

༄༅།།བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྷེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS18203	ImageGroup:	I8LS18218
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། chos kyi rgyal mtshan gyi rnam thar phyogs bsgrigs/
Author:	བདེ་ལེགས་ཉི་མ་ bde legs nyi ma
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	dharamsala
Publisher:	rig pa 'byung ba'i grong khyer dpe sgri sde tshan/
Date:	1995
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 10/2016

རྩེ་བརྩུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
དཔལ་བཟང་པོའི་
རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་
བསྒྲིགས།

༡༡། །རྩེ་བརྩུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་
ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཚུམ་པ་པོ།
ཀུན་མཁྱེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ། སྤུལ་དབང་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

ཞུ་སྒྲིག་པ།
བརྟན་འཛིན་སྐལ་ལྡན་དང་རབ་གསལ།

རིག་པ་འབྱུང་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་དཔེ་སྒྲིག་སྡེ་ཚན།

རིག་པ་འབྱུང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་ཁྱིམ་སྡེ་ཚན།

སློབ་སྟོན་པ།

བྱང་ཅེ་མཁན་ཟུར་དགེ་འདུན་བཟང་པོ།

ཨ་ལགས་འཛིགས་མེད་རྩྭ་ལྷན་གྲུབ།

ཚོགས་མི།

བསྟན་འཛིན་ཀྱན་བྱུང་།

བསྟན་འཛིན་སྐལ་ལྷན།

རབ་གསལ།

དཀར་ཆག

དཔར་བསྐྱེན་པའི་ཆེད་བཅོམ་།	v
ཁྱེན་པའི་གཏམ།	vii
སེ་ར་ཇེ་བཙུན་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོག་མཁན་པོ་ལ།	1
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཇེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་	
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཆོག་ལྟུག་མ།	19
ཇེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་	
རྣམ་པར་ཐར་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆར་འབེབས།	45
ག) མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ།	48
ཁ) རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཆོག་མཁན་པར་	
སྒྱུ་འབྱུངས་ཚུལ།	48
ག) སྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ།	50
ང་) སྒོན་ལམ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་སྒོན་ཡང་	
བསོད་ནམས་བཀྱིས་ཚུལ།	52
ཅ) ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་	
བརྟེན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ།	53
ཆ) མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་	
རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་གྲུབ་ཚུལ།	90

དཔར་སྐྱོན་པའི་ཆེད་བཟོད།

༡༡། རིག་པ་འབྱུང་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་དཔེ་སྒྲིག་རྩི་ཆེན་གྱིས་ད་ལམ་དཔར་བསྐྱོན་ཞུས་པའི་དཔེ་དེབ་འདིའི་ནང་། པར་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་བཅས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་སེ་ར་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་པ་དྲང་། གྲུབ་དབང་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོས་བཅས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་སེ་ར་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ཁག་གཉིས་བཅས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་བཟོད་ཡོད། རོས་ནས་དཔེ་དེབ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང་སྒྲག་པར་དྲ་དྲུས་རབས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གནས་བབས། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་ནང་ཆོས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་གཅེས་སྤྱང་གནང་ཚུལ་སོགས་མཁྱེན་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

གོ་སྐབས་འདི་བཟུང་ནས་ཐངས་འདིའི་དཔེ་བསྐྱོན་གྱི་འགྲོ་གྲོན་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་གྲུ་ཆང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སློབ་ཟུང་ཆོ་འཕེལ་མཆོག་གིས་གནང་བ་ལ་སྤྱིང་ནས་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལྷུ་རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲན་ཆོར་རོགས་རམ་གནང་བའི་གྲོགས་པོ་ཆོ་དང་། སྤུང་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཞི་མཆོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་། བཞུགས་སྐར་ན་སའི་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་ནས་མ་དཔེ་མཁོ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་གནང་བྱུང་བར་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

མཐའ་དོན། ང་ཆོའི་ཚུམ་སྒྲིག་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ཚུལ་བཆེན་པོ་ཞིག་དང་བཅས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་དཔར་བསྐྱོན་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་

ཡུན་གནས་ཡོང་བའི་རེ་སྟོན་དང་། ཅུ་ཆེའི་སྐྱོག་པ་པོ་ནམ་པ་དང་མཁའ་སྐྱོན་
 ཡངས་ནམས་ཀྱིས་གང་ཅིའི་ལེགས་ཉེས་ལམ་སྟོན་ཡོང་བའི་རེ་སྐྱེལ་བྱ་ཅུ་
 བཅས།

ཨ་ཨ་

རིག་འབྱུང་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་སྒྲིག་ཤེ་ཆན་གྱི་སྟོབ་སྟོན་པ།
 འཇིགས་མེད་འབྲིན་ལས་སྐྱོན་འགྲུབ་པས།
 ༡༩༩༥ ལོའི་ཟླ་ ༡༣ ཆོས་ ༡ 'ལ།

པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལག་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པས། དེ་ལ་ནམ་
པར་ཐར་པ་ཞེས་འབྲི་བ་ལས་ནམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྲིས་ན་མ་མཐར་ཡང་འདྲག་
པ་བདེ་བའི་བྱེད་ཅིག་ཡོད་དམ་སྙམ།

སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོའི་རྩོམ་འབྲིའི་ལག་ལེན་ནང་ནམ་པར་ཞེས་པ་དང་
རབ་དུ། ཀུན་དུ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལ་ནམ་པར་མི་བདེ་བའི་ཆོག་ཅེས་སྡེ་ཆན་
བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ནང་བསྟུ་སྟོལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་པ་འདི་
ལ་ཡང་ཆོད་དཔག་བྱས་ན། ནམ་པར་ཐར་པ་དང་རབ་དུ་ཐར་པ། ཐར་
པའི་ཡང་ཐར་པ་ཞེས་པ་ནམས་གོ་དོན་གྱི་ཆ་ནས་བར་ཐག་གིན་དུ་ཉེ། དེ་ལྟར་
བྱས་སྐབས་སུ་འདི་ནམ་ཐར་འཆད་རྒྱུའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཐར་པ་མཆོག་གི་འབྲས་བུ་
ཇི་ལྟར་འཐོབ་པའི་ངང་ཚུལ་ནམས་ནམ་ཐར་རྩོམ་རིག་གི་བཅོམ་གཞི་དངོས་མ་དེ་
ཡིན། གནས་ཚུལ་འདི་ནི་དུས་ཁྱིམ་གྱི་ནམ་ཐར་འབྲི་རྩོམ་པ་ནམས་ཀྱི་ལག་ལེན་
ནང་ཆེས་དངོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ།

ཐ་མ་ཞེས་པའི་གོང་རིམ་ན།

སངས་རྒྱུས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། ཅས་སྤྱི་སྐད་དུ་བྲགས་པའི་ཐ་
'མ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་འདི་པོད་ཀྱི་ནམ་ཐར་རྩོམ་མཁན་ནམས་ཀྱི་སེམས་
གཤེས་སུ་ཐེམ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ནམ་ཐར་རྩོམ་ཡིག་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་རང་
རང་གི་སྟོབ་མ་དང་བརྒྱད་པའི་སྟོབ་མ་ཆོས་བྲིས་པར་ངེས་ཤིང་། ཆ་ཉེན་
དེས་གང་བྲིས་པའི་ནམ་ཐར་གྱི་བཅོམ་བྱ་གཙོ་བོ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱུས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མངོད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་པར་བྱས་འདྲག་
པས་སོ། དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་འབྲི་བའི་བརྒྱད་རིམ་
ནང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མིའི་གཤེས་ཀ་དང་། མིའི་འཆོ་བ། མིའི་སྤྱོད་ལམ་
སོགས་མང་པོ་ཞིག་པོད་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཁག་ནང་མི་མངོན་པར་གྱུར་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཁྱོད་མེན་གྱི་མཁས་པ་ཆོས་རྣམ་ཐར་གྱི་གོ་དོན་ལ་གདེང་འཛིག་
 ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་མགུར་
 ནང་རས་རྒྱུད་བས་མི་ལ་རས་པ་ལ་རྣམ་ཐར་གསུངས་དགོས་པའི་འཕྲོད་སྐྱལ་
 ཞུས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་གསལ་བ་དེའི་ནང་རྣམ་ཐར་གྱི་གོ་དོན་རྒྱུད་གོ་རིམ་
 ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པ་དཔུང་གཞིར་བཟུང་ནས་རོབ་ཙམ་ཞུས་ན། “ཟུ་མ་
 ཇི་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ། ལྷར་འདས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཛད་
 པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་སོམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པས།” ཞེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
 ལ་ཡང་རྣམ་ཐར་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་འདི་ལྷར་འདུག་པ་དང་། ཡང་རས་རྒྱུད་
 བས་ཇི་བཅུན་ལ་རྣམ་ཐར་གསུངས་སྟེ་བ་ཞུས་སྐབས་འདི་ལྷར། “ཇི་
 བཅུན་རིན་པོ་ཆེ། ཁྱེད་རང་གི་གདུང་དང་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་བཅས་
 ཏེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་མཛད་པ་རྣམས་གསུང་དུ་གསོལ།” ཞེས་རྣམ་
 ཐར་དང་མཛད་པ་ལོགས་སུ་བགྱངས་ནས་ཞུས་འདུག་པ་དང་། དེ་ནས་རས་
 རྒྱུད་བས་གསོལ་བ་བྲལ་པའི་ལན་ཇི་བཅུན་གྱིས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་འདི་
 ལྷར། “དེར་ཇི་བཅུན་ཆེན་པོ་ཞལ་འཇུག་པ་དང་བཅས་ཏེ། རས་རྒྱུད་
 བ། ཁོ་པོའི་ཆ་རྒྱུས་ཁྱོད་ཆེན་འང་། འདི་ན་དྲི་བ་ལ་ལན་གདབ་པར་བྱ་སྟེ།
 ངའི་རུས་ཁུང་པོ། རིགས་ཇོ་སྤྱུལ། ང་རང་མི་ལ་རས་པ། དང་པོ་ནི་ལས་
 ནག་པོ་ཡང་བྱས། བར་དུ་དཀར་པོ་ཡང་བྱས། ད་ལྟ་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་
 ཀ་དང་བྲལ་ཞིང་། ལས་ཀྱི་གཞི་ཟད་པས་མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ཞིང་། ~~~” ཞེས་གསལ་འདུག རས་རྒྱུད་བས་མི་ལ་རས་པ་ལ་
 རྣམ་ཐར་དང་མཛད་པ་གསུངས་རོགས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། མི་ལ་རས་པས་

ངའི་ཆ་རྒྱས་ཁྱོད་ལ་ཆེ། ཞེས་པའི་གསུངས་ཆོག་འདི་བསྟུན་འདུག དེས་
ན་རྣམ་ཐར་དང་ཆ་རྒྱས་ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱང་གོ་དོན་ཏེ་ཅང་ཉེ་བཞིག་ཡིན་
པ་དཔོག་བྱུང་ལ། དེ་སྔ་ང་ཆོས་སྤྱོད་བཞིན་པའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་ལ་མི་ཆེའི་
ལོ་རྒྱས་དང་འདྲ་བའི་གོ་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་བརྟན་འདུག མ་ཟད་རྣམ་ཐར་གྱིས་
དགེ་བའི་བྱ་བ་རྒྱང་བཅོལ་བྱེད་པ་མིན་པར་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་མི་ཆེའི་བྱ་
བ་བཅོལ་བྱར་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་འདི་ཐེ་གསལ་དུ་བཏང་འདུག
ཡང་ཆོས་མེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས།

ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་བྱུང་།

ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་མི་གནས་མུ་ངན་འདས།

སྤྱལ་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་ཆད་མེད་འགྲོ་བའི་མགོན།

རྣམ་ཐར་ཀུན་རྫོགས་ཆོས་མེའི་ཞབས་ལ་འདུད།^༡ ཞེས་གསུངས་
པ་འདིའི་ནང་དོན་ལ་དཔགས་ན་རྣམ་ཐར་ཅེས་པ་འདི་ལ་ངང་ཚུལ་དང་རང་
བཞིན། གཤེས་ཀ་སོགས་དང་འདྲ་བའི་གོ་དོན་ཞིག་ཡོད་པར་མངོན། དོན་
འདི་ཙམ་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྣམ་ཐར་ལ་བཅོལ་བྱ་དངོས་པོའི་ཆ་ཞིག་
དང་། རྫོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཆ་ཞིག་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་གཏོན་མི་བ།

ཡང་སྒྲ་མ་ས་སྤྱོད་བཅེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས། “ས་སྤྱོད་ཞེས་པ་གནས་
ལས་མཚན་དུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་དོན་མཚང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱལ་
བར་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་བའི་གཟུགས་བབུང་བ་འདི་
ལྟ་བུའི་སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་དེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུང་བཤད་ཅིག་བཅོལ་པར་བྱའི། འདི་ལ་

༡ ཆོས་མེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མགྱུར་འབྲུམ་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ།
ཤོག་གངས། ༡ ༡༩༢༡ ལོར་བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་གིས་པར་དུ་
བཏབ་པའི་གསུང་འབྲུམ།

སྐྱེ་པོ་ནམས་ན་པ་བླགས་ཏེ་ཉོན་ཅིག་” ཅེས་རང་གི་བླ་མའི་ཡོན་ཏན་ལོ་
 རྒྱས་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྲིས་པ་ལ་ནམ་ཐར་ཅེས་པ་ཀོད་འདུག་ལ། དེའི་མཇུག་བྱང་
 ཏུ། “བླ་མ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱས་ངེས་པར་བསྐྱགས་པ་འདི་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་སོ།།” ཞེས་ཀྱང་གསལ་འདུག ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ཁྱོད་དུ་
 བླ་མ་རྒྱ་གར་བའི་ལོ་རྒྱས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་སྤང་།

ཁོང་ཞུས་མི་ལའི་ནམ་མགུར་དང་ས་སྐྱེ་པའི་ནམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་
 དེའི་སྒྲིམ་ཆིག་ལྟ་བུར་ནམ་ཐར་གྱི་གོ་དོན་ཞིག་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་
 གྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མི་ཆེད་ལོ་རྒྱས་འབྲི་བ་ལས་བརྩམས་པ་གང་ཞིག གང་ཟག་
 དེའི་སྐྱོན་ཡོན་གཉིས་སམ། ཡང་ན་ཐུན་མོང་བའི་སྤང་ངོ་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་
 དེའི་མི་ཆེད་བྱ་བ་ནམས་ཆ་སྒྲིམ་པར་འཆད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་ལ་ནམ་ཐར་ཅེས་
 སྒྲིམ་ན། ང་ཆེད་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པར་སྤང་ངོ་།

ནམ་ཐར་ནི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགངས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འདས་
 པའི་དུས་རབས་ཀྱི་པོད་མིའི་ལོ་རྒྱས་ལ་བསམ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ནམ་ཐར་གྱིས་
 རིམ་པ་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་གོ་ས་བཟུང་ཡོད་པ་ཡིན། མཆམས་འདིར་ང་ཆོས་
 ངེས་པར་ཐུགས་སྤང་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ནམ་ཐར་ཁ་གསལ་ཚུམ་པ་
 པོ་རང་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ཁ་གསལ་རང་གི་སྒྲོབ་མས་བྲིས་པ་དང་། ཁ་
 གསལ་རང་ཉིད་འདས་ནས་ལོང་མང་པོ་ཐུན་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱུད་
 པའི་སྒྲོབ་མས་བྲིས་པ་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན། ནམ་ཐར་ཚུམ་ཡིག་ཁག་གིས་རང་
 གི་འཆད་བྱའི་གང་ཟག་དེའི་མི་ཆེ་དངོས་དང་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་
 བབས་བདེན་བཤད་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལྟགས་ཀྱི་
 ཡོད།

ལར་ནས་སྒྲིམ་རབས་དང་རྟོགས་བཞིན། རྣམ་ཐར་བཅས་ཀྱི་བཞིན་གཞི་དང་། རྣམ་པ། གོ་རིམ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་སྐབས་དེ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ལ། ཏུས་རབས་རིམ་སོང་གི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་འདུག་སྟེ་མོ།

ཐོད་ཀྱི་ཚུམ་འབྲེའི་ལག་ལེན་ནང་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་དང་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་འབུམ་ཁག་ན་སྤང་བའི་རྣམ་ཐར་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་ཐོད་མིས་རྣམ་ཐར་བྲིས་པའི་ཐོག་མ་ཏུ་བྱུང་། དེའི་སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་བོ་རོའི་རྣམ་ཐར་འདྲ་འབག་མ་དང་མ་ཁེ་བཀའ་འབུམ་སོགས་ཀྱི་ཚུམ་ཡིག་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་ཚུམ་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མོད། དེ་དག་གི་བཅུམས་ཏུས་ཐད་ཐག་ཆོད་པའི་ཏུས་ཆོགས་ཀྱི་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མེད།

ཐོད་མིས་བྲིས་པའི་རྟོགས་བཞིན་ཐོག་མ་ནི། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བཅུམས་པའི་རྟོག་ཏུ་བྱེད་རྟོགས་བཞིན་དང་སྤྱན་ལྷ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྟོགས་བཞིན་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་སུ་མཐོང་ལ། རྩེས་སུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་རྟོགས་བཞིན་ཅེས་མིང་སྤྲད་པའི་ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་། རྣམ་ཐར་དང་རྟོགས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཚུམ་ཡིག་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྟེ་མོ།

སྤྱན་ནག་ལྷོང་དུ་རིག་པའི་ལག་རྒྱུང་བསྐྱེད་སྟེ།

གང་དུན་སེམས་ཀྱི་བཀོད་པ་འོད་དུ་བྱེད་སྟེ།

གྲུ་ཆོམ་སྒྲོ་བ་རལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་བསྐྱེད་སྟེ།

ཆངས་པ་ཀན་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཁྲག་ལ་སྦྱར་།

དོན་མེད་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཡང་བྲིས་སོ།

འདིར་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར་འགའ་ཞིག

གྲུབ་དབང་སྐལ་ལྷན་གྱི་མཆོས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོགས་བཅད་
མ་འདི་བཞིན། རྣམ་ཐར་དེ་གའི་མཇུག་བྱང་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ཀུན་མཁའ་
བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མངའ་པའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཁ་སྐོང་བྱས་པ་བརྒྱད་བརྩམས་པ་ཞིག་རེད། རྣམ་ཐར་
འདིར་འཁོད་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཆོག་ཀླང་བཞི་རེ་ནས་དོན་རྟོག་པའམ་
ཡང་ན་དར་སྤེལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོགས་བཅད་ཚོ་མ་ལུགས་ཁྲུངས་བཅན་པར་བྱས་
པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། གང་བཟོད་པའི་དོན་དེ་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྡེ་བརྩེར་ལྷག་
པོ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་གོ་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་འཕགས་གཙོ་བོར་མངའ་འདུག དེར་
བརྟེན་གྱིས་ནས་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་འགྲོས་ལ་དཔག་ནས་ཁྲུང་པར་
ཞིག་ཕྱེ་བ་དང་མཉམ་དུ། དོན་རྟོག་པའི་མཆོས་སུ་སྤྲོད་ཆ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེ་བའི་འདི་དཔར་གཞི་རྒྱས་འཁོད་བྱས་པ་
ཡིན།

ཡང་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོག་ལྷག་དང་འདི་གཉིས་ལ་
གོ་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་ཡོད་པར་མི་སེམས་གིང་། ཁྲུང་
པར་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་ནི་སེ་ར་རྩེ་བཅུན་པ་སྤྱུ་མུ་ངན་ལས་
འདས་ནས་ལོང་བ་རྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་པའི་རྩེས་སུ་བརྩམས་པ་ཡིན་པས། གང་
ཅིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་ཆའི་རྣམ་པ་ལྷན་པ་མ་ཟད། གང་འཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཡིག་ཆ་ལ་ཞིབ་འདུག་ཀྱང་བྱས་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདུག་སྙམ།

ཡང་རྣམ་ཐར་གཞན་ལྟར་འབྲངས་རབས་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱས་འབྲེ་

བྱས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པ་དང་། སྐབས་གང་ཡིན་དུ་སེ་ར་ཇེ་བཙུན་པ་གང་གི་
 འཆད་ཚིན་ཚིམ་གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཇི་ལྟར་གནང་བའི་ངང་
 ཚུལ་བཟོན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཐོག་མའི་སངས་
 རྒྱས་དང་། མ་བསྐབས་ཀྱན་མཆེན་ཡིན་པའི་ཚུལ་མ་ཡིན་པར། གཞན་གྱིས་
 བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་ཐུགས་རིག་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་བཙོན་
 འབྲུག་། གཞན་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་མི་ཆོས་ཡ་རབས་བཅས་ལ་བརྟེན་
 བས། མཐར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་བསྐྱུན་པའི་སློག་གིང་ཆེན་པོ་
 གྱུར་པའི་ངང་ཚུལ་ལྷག་པོར་བཀོད་འདུག་སྟེ།

པན་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་བརྩམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་ནི།
 ཚིམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེ་ར་ཇེ་བཙུན་པའི་ཞབས་དངོས་སུ་གཏུགས་པ་བརྒྱད་
 རང་གིས་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པའི་ཇེ་བཙུན་པའི་མཛད་རྣམ་བཀོད་འདུག ལྷག་
 པར་དུ་བཟོན་བྱའི་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ཁྲུངས་བཙུན་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལམ་
 གཙོ་བོར་མཛད་འདུག་པ་རྣམ་ཐར་དངོས་ལས་མཐོང་བྱུག།

གོང་གསལ་རྣམ་ཐར་འདི་དག་གི་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་དུ་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐབས་པའི་གནད་དོན་དཔེར་ན། ཇེ་བཙུན་པ་ལ་མཆོན་ལམ་དུ་ཡང་
 ཇེ་ཚོང་ཁ་པ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དཀའ་གནས་རྣམས་
 གདམས་པ་དང་། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དང་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཞལ་གཟིགས་ཡང་ཡང་བྱུང་བ། གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པའི་མི་ཡང་བཀའ་
 བསྒྲིལ་གྱིས་འདུལ་བ་སོགས་མཐོང་སྐབས། དེང་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་
 ལ་ལྟ་སྦྱང་ལྟ་བུའི་འཆར་སྒྲུང་ཡོང་སྟེད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་བོད་མིའི་
 མི་ཆེ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཆེས་བདེན་པའི་མིའི་གནས་བབས་ཞིག་
 དང་། ཆེས་དྲང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་གས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཉོག་པའི་རི་མོ་

འགོད་པ་ནི་ཆེས་མ་འོས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ།

སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ངེས་པར་ཐུགས་སྒྲུབ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལ།
འདིར་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་རིགས་གསུམ་པོ་འདི་བཞིན་མ་མཐར་ཡང་བོད་
ཀྱི་རྣམ་ཐར་འབྲི་ཚོམ་ལག་ལེན་བྱུང་བའི་ཚོམ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་
འཐུས་ཆ་བར་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རེད། ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་
བཙོང་པ་བཅུ་དྲུག་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་རིག་གནས། མི་
ཚའི་གནས་བབས་སོགས་ཤེས་རྒྱའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་
བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་ཁ་ཆང་བ་ཞིག་
ཤེས་ཐུབ་རྒྱའི་ཆ་རྒྱུན་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་
བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ།

མི་རབས་མང་པོའི་མི་ཡི་སེམས་ཁམས་ཀྱིས།

མི་ཚའི་འགྲོ་སྐྱབས་དམ་པ་ཆོས་ལ་བསྐྱར།

ཨེ་མ་གངས་ཅན་མཁས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས།

ཞི་བདེའི་བྱངས་ཁྲག་དྲོན་མོ་དྲུག་དུ་འཕྱར།

ཅེས་གྲུབ་སྟེས་སོ།

༩

རྣམ་ཐར་ཚོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།

ཚོམ་པ་པོ་པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་ནི། བྱང་དུ་ཀྱེ་བའི་རིགས་སུ་དུས་རབས་
བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་འཁྲུངས་པ་དང་། སྐྱེ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་
བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ནས་

དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་སེར་རྩེ་བཙུན་པ་འདི་ཉིད་ཟླ་མར་བསྟེན་ནས་མཁས་པའི་
གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། གསུང་འབུམ་པོད་གཅིག་བཞུགས།

གྲུབ་དབང་སྐལ་ལྷན་གྱི་མཆོ་མཆོག་ནི་(༡༦༠༥-༡༦༥༥) མདོ་སྨད་
རེ་སྒོང་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། སྐུན་གཞོན་པའི་དུས་སུ་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་གྲ་
ཆང་དུ་མདོ་སྨད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཅེར་སོན། དགུང་
ལ་ཉིར་བཞིའི་ཆེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་གྲ་ཆང་འཇུགས་པ་སོགས་ཀྱི་བརྟན་
པའི་བྱ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་ཤིང་རྟ་བ་ཆེན་པོ་
ཞེས་མཆོན་སྟན་གིན་དུ་ཆེ། གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་ཙམ་བཞུགས།

ལྷག་སེམས་དཀར་བའི་རང་མདངས་མདོན་ཕྱིར་དུ།

སྔོད་དུ་མི་ཚུགས་ལས་ཀྱི་བགྱི་བ་བརྩམས།

བཟང་ངན་དབྱེ་བ་སུས་ཀྱང་ཆོད་དཀའ་སྟེ།

རིགས་གསུམ་འགྲོ་བ་གཤིས་ཀྱིས་འགལ་བར་གནས།

དེ་སྐད་སྨྲ་བ་པོ་ནི་རིག་པའི་གཞུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་

ཞེན་ཆགས་ཆེ་བའི་གྱིན་བ་རབ་གསལ་ལོ།

༡༡། །མེ་ར་རྩེ་བཙུན་པའི་
རྣམ་ཐར་ཆོག་མ་
བཅད་མ་བཞུགས་སོ།།

ཡབ་རྩེ་སྐལ་ལྷན་གྱི་མཆོ།

2 རྩེ་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་ཀྲུལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ལྷོགས་བསྒྲིགས།

༄༅། །མི་སྲ་སྟེ།

རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མི་གཉིས་པ།
 མདོ་རྒྱད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་དཔལ།
 བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་སྤྲུག་འཆལ་ནས།
 དེ་ཡི་རྣམ་ཐར་གྱི་མེད་བཟོད་པར་བྱ།

གཙང་སྟོད་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་རྒྱལ་ཀྱི་ཕྱོགས།
 ཉང་སྟོད་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྡེའི་ཉེ་འཁོར་ན།
 རྒྱལ་པོའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷན་གྲུབ་བྱུང་ཅེ་ཡོད།

དེ་ན་མི་དབང་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་།
 མཆན་ལྷན་ཡུམ་མཆོག་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གཉིས།
 རྒྱལ་སྟོད་ཆོས་བཞིན་སྦྱོང་ཞིང་བཞུགས་སྐབས་སུ།
 དུས་གསུམ་མཁུན་པ་མཉམ་མེད་བསོ་བས།
 ཡུམ་ལ་ཁྱོད་ལ་སྤྲུག་མཆོག་དམ་པ་ཞིག།
 སྤུང་དུ་འབྱུང་ངོ་དེ་ལ་ཁོ་པོའི་མིང་།

4 རྩེ་བརྩུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནྟེ་ཐར་ཕྱགས་བསྒྲིགས།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བྱ་བ་ཐོགས་ཤིག་གསུངས།

དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་ས་སྐང་ལ།

ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་སྤྲས་སུ་རྩེ་འདི་འབྱུངས།

སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ཡོད་ཆེ་ཤོས་འདི་ཉིད་དོ།

ལོ་དྲུག་བཞེས་ཆེ་པའི་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ།

ལེགས་པར་མངལ་ནས་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་ཞུས།

དེ་དང་ཆོས་རྩེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཚན་ལ།

གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་གསན་དུས་སུ།

ན་ཆོད་གཞོན་ཡང་བྲམ་མས་བདེ་སྤྱད་པ།

ཐུགས་ལ་ངེས་པས་དབང་ནི་དོན་མཐུན་ཐོབ།

ལོ་བདུན་བཞེས་ཆེ་གནས་རྟིང་ཆོས་ཀྱི་རྩེ།

ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་སྤྱན་རླུང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས།

དེ་ཆེ་ཡུམ་གྱིས་མཉམ་མེད་བ་སོ་བས།

ལུང་བསྟན་མངོད་ཚུལ་སྟན་དུ་ཕུལ་བའི་མཐུས།

རབ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མཚན་འདོགས་པའི་ཆོ།

ཁོ་བོའི་སྒྲ་མས་ཇི་ལྟར་བདགས་པ་ལྟར།
 བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་བྱ་བའི་མཐར།
 དཔལ་བཟང་ཞེས་བྱ་སྟུང་ཏེ་མཆན་གསོལ་གསུངས།

བཙུ་གཅིག་བཞེས་ཆོ་བཀྲ་གིས་སྟུན་པོ་རུ།
 ཐེབས་ཆེ་ཆོགས་དུང་འབྱུང་པ་ལ་སོགས་པ།
 བཟང་པོའི་རྟེན་འབྲེལ་མང་པོ་རང་འགྲིགས་བྱུང་།

དེ་ཆོ་པར་ཆེན་ལུང་རིགས་ཀྱི་མཆོ་ལ།
 ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་ཅི་རིགས་ལེགས་པར་གསན།

བྱུང་པར་ཐོས་བསམ་སྦྱང་གི་གྲར་ཁྱགས་ནས།
 ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་སྟུན་སྲ་རུ།
 བསྟུས་གྲ་ལེགས་བཅིས་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་དང་།
 དབུ་མ་པར་ཕྱིན་འདུལ་མཛོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
 ཐལ་ཕྱེང་སྦྱི་དོན་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ།
 ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས།
 དུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་དང་རིགས་ཆོགས་དུག།
 ཆད་མ་མདོ་དང་རྣམ་ངེས་རིགས་གཏེར་དང་།

དབུ་མ་བདེན་གཉིས་དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་སོགས།
 རྒྱ་པོད་མཁས་པའི་མདོ་ཚྭ་གསལ་གཞུང་ཀྱན་ལ།
 ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་འཆད་ཚིད་རྣམ་འགྱུར་གྱིས།
 མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པས་སྐོལ་བེལ་གྱིས་མནན།

ཉེར་གསུམ་བཞེས་ཆོད་བྱས་ཕེབས་སེ་རར་བཞུགས།
 བྱེས་པའི་ཆོས་གྲར་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པ།
 གླ་མར་བཞེན་ནས་བཀའ་ཆེན་རྣམ་པ་བཞིའི།
 སྤྱི་ཐལ་ཁྲིཀ་ལ་སོགས་ལེགས་ཁུས་ནས།
 ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་འཆད་ཚིད་གཉིས་ལ་གཞིལ།

རྩེ་པ་མང་པོའི་བཞུགས་གྲལ་སྐབས་རྣམས་སུ།
 ས་དགའི་མཁས་པ་མང་པོ་འཆོགས་པའི་ཆོ།
 བདག་ཉིད་ཆེ་འདིས་མཁས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས།
 ཀྱན་ཡིད་ཆོམ་པར་མཛད་ཚུལ་བསམ་ལས་འདས།

སེ་རར་བཞུགས་སྐབས་གཉལ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ།
 དཔལ་འབྱོར་ལྷན་འབྲུབ་སྤྱན་སྲར་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི།
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་གདམས་པ་མང་དུ་བྱས།

དེ་ནས་འབྲོག་རི་དགེ་ལྡན་དགོན་པ་རུ།
 ལྷུང་སྒྲེའི་མངའ་བདག་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ།
 མཁན་པོ་ལུས་ཤིང་ཆོས་རྩེ་ཚུལ་བཟང་ལས།
 སྒྲོབ་དཔོན་མཛད་ནས་བྱང་ཅེའི་གཟིམས་ཁང་དུ།
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པར་བྲངས།

དེ་ནས་གཙང་ལེབས་བྱ་གིས་ལྷན་པོ་རུ།
 མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེ་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་དང་།
 སྒྲོན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་དང་།
 དེ་སྤྲས་སྒྲོ་བཟང་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་ལ།
 ཐུགས་ལ་འདོད་པའི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན།

དེ་ནས་སྐར་ཐང་དགོན་པར་ལོ་འགའི་རིང་།
 འཆད་ཉན་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་གསལ་མང་དུ་བསྐྱངས།

དེ་རྩེས་རོང་གི་བྱམས་ཆེན་ཆོས་སྒྲེ་རུ།
 སྒྲོ་གསལ་འདུས་པ་ལྷུ་མཆོའི་ཆོག་སྒྲོ་རྣམས་ལ།
 ལོ་བཙུ་ལྷག་པར་པོ་ཉི་རྣམ་པ་ལྡས།

8 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྷོགས་བསྒྲིགས།

མཚན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་ནས།

ལྷོགས་དེར་སློབ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད།

སྐབས་ཤིག་སེར་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་པས།

རང་གི་རྒྱལ་ཆབ་བྱས་པའི་བྲི་ཐོག་ཏུ།

སློབ་མ་སུ་ཞིག་བསྐྱོས་ན་ཕན་སྐྱེས་ནས།

རང་གི་ལྷ་མཚོག་རྩེ་བཙུན་སློབ་མ་ལ།

གསོལ་བ་བཏབ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ནི།

བསྐྱོས་ན་བཟང་བའི་ལུང་བསྟན་གསལ་བར་བྱང་།

དེ་ནས་རྩེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

སྟུན་བྲངས་སེར་བྱས་ཀྱི་གདན་སར་བསྐྱོས།

དེ་ཆེ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་ནམས།

དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་ཆད་མ་ལ་སོགས་པའི།

ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིས་སྦྱང་ལུ་ནས།

སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་གསར་ཙཱ་དཔག་མེད་མཛད།

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྟངས་ཆོས་གྲུ་རུ།

ཐོན་པ་ཆོས་རྩེ་མཁས་བཙུན་ཡོན་རྒྱུ་པ།
 ལེགས་པར་བརྟེན་ནས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང་།
 དུས་འཁོར་ཕག་མོ་བཙུ་གསུམ་དབང་ལ་སོགས།
 དབང་ལུང་རྩེས་གསུམ་གདམས་པ་མང་དུ་བྱས།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ།
 གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྟགས་དང་།
 བདེ་མཆོག་འདོད་འཇོ་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་དང་།
 དག་འགདམས་སྟེགས་བམ་རྒྱལ་པའི་འཁྱུངས་རབས་དང་།
 སྐབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྩེས་གནང་ལ་སོགས་པ།
 མདོ་སྟགས་དམ་ཆོས་བསམ་ལས་འདས་པ་བྱས།

གཞན་ཡང་གྲུབ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཤེས་གཉེན་སོགས།
 ལེགས་པར་བརྟེན་ནས་ཟབ་ལམ་རྩ་བའི་བྲིད།
 ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་སྟགས་ཉམས་བཞེས་པའི་མཐུས།
 མཐའ་བྲལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མདོན་སུམ་གཟིགས།

10 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བརྒྱུགས།

ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོར་ཁ་པོས།

ཡང་ཡང་ཞལ་བསྟན་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་བསྟུལ།

དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ།

དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི།

ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱང་དཔག་མེད་ཞལ་གཟིགས་གིང་།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་འདོད་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབས།

སྐབས་ཤིག་རོང་སྟོན་ཤུག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།

བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས།

འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་མང་དུ་མངོད་པའི་ཆོ།

མི་ལམ་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བ་མི་ཤམ་པས།

མི་དབྱེས་པ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མངོད་པ་ལས།

ཕྱིས་སུ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱས་སུ།

ལེགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཡིག་ཆ་མང་དུ་མངོད།

སྐབས་ཤིག་ཀམ་མི་བསྐྱེད་དོ་རྩེ་ཡིས།

རང་གིས་བཅུམས་པའི་ཤར་ཕྱིན་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ།

སྤྱལ་སྤྱུ་དགེ་འདུན་གྱ་མཆོའི་སྤྱན་སྤར་བསྤྱར།
འདི་ལ་འཐད་སྤྱབ་མི་འཐད་སྤྱན་བྱང་གསུངས།

དེ་ཆོ་སྤྱལ་སྤྱུ་དགེ་འདུན་གྱ་མཆོ་ཡིས།
ཆོས་རྩེ་འདི་ལ་ཆོས་འདིའི་ལན་གནོངས་ཞེས།
ལེགས་པར་བསྤྱལ་ནས་ཀར་ལན་བསྤྱན་བཅོས་བཅུམས།

འབུམ་རམས་པ་ཡིས་ཀྱལ་དབང་ཀམ་པའི།
སྤྱན་སྤར་འབྲེར་ཆོ་དབྱེས་པའི་ནམ་འགྱུར་མཛད།

གཙང་གི་ཐོས་བསམ་སྦྱང་གི་སྦྱོབ་དཔོན་དུ།
སྤྱན་འདྲན་བྱང་ཡང་ཕེབས་པ་མ་གནང་བར།
མེ་ར་ཐོག་ཆེན་སྦྱང་གི་ཆོས་སྡེ་རུ།
འཆད་ཉན་བྱགས་དམ་ངང་ནས་རྒྱན་ཆགས་བཞུགས།

སྦྱོབ་མ་འགའ་རེས་བྱགས་དམ་གང་མཛད་ཅེས།
ཞུས་ཆོ་ཁོ་བོའི་བྱགས་དམ་གཙོ་བོ་ནི།
མདོ་སྤྱགས་དཔེ་ཆ་མང་དུ་བརྟུ་བ་ཡིན།
དེ་རྩེས་ཡི་དམ་བདག་འདུག་རྩོགས་རིམ་བྲིད།

12 རྩོམ་པ་ལྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོད་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྟོགས་བསྒྲིགས།

བདེ་མཆོག་རྩིས་བྱ་བ་ཡི་ཆོག་དང་།།

འཇམ་དཔལ་མཆོད་བརྗོད་ཆོས་རྒྱུང་གཏོར་འབྱུལ་དང་།།

ལམ་རིམ་བྲིད་དང་ལྷ་བྲིད་ཐུན་གསུམ་དུ།།

འཆག་མེད་རྒྱུང་སོགས་ཐུགས་དམ་ཡིན་ནི་གསུངས།།

བདུན་ཅུ་བཞེས་པའི་མེ་ལོ་བྲི་ལོ་ལ།།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོ་ཡིས།།

སེ་ར་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་གདན་ཁྱིེ།།

ཐུན་དངས་རང་གི་ཀླུ་ལ་ཆབ་དམ་པར་བསྐྱོས།།

དེ་ནས་ལོ་གཉིས་རིང་ལ་སྦྱི་ལྷ་དང་།།

སྒོས་ལྷ་བྲེས་པའི་འཆད་ཉན་ལྷན་ཅིག་མཛད།།

དེ་ལྟར་སེ་ར་བྲེས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ནི།།

ལོ་ནི་སུམ་ཅུ་ཉེ་བར་ལེགས་མཛད་ནས།།

རང་གི་སློབ་མ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལ།།

འཆད་ཉན་གཏད་ནས་རང་ཉིད་སྦྱི་བྲི་ལ།།

ལེགས་པར་བཞུགས་ནས་སློབ་མའི་ཆོགས་རྣམས་ལ།།

གང་འདོད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འབྱེད་བཞིན་དུ།
 ཐུབ་བསྟན་ཁུར་ཆེན་འཛིན་ལ་ཉིན་བཞིན་གཞིལ།

སྐབས་ཤིག་ཆོས་རྩེ་བླ་ཀྱ་མཆོག་ལྟན་དང་།
 ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་གཉིས།
 སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཆེས་སྤང་བས།
 དེ་གཉིས་འདོད་པ་སྟུན་འབྱེན་བསྟན་བཅས་ཤིག།
 ཚུམ་དགོས་གསུངས་ནས་གོ་བླ་ཀྱ་ལན་གཉིས་བརྩམས།

ཐུ་མ་མཆོག་འདིས་བརྩམས་ཆོས་གྲངས་མང་ཡང་།
 ཕྱོགས་ཙམ་སྟོམ་ན་ཕར་ཕྱིན་ཐལ་སྤྱང་དང་།
 ཟུར་བཀོལ་རྣམ་བཞི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་དང་།
 སྤྱི་དོན་ལ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་སྟོར་ཆང་དང་།
 ཆད་མའི་ཐལ་སྤྱང་དབུ་མ་སྤྱི་མཐའ་སོགས།
 མདོ་ཕྱོགས་སྟོར་གྱི་ལེགས་བཤད་དཔག་ཡས་དང་།
 མཁས་གྲུབ་རྣམ་ཐར་དབུ་མའི་ལྟ་བྱིད་སོགས།
 ཉེར་མཁོའི་ལེགས་བཤད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཆོས།

བདུན་རྩ་ཙ་དུག་བཞིས་པའི་ས་འབྲུག་ལ།

14 རྩོམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཁོ་བའི་སྒྲ་མ་དག་འདུན་ཏུ་མཚོ་དང་།
དག་འདུན་(ལྟན་)ཆོས་རྩོམ་སྐྱོང་ཏུ་མཚོ་གཉིས།
སྒྲོ་བཟང་བསྟན་ལ་བྱུགས་ཞེན་ཆེན་ཡང་།
ཞིང་གཞན་གསེགས་སོང་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཡང་།
བསྟན་ལ་དད་ཀྱང་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འདུག།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཆོས་སྐྱོང་ཏུ་མཚོ་བ།
ཐུང་ན་འདའ་ཁར་བྱང་ཕྱོགས་གསལ་ལ་།
ཡང་ཡང་འབྱོན་པའི་མནལ་ལམ་བྱང་བ་ལྟར།
དོ་ཅིག་བདག་ལ་མི་ལམ་གནས་སྐབས་སུ།
དགའ་ལྟོ་གནས་སུ་ཡང་ཡང་འགྲོ་སྐྱང་བྱང་།

དེས་ན་བྱེད་ཅག་སྒྲོ་བ་མའི་ཆོགས་ནམས་ནི།
ཁོ་བའི་ཆོག་ལ་ལེགས་པར་ཉན་སྟམ་ན།
འཆད་ཚུད་ཚུམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱབ་བསྟན་ཁུར།
ལེགས་པར་སྟམས་ལ་འཆད་ཉན་གོང་འཕེལ་གྱིས།
ཁྱད་པར་དཔེན་པའི་ས་རུ་བྱུགས་དམ་ལ།
གང་རྒྱས་འབྲད་ན་ལྟག་ཏུ་ཡ་མཚན་གསུངས།

དེ་ཆོ་དུགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་སོགས།

ཐུགས་གཡོས་གྱུར་ནས་སྤྱན་ཆབ་འབྲིན་པ་གནང་།།
 བརྟན་བཞུགས་ཕུལ་བར་གསན་པ་མ་གནང་བར།།
 ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་ཇོ་ཤྭ་ཀྱོམ་གཉིས་ལ།།
 ཐུ་ཕུག་འཆེལ་ནས་སྒྲོན་ལམ་མང་དུ་བཏབ།།

དེ་ནས་སྤར་ཡང་སེ་རར་ཕུག་ཕེབས་ནས།།
 གསུང་ཆོས་འཆད་ཅིང་ཐུགས་ཚིམ་མང་དུ་གནང་།།
 ཐུགས་དམ་རྣམས་ལ་ཅེ་གཅིག་གཞིལ་བར་མང་།།

མེ་དེའི་དོར་གྱི་ཟླ་བ་བཙུ་གཅིག་པའི།།
 ཆོས་པ་བཙུ་དྲ་གྱི་དུས་སུ་སྤྱིལ་གྱུང་དང་།།
 མཉམ་གཞག་ལ་སོགས་རྣམ་སྤང་ཆོས་བདུན་ལ།།
 གནས་པའི་ངང་ནས་དགའ་ལྡན་གནས་སུ་གསེགས།།

དེ་ཆེ་སྤྱུ་མདངས་ལྷག་པར་གསལ་བ་དང་།།
 མཁའ་ལས་མེ་དོག་སྤྲ་ཆོགས་ཆར་པ་བབས།།
 འཇའ་ཆོན་ཆོགས་ཀྱིས་ས་གཞི་གང་བ་དང་།།
 ལྷ་ཡི་སེལ་སྟན་སྐབས་འགར་གྲགས་པ་སོགས།།
 ལ་མཆན་ཅན་གྱི་དྲགས་ནི་དཔག་མེད་བྱུང་།།

18 རྩོམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བརྒྱུགས།

སྐྱུ་བ་བརྒྱད་བརྟན་པའི་ཁྱར་ཆེན་རབ་བསྐྱེལ་སྤྲོད།

ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་ཆོས་ལ་གཞིལ་བ་ལ།

མཐུ་ལྷན་བསྐྱེད་མས་དྲག་དུ་གྲོགས་ཕྱིད་ཤོག།

ཅེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩོམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་
པར་ཐར་བ་མདོར་བསྐྱེལ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་འདི་ནི། རྩོམ་པ་ལྟར་ཀྱི་སྤྲོད་ཀྱི་
ཐུ་བོ་མཁས་གྲུབ་བརྟན་པའི་ཉི་མ་ཡ་ཤོང་ཁ་པ་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་པའི་
རྩོམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཐར་ལན་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོ་ལ་ངེས་པ་གཞི་
བྱས། ཁྱེད་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བརྒྱུགས་པར་བརྟན་ནས།
རྩོམ་པ་ལྟར་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་རི་ཁྲོད་པ་སྐྱེལ་ལྷན་ཀྱི་མཚོས་དཔེན་གནས་
བསམ་འབྱུང་བདེ་ལྷན་དུ་སྐྱེད་པའོ། །

༡༡། རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་

ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་

20 རྩེ་བརྩུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཚུགས་བརྒྱན།

༡༡། །རྩོམ་པ་རྒྱུ་གྱི་ཀླུ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཆོག་ལྷག་མ།
 ཀླུ་མཚན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་བསྟན་པ་ཡི།
 ཀླུ་མཚན་དཔལ་ལྷན་མཁས་མང་དབུས་ཉིད་དུ།
 བཟང་པོའི་མཛད་པས་སྦྱང་མཁས་དེ་ལ་འདུད།

དེ་ལྟར་མཁྱེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྩོམ་པ་རྒྱུ་གྱི་ཀླུ་མཚན་ནི། དགེ་
 ལྷན་བཏབ་ནས་ལོ་རེ་གཅིག་སོང་བ་ས་མོ་སྤང་གི་ལོ་ལ་(1469 AD) ཀླུ་
 ཚབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཉང་སྟོད་རི་ནང་གི་ས་ཆ་ཁྱེད་བྱ་བར། ཡབ་ནང་སོ་
 བསོད་ནམས་འཕེལ་དང་ཡུམ་སྟོན་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས།

གདུང་རུས་ནི་འཕྲོག་ལེ་ཤེས་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་མང་དུ་བྱུང་བའི་རིགས་
 ལས་དྲན་གཞུང་གི་སྟོན་སྟེན་སོགས་ཀྱི་མི་བྱིས་མང་པོའི་དཔོན། བྱིས་སྟོན་
 དུག་ཁྱེད་ཅེ་སོགས་མྱོང་ཆེན་དུ་མའི་བདག་པོར་གྱུར་པ། རྒྱུ་ཅེ་བདག་
 པོ་སོགས་འཕགས་པའི་བྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། ཡུམ་ཡང་བདག་པོ་དེའི་
 རང་སྟོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཀླུ་མཚན་གི་སྲས་མོ་རིན་ཆེན་སྟོན་མ་སྟེ། བྱིས་སུ་སྟོན་མ་
 འབུམ་ཟེར་རོ། ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་དུས་སུ་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་མི་ཞིག་གིས་
 ཤེས་ཀྱི་མཚན་དེ་ཞིག་བྱིན་ནས་འདི་ལ་མཚན་པ་བྱིས་དང་བདེ་སྦྱིད་ཐུན་
 སུམ་ཚོགས་པ་ཡོང་ཟེར་བ་ཆིས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དག་འཇུན་དུ་བསོ་ཆོས་
 ཀྱི་ཀླུ་མཚན་མཛུགས་པ་ལ་བྱིན་པས། བསོད་ཞལ་ནས། ཡུམ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་

22 རྟེན་མཆོག་གི་ཀླུ་ལ་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

སྤྲུལ་འདིས་བརྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་འོང་བས། ངའི་མིང་ཐོགས་ལ་
འབྱུངས་མ་ཐག་ན་བཟང་འདི་གསོལ་གསུངས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཁ་བཏགས་ཤིག་
གནང་། སྤྲུལ་གཙང་དུ་ཕྱོན་ཆེ་ཆུང་ལ་ཕྱོན་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་དར་འཕྱར་
དུང་འབྱུང་རྒྱ་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱི་མི་ལམ་ཡང་བྱུང་། སྤྲུལ་འབྱུངས་ནས་རུ་ཞོ་
བཞེས་པའི་སྐབས་ཤིག་བསོ་པའི་དངུལ་གདུང་གི་འབྲུལ་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་ཆེ།
ཡུམ་ལ་རུ་མ་གཡས་པ་འདི་ངའི་འབྲུལ་སྤྲུལ་ལ་ཕྱུལ་གསུངས་མ་ཐག་རུ་མ་
རེ་སྐམ། དེའི་སྐབས་སུ་མི་ལམ་དུ། མདའ་གནམ་གྱི་དབུས་དང་ཕྱོགས་
བཞིར་འཕངས་པས་བཞོལ་སོང་བ་ལ་བྱུང་པའི་ཞལ་ནས། ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་མཆོག་
མདའ་དེ་འདྲ་རང་མ་བདག་གསུངས། ཡབ་ཀྱི་ཤོ་བྱང་གི་བྱུང་པའི་བྲིས་སྤྱི་
ཞིག་ལ་མཆོད་པ་ཕྱུལ། གསོལ་བ་བཏབ་པས་དོན་གང་འདོད་དངོས་སུ་ལུང་
བརྟན་པ་གནང་།

ལོ་དྲུག་བཞེས་པའི་ཆེ་རྒྱུ་འདུན་གྱུ་ལ་གྱུ་ཀླུ་ལ་མའི་རྟེན་གནང་
དུ་མ་གསན། ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་གནས་རྟེན་ཆོས་རྟེན་ཀྱང་དགའ་བདེ་ལེགས་
ལ་དཔེན་གནས་སྤྲུལ་རྒྱུ་དགའ་བདེ་བཞེན་གྱི་སྤྲུལ་པ་བྱུངས། དེ་དུས་ཡུམ་གྱིས་
བསོ་པས་ལུང་བརྟན་རྒྱུ་ལ་ཞུས་པས། གནས་རྟེན་པས་ངའི་ཆུང་མ་བསོ་པ་
དུས་གསུམ་མཆོད་པ་ཡིན་པས་མིང་སྤྲུལ་རུ་མ་གསུངས་ནས། ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་
མཆོག་ལ་དཔལ་བཟང་པོ་བརྟན་ཏེ་མཆོག་གསོལ། རྟེན་ལ་ཆེ་དཔག་མེད་
ཀྱི་རྟེན་གནང་སོགས་དང་ཆོས་སྤྱི་དུས་མའི་སྤྲུལ་རྣམས་གསན། ལྷུང་
ཙུ་ཕྱོན་ནས་བཀའ་ཆེན་བཞི་འཛིན་པ་ལྷུང་ཙུ་འཛིན་གཉིས། སྤྱད་པ། མཆོན་
བཞོད། ལྷུང་རྒྱུ་ལ་མ་སྤྲུལ་སོགས་ཐུགས་འདོན་མང་དུ། གནས་རྟེན་པའི་
དུང་ནས་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས་ནས་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་དགའ་བདེ་བརྟན་དུ་བསྐྱབས།
ལོ་དེ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་སྤྲུལ་གཉེར་ལ་ཕྱེས་པའི་ཆེ་གསུང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་

བརྟུང་བྱུང་བས། པཌ་ཆེན་ལུང་རིགས་ཀྱི་མཆོད་ཞལ་ནས། རྟེན་འབྲེལ་
 རྟེན་ཏུ་ལེགས། བརྟུང་པ་ལ་ཕན་པའི་རྟེན་གསལ་ཡིན་གསུངས། དེར་ཐོས་བསམ་
 རྟེན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འཕྲོར་དཔལ་བཟང་ལ་བརྟུང་སྦྱོར་ཞུས་པས། གཞི་
 གྲུབ་ན་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བྱད་གསུང་བྱུང་བས་མཆོད་ཉིད་ཤེས་པར་
 འདུག་དགོངས། ཟླ་མ་དེ་ལ་ཆོས་ཐོག་གཉིས་ཙམ་ལ་བརྟུང་གྲུང་རྟེན་གསལ་
 རིགས་སོགས་གསན་པས་རིག་པའི་སྒྲིཐོགས་མེད་དུ་ཕྱེས། དེ་ནས་ཆད་མ་
 རྣམ་འབྲེལ་གཙོ་བོ་དང་། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཞར་བྱུང་དུ་
 བྱས་ཏེ་སྦྱི་དོན་རིགས་ཀྱི་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་
 ལེགས་པར་སྦྱངས། པཌ་ཆེན་ལུང་རིགས་པ་ལ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིའུ་དང་།
 དཔེ་ཆོས་རིན་སྦྱངས། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་སོགས་གསན། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་
 ཆོས་འཕྲོར་བ་ལ་མདོན་པ་གོང་ལོག་ དབུ་ཕར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན།

ལོ་བརྟུང་ཏུག་པའི་ཆེ་པཌ་ཆེན་ལེ་ཤེས་ཅེ་མོ་ཁྲིར་བྱོན་པ་ལ་འདུལ་མཛོད།
 བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་ཆང་མ། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། རྩོམ་པ་རྒྱུ་ཐར་
 དང་བདེན་གཉིས། ཏུག་ཏུག་པའི་ཆོས་སྒྲོར་རྩོགས་པ། རྩོམ་པ་བཀའ་འབུམ།
 རྒྱལ་སྐུ་བཀའ་འབུམ། མཁས་གྲུབ་བཀའ་འབུམ་སོགས་གསན། རྩོམ་
 འཕྲོར་པའི་སྦྱན་སྲུང་ཡང་འདུལ་བ་མདོ་ཅ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ། དབུ་མ་
 རིགས་ཆོགས་ཏུག་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་རང་རང་གི་ཁྲིའུ་ཁྲིའུ་སྟེང་ནས་གསན།
 གཙང་གི་ཁྲུང་པོ་བྱ་བྱལ་ཚུལ་བྱིམས་ལེ་ཤེས་ལ་ཁྲུང་རིར་ལམ་རིམ་སྦྱོད་པ་
 སྦྱི་བསྐབ། རྩོམ་གསུམ་ཕྱིར་བཅོས། གཞི་གསུམ་ཕྱག་ལེན་སོགས་ལེགས་
 པར་གསན། དེ་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་སྦྱོབ་དཔོན་རྣམས་རྩལ་མོའི་རིགས་
 ལུང་ལ་འཆག་མེད་དུ་འཕྲོན་པས་ཐོག་སངས་རྒྱས་དཔལ་རིན་ལ་རྩོམ་
 རྣམ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིཐོགས་བཅུད་པས་ལན་དུ་མར་ཕམ་པར་མཛོད། དེས་མཆོད་

24 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་རྩྭ་གསལ་བསྒྲིགས།

ནས་མཁས་པ་གང་ལ་འང་རིག་པ་མི་འགྲོ་བ་མེད་གསུངས།

ལོ་ཉི་རེ་གསུམ་པ་ལ་བཀྱ་གེན་ལྷན་པོའི་དབྱར་གནས་ཀྱི་དགེ་བསྐྱོས་
མཛད། ལུགས་གཉིས་ཀས་ཟླ་མ་དང་དགེ་འདུན་ནམས་མཉེས་པར་བྱས།
དེའི་སྐབས་མེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་ཐུགས་སྤྲུལ་རིན་ཆེན་བཤེས་གཉེན་ལ་རིགས་
ཆོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། ཉི་གུ་ཆོས་དུག་གི་སྒྲོར་ཡོངས་ཤོགས་དང་། ཉ་མགོན་
གསང་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་སོགས་གངས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་
པ་དང་། ཁྱད་པར་བཟབ་ལམ་དབྱ་མའི་ལྷ་བྱིད་ལེགས་པར་གསན་ནས་ཐུགས་
ཉམས་སུ་བཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས།

སྤྱིར་ལྷ་བྱིད་རྗེ་ནས་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་བརྒྱད་པ་ནམས་རྗེ་ཀྱན་དགའ་
བདེ་ལེགས་དང་། རྗེ་མཁས་བཙུན་པ་གཉིས་ལ་གསན། རྗེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་
ཆོས་རྗེ་ཀྱན་མཁྱེན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་ལ་བརྒྱད་པ་གཉེལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་
དང་རྗེ་དོན་ཡོན་དཔལ་ལྷན་གཉིས་ལ་གསན། རྗེ་ནས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ
རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལ་བརྒྱད་པ་ནམས་རྗེ་ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་པ་ལ་གསན།
རྗེ་ནས་མཁས་གྲུབ་རྗེ། རྗེ་སྒྲོ་བྱས་ཆོས་སྦྱང་། མཁས་པ་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་
པ། ཉ་ནག་ཉོར་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ལ་བརྒྱད་པ་ནམས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་ལ་
གསན།

ཡང་གནས་ནིང་ཀྱན་དགའ་བདེ་ལེགས་ལ་སྒྲོ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་མཐའ་
དག་དང་། འཆད་ཀ་པའི་སྒྲོ་བྱས་དོན་བདུན་མ་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲོར་
མང་པོ་དང་། ལྷར་ཐང་པའི་ལམ་རིམ་དང་། མགོན་པོ་སྤིང་ཞུགས། ལྷ་
མོ་ཕུག་བཞི་མ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཞོན་ཕུབ་རལ་ཅན་དང་། གནས་ནིང་པའི་
ཕུག་དུག་པའི་ཆོས་སྒྲོར། མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཡཔ་སྤྲུལ་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་ཉི་རེ་གཅིག་
སོགས་ལེགས་པར་ཞུས་སོ།

ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་ན་ནག་དཔལ་འབྱོར་ཆུ་མཚན་
ལ་ཆེ་དཔག་མེད་གྱུ་ཆུ་མའི་རྩེ་ས་གནང་། སང་གདོང་མའི་རྩེ་ས་
གནང་། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་བསྐྱེད་བསྐྱོག་བཀའ་གདམས་ཐོར་བུ་
བའི་ལུང་སོགས་གསན། རྩེ་གཤམ་པ་བསམ་འགྲུབ་ལ་གསང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
དབང་བསྐྱེད་རྩོགས་གསན། རྩེ་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོ་ལ་ཡང་གྱུ་རུ་ཞི་བ་དམར་
པོ་ཐུགས་སྐྱབ་གྱི་རྩེ་ས་གནང་དང་། དམག་ཐོར་མའི་རྩེ་ས་གནང་སོགས་གསན།
དེ་ནས་དཔལ་འཁོར་བ་དེ་ཆེན་དང་གནས་སྡོང་སོགས་སུ་རབ་འབྱམས་
གྱི་གྲ་སྒྲོར་བུས།

ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དབྱར་གནས་གྱི་དགེ་བསྐྱོས་ཕྱེད་པར་ཁྱུ་
པས་དབུས་སུ་འབྱོན་པ་ལ་ཐུགས་སྐྱོ་བར་གྱུར་ཏེ་ཉེར་བཞི་པ་ལ་དབུས་སུ་ཕྱེ་བས།
ལམ་བར་དུ་ར་ལག་གྲོང་དུ་རྩེ་རིན་ཆེན་བཤེས་གཉེན་དང་མཇུག། འདུག་
པོའི་ནམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དཔེ་ཞིག་གནང་། དབུས་སུ་བཞུན་
པ་ལ་ཕན་པར་ལུང་བཞུན། དེ་རུབ་ནམ་བཤད་ལ་མར་མེ་ལུ་ལ་བས་ཉིན་གྱི་
བར་དུ་བཟུང་། གཙང་རོང་གི་སྐྱབས་སུ་སྒྲོལ་མ་དང་ཆོས་ཆུ་གྱི་སྒྱུ་ལྷ་
བ་མནལ་ལམ་དུ་བཞུན། རྩེ་ཐང་ཁོར་དུ་མཆོད་ཁང་ནམས་མཇུག་ཆེ་མནལ་
ལམ་དུ་བྱིས་པ་གོས་དཀར་གྱི་ན་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། ང་སེ་ར་ནས་ཁོང་བ་ཡིན།
ང་དང་མཉམ་དུ་སེ་ར་ལ་འབྱོན་དགོས་ཟེར་རོ།

དེ་ནས་སེ་ར་ལ་ཕྱེ་བས། རྩེ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་པ་དང་མཇུག།
ཁྱེད་གཙང་ནས་འབྱོན་དུས་མི་ལམ་སོགས་དང་། རྩེན་འབྲེལ་ལེགས་པོ་བྱུང་
ངམ་གསུངས་པ་ལ། སྒྲོལ་མ་དང་མཇུག་ཚུལ་ཁྱུ་པས། སྒྲོལ་མ་
འཕྲིན་ལས་གྱི་ལྷ་ཡིན། ཁྱེད་ལ་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་ཁོང་བའི་རྩེན་འབྲེལ་ཡིན་
གསུང་རོ།

སེ་རར་ཆོས་རྩེ་དཔལ་འཕྱོར་ལྷན་གྲུབ་ལ་དབུ་མ་ཙ་འཇུག་གི་རྣམ་
 བཤད། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད། ཀམ་གཏམ། རྒྱལ་བེམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད།
 སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད། རྟོར་སྟོན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོང་སོགས་སྒྲོ་སྒྲོང་གི་སྟོར་མང་
 པོ་དང་། རྩ་མགྲིན་ཡང་གསང་གི་གཏོར་དབང་། བཀའ་སྤྱང་གིང་ལྷ་གཟའ་
 གདོང་གི་རིགས་གཏད། བེག་ཅེ་ལུ་མ་སྤྱང་གི་རྩེས་གནང་། ལུ་མྱོར་དང་
 ལེགས་ལྷན་གྱི་རྩེས་གནང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་ཁུས། རྩེ་དོན་
 ཡོད་དཔལ་ལྷན་ལ་རྩེའི་འྲིག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ནས་ཙ་འཇུག་ཞིབ་བཤད་ལུང་
 དང་བཅས་པ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ཞིབ་བཤད། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད། སྟེང་འབུམ་ཆེན་མོ། དག་ཚུལ་སྟོང་གི་བསྐབ་བྱ། སྟོམ་གསུམ་
 རྣམ་བཞག་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུང་། སྟོ་ལུང་པའི་བརྟན་རིམ། སྟེས་རབས་ཆོམས།
 འབྲེལ་པ་བྱུང་པ་ལི་ཏ། ཆོག་གསལ། འཇུག་འབྲེལ། རྒྱུད་རྩེ་སྟེ་རྣམ་སོགས་
 ཀྱི་ཞིབ་བཤད་ལུང་དང་བཅས་པ་གསན།

ཆོས་མཚམས་ཤིག་ལ་སེ་ར་ཙེའི་རྩེའི་གཟེམས་ཁང་དུ་དཔེ་མཚམས་
 མཛད་ནས་ཙ་འཇུག་གི་འྲིག་ཆེན། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད། སྟོང་ཐུན་ཐུས་
 སྤྱད་པ་དང་། གཉལ་སྟོན་པའི་དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ས་བཅད་དང་འྲིག་
 སོགས་ཞིབ་དུ་དབྱེད་ཅིང་། མདོ་རྩེ་དགོངས་འབྲེལ། དབུ་མ་སྤྱང་རྒྱན་སོགས་
 ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་དབུ་མེམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་
 སྟོབས་པ་བརྟེས། དེའི་ཆེ་ལྷ་ཡི་མེ་དོག་གི་ཆར་ཡང་ཡབས། མནལ་ལམ་
 དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏོར་ཐོན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྩེ་ཕྱོན་ནས། དག་བཤེས།
 དབུ་མ་པའི་ལྷ་བ་ཁྲད་པར་ཅན་འདོད་ན། རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དང་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། བསགས་སྦྱངས་
 ལ་འབད་པ་དང་། གཞུང་ཁྲངས་གྲུབ་ལ་ཙ་གཙོང་པ་(ཙ་གཙོང་པ་)གལ་

ཆེ་གསུངས་པ་བྱང་།

དེ་ནས་རི་པོ་དགེ་ལུན་དུ་དོ་རྩེ་འཆང་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་
དང་། རྒྱུད་པ་རྩུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བསྟན་པར་རྩོགས།
མཁན་པོ་ལ་རྟ་མགིན་གྲུན་བཞི་སྟོར་གྱི་རྩེས་གནང་དང་། བསྐབ་བྱ་ཆེན་
མོ་རིམ་ལྡན་གདན་རྩོགས་སོགས་ཞུས། ལོ་ཉི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛུགས་ཏུ་
གཙང་ལ་ཤེབས། གནས་སྟོང་མེ་ར་གྱ་ཆང་གི་སྒྲ་མར་རྩེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལོགས་
ཀྱིས་བཀའ་ལུང་ནན་ཅན་གནང་བས་བྱོན། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཆོས་འཁོར་
རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོར། གནས་སྟོང་རྩེ་ལ་བ་སོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བཀའ་མང་
དུ་ཞུས།

དེ་རྩེས་བྱམས་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཆད་ཉན་ལ་གདན་དྲངས་པའི་ཆོ།
མནལ་ལམ་དུ་སྒྲང་པོ་ཆེ་ཞིག་ལ་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་བཀའ་ནས་བྱམས་ཆེན་
ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་བཞིས། དེ་ནས་དགྲང་ལོ་སུམ་རུ་པ་ལ་བྱམས་ཆེན་དུ་བྱོན་
པའི་ཆེ་མེ་ཉོག་གི་ཆར་བབས། འཇའ་ཆོན་སྒྲ་ལྡེའི་གྲར་ཕུབས། ལྡེའི་ར་པོ་
ཆེའི་སྒྲ་ཡང་བྱང་ངོ། དེའི་ཆེ་རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟན་གྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞིས་
བྱེས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བ་མང་དུ་འདུས་པས་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དམར། ལོ་གཉིས་
པ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཆོས་པར་བཏེགས། ཀུན་གྱིས་ངོ་མཆར་བའི་གནས་
སུ་བཟུང་། རྩེ་ཆོས་འཕྱོར་དཔལ་བཟང་གི་ཐུགས་སྒྲས་སློབ་པ་མང་བཤེས་གཉེན་
ལ་ཆོས་འབྲེལ་གསན་པས་རྩེ་དཔལ་འཕྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ། ང་ལ་སྡོང་
གསུམ་ནོར་གྱིས་བཀའ་རྟེ་ཕུལ་བ་བས་ཆོས་རྩེ་ལ་ཆོས་འབྲེལ་མཛད་པ་འདི་
དགའ་གསུངས་ནས་བཀའ་ལུང་གཞན་ཡང་མང་དུ་གནང་། རྩེ་འདིས་སྐལ་
བཟང་བྱམས་སུ་པོ་དེ་བུ་ལྷག་ལ་དམ་བཅའ་བཞག་པས་སུས་ཀྱང་བཞོ་སྒྲང་
འགྲོ་མཁན་མ་བྱུང་། སར་གང་བཏབ་ཐོགས་མེད་དུ་སོང་བས། ཀུན་ཁ་

30 རྩོམ་ཆེན་གྱི་ཁྱེད་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྩོགས་བསྡེགས།

(དན) བཅོལ། དེའི་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པ་རང་ཉིད་སྒྲིབ་དཔོན་གསུམ་
ཙམ་བྱོན་ནས་རིན་སྲུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཞུས་པས་ལེགས་པར་གནང་། རྩོམ་
འདི་ཉིད་ལ་ཡང་བཀའ་ནན་མཛད། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་རྩུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཞིབ་
དུ་མཛད། སྤར་ཐང་དུ་བྱོན་ནས་པམ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་ལ་འཁོར་ཆེན་གྱི་
དབང་དང་ཕྱག་བཞི་པ་གཏོར་མའི་རྩལ་གནང་ཞུས། ཁོང་གྲང་ཆེན་དུ་སྒྲིབ་
གིང་གིས་ལྡན་པ་བཞུས་མི་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་ཆོས་རྒྱུད་ཕྱག་བཞི་པའི་བཞུས་
པ་ཡིད་གིས་བྱས་པས། དང་པོ་བྱ་རྒྱུ་གི་ཕྱེ་འཐེན་པ་བྱུང་བས་སྒྲིབ་པ་
བྱུང་། རྩོམ་སུ་ཞལ་གཟེགས་ཚུལ་དང་འཁོར་ཆེན་གྱི་ཞལ་གཟེགས་ཚུལ་ཡང་
གསན་ནས། ཁྱོད་མེ་ར་མོང་ན་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་ཡོང་ཞེས་ལུང་ཡང་བསྟན།
དེ་ནས་རྩོམ་འདི་པ་དཔོན་སྒྲིབ་དབུས་སུ་ཕེབས། སྤར་ཐང་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱབ་
མོ་རའི་རྒྱབ་རིའི་ཅེ་ར་ཉི་མ་གར་བ་དང་། རྩོམ་ཁ་པ་གསེར་མདོག་འོད་
ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་གི་མདུན་ནས་དུང་དཀར་འབྲུད་པ་སྟོན་སྟེ། དེ་ནས་
མོ་རར་ཕེབས་ཏེ་བྱེས་པའི་སྒྲིབ་པ་གནང་ནས། བཀའ་རབ་འབྲུམས་དང་སྒྲིབ་
གསལ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་རྩུན་དུ་འདུས་པ་ལ་པོ་ཉི་ལྔ་ལ་སྟོན་པའི་གང་
འདོད་ཆོས་གྱི་ཆར་ལབས། དེའི་དུས་སུ་གཞིས་ཀ་རིན་སྲུངས་སྤེལ་དཀར་
བས་ས་དགའི་མཁས་པ་ཀྱན་བསྟུས་པ་ལ་རྩོམ་འདི་ལུང་དུ་བྱུང་བས། ས་སྒྲིབ་
པའི་ལ་ཞེན་ཆེ་བའི་སྒྲིབ་མང་པོས་སྤྲིན་དུག་ཁྱེད་ཅེ་བའི་ཆོས་མཛད་འདི་ཁྱེད་
ས་སྒྲིབ་བཙུན་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀ་ནས་མི་ཐུབ་པ་འདི་ཅི་ཡིན་ཟེར་ནོ།

མོ་ར། ཆལ། སྒྲིབ་མོ་ལུང་རྣམས་སུ་འཆད་ཉན་གང་དམར་མཛད་
པས་སྤྲིན་གསལ་གྱིས་སྤྲིང་བཞི་བྱུང་། ཆལ་དུ་ཆོས་བར་བཏོགས་དུས་ཤིག་
རྩོམ་ཁ་པས་ཞལ་གཟེགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བཞུབས། མན་ལ་ལམ་དུ་ཡང་
ཡང་བྱོན། དེའི་དུས་སུ་ཆལ་གྱི་མགོན་པོ་དང་གྲང་ཐང་གི་ཆོས་རྒྱུད་པོང་

སོགས་མཉེས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བཟབས་པའི་རྟགས་མཚན་ཡང་མང་དུ་བྱུང་།
 དེའི་ཆོག་ཅང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་རྩོམ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཐོས་བསམ་སྒྲིང་
 གི་ཟླ་མར་གདན་འདྲན་པ་བཏང་ནའང་། རྩོམ་ཡིད་དཔལ་ལྡན་གྱིས་གནང་
 བ་མ་བྱུང་ཞིང་། བེག་ཅེ་དག་ཏུ་ཁྲིམ་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པར་བྱོན་ནས་བསྟེན་
 ན་དགའོ་གསུངས། དེ་ནས་རྩོམ་ཡིད་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་
 པའི་གདན་སར་རྩོམ་ཡིད་དཔལ་ལྡན་པ་བསྐོས་པ་ལ་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བྱས་
 པས་སྤྲིག་སྒྲིབ་འདག་པའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་མཉེས་པའི་
 མནལ་ལམ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་། ཆོས་རྒྱལ་དང་ཐུག་ཏུ་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྟེན་སྒྲུབ་སོགས་མ་བྱས་ཀྱང་ཐུགས་རྩིས་འཛིན་པོ་རང་
 ཡོང་། འདི་ལྟར་འོང་བ་རྩིས་ལྟུང་གི་དགོངས་པའི་གནད་མཐར་ཐུག་གི་
 དོན་གོ་བའི་བྱིན་ཟབས་ཡིན་སྟེ་མ་པ་བྱུང་གསུངས།

དེ་ནས་རྩོམ་ཡིད་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མེ་རའི་གདན་སར་སྤྱོད་དངས། རྩོམ་
 ཉིད་ལ་རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ཡོངས་རྩོགས། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ།
 རྩོམ་བཟང་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་དོན། རྩོམ་གསལ། དཔེ་ཆོས་གདམ་རྒྱུད་
 རིན་སྤངས་དང་བཅས་པ། ལྷན་དག་མེ་ཡོང་གི་བཤད་པ། མཚན་བརྟེན་
 འགྲེལ་པ་དང་དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད། བདེ་མཆོག་བསྟེན་རྩོགས། དཔག་བསམ་
 འཁྲི་ཤིང་། ཅ་ཤེས་འྲིག་ཆེན། བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ། རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་
 བཀའ་འབུམ་ཐོར་བུ་སོགས་སྤྲུལ་གསལ།

མཚན་ཤིག་ཡུམ་མངལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅང་དུ་ཡུད་ཅམ་པེབས་
 ཏེ་ཀླན་ལ་ཆོས་ཆར་པེབས། རྩོམ་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་ཁྱེད་ལྷ་མ་ཡི་དམ་
 གྱིས་འཆད་ཉན་དུ་བསྐོས་པ་ཡིན་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་དབུས་སུ་སོང་
 ལ་རང་དོན་ལ་མ་ཆགས་པར་འཆད་ཉན་ལ་གཙོར་ཐོན་ལ་བརྟན་པ་ལ་གང་

34 རྩོམ་པ་ལྟེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྟོགས་བསྒྲིགས།

གེས་ཀྱང་རྩོམ་སྤྱོད་བཟུང་ཞིང་། དེའི་བཀའ་བསྟུང་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་
ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་པོ།

ངས་ཀྱན་མཆོད་སྤྱོད་སྤྱད་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཇི་མཇི་བཞིན་དུ་བཤད་
ན་གྱ་ཆང་ལ་དར་རྒྱས་འདུག་ཀྱང་། རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱད་པའི་སྤྱོད་
མཐའ་གཅིག་གཉིས་འདུག་པ་ལ་དགག་པ་འབྲུལ་དགོས་པ་བྱུང་གསུངས།
སྐབས་ཤིག་དགེ་རྒན་བྱུང་སྤྱོད་གི་ཞལ་བདག་ལོ་ཁ་ཡར་མཛད། ཚུ་མོ་ལུག་
གི་ལོ་ལ་ལྟག་ཅི་རིན་ཆེན་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་མར་ཕེབས། རྣང་དུ་ལམ་རིམ་དང་བདེ་
གསལ་གི་བསྐྱེད་རྩོགས་སོགས་དང་ཕྱི་ཁྱིམ་ཆོས་ལ་མཁྱེན་བཀའ་འབྲུམ་སོགས་
གནང་།

དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ས་པོ་ཕྱི་ཁྱིམ་ཆོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དགེ་འདུན་
རྒྱ་མཚོས་སེ་རའི་མཁན་པོར་བསྐྱོས་པས། བྲམས་ཆེན་ཆོས་རྩོམ་སྤྱོད་ལེ་གས་
ཀྱི་ཁྱིམ་ལ་འཁོད་ནས་བྱུང་ཚུལ་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུན་ཅི་
བཞུགས།

སྐབས་ཤིག་གཞིས་ཀ་གོང་དཀར་དུ་དཔོན་ས་བདག་ལོ་ལུག་བྱུང་སྤྱོད་སྤྱད་སྤྱོད་
ཞལ་བདག་ལོ་ལུག་རྣམས་ལ་ལམ་རིམ་དང་དབང་བཀའ་རྩོམ་གནང་སོགས་
ཆོས་མང་དུ་གནང་། རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བཞུགས་པ་དང་གོང་དཀར་ཆོས་
རྩོམ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་སྤྱོད་པའི་དགེ་བཤེས་མང་པོས་ཀྱང་དད་གུས་དང་བཀའ་བསྟུང་
ཆེར་བྱས། སེ་རའི་ཁྱིམ་ལེགས་ནས་བྱུང་ལོ་གཉིས་ལྟག་ཅམ་བྱེས་པ་གྲ་ཆང་
གི་སྤྱོད་པ་གནང་།

མདོར་ན་དགྲའ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་ལྟགས་ལོ་ལུག་(1511)ནས་
བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་ལྟགས་བྱེད་(1540)བར་སྤྱོད་ལོ་སྤྱོད་ལེ་ལེ་ར་
བྱེས་པ་གྲ་ཆང་གི་སྤྱོད་པ་གནང་། ལྟགས་བྱེད་ལ་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་

བྱེས་པ་གྲ་ཚང་གི་ཁྲ་མར་བསྐྱོམ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སེ་རའི་གཟིམས་ཁང་
 ཏུ་དཀར་ཆེན་བཞི་དང་བྱང་རེས་རྣམ་འབྱེད་སོགས་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་གདུལ་
 བྱ་དཔག་མེད་བསྐྱུངས།

དགྲར་ལོ་དོན་གསུམ་པ་ལ་གསང་སྤགས་མཁར་གྱི་གདན་སར་ཕེབས།
 ལོ་རེ་བཞིན་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ལམ་རིམ་དང་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་
 ཀྱི་ཆོས་ཆར་ཡབས། དུག་ཕྱིར་དགེ་བཤེས་བརྒྱ་ཕྱག་འབྱུང་བ་ལ་ཡར་ཚད།
 ཅ་འདུག་རྒྱ་ཁྲ་སོགས་གང་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་མཛད། སེ་རའི་
 གདན་སར་ཕེབས་ནས་དབྱར་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་མ་ཆག་པར་མཛད་ཅིང་།
 འདུལ་བའི་ལག་ལེན་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱས། གྲ་པ་མང་པོ་ལ་གཞུང་སོ་སོའི་
 རྒྱུ་རྐྱེད་ན། མཐའ་དཔྱོད་རྣམས་གནང་བའི་ཆེ། རུབ་གཅིག་མནལ་
 ལམ་དུ་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་བྱོན་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་སློབ་མ་འདི་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གཉིས་ཅམ་སྟེན་པར་བྱས་ནས་སློབ་སྦྱེད་ཕན་བྱ་རེ་ཡོང་བ་
 འདུག་གི་གཞན་འདི་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱེད་བྱུང་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སེམས་
 ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་སྐད་ཀྱི་རྣམ་པ་རེ་ལ་བརྒྱ་ཡོད་པས་ཆོས་སྐད་དུ་
 མི་འགོ་རེད་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱེད་བྱུང་ཟེར་བ་དེ། འགོ་དུག་པ་མར་ཤེས་
 རས་བདག་གི་བདེ་དགེ་དེ་རྣམས་ལ་སྟེར། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐུལ་རང་གིས་
 ལེན་པའི་སློབ་སྦྱང་དུ་རེ་བ་སྤྱི་གཙུག་དུ་ཐོག་བབས་ཀྱང་མི་བཟེད་ཅིང་། བདག་
 འཛིན་(གྱི་)འབྲི་བ་ཅད་ནས་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་སློབ་སྦྱེད་བྱུང་བར་བྱེད། ཁྱེད་
 ཀྱིས་སློབ་མ་འདི་རྣམས་ལ་ལམ་རིམ་དང་སློབ་སྦྱང་གཙོ་བོར་གྱིས་ལ་ཆོས་སྟོན་
 ཟེར་རོ། ལོ་དེ་ལ་ཆོགས་པ་རྣམས་ལ་འཆད་ཀ་པ་དང་རྟོར་རྟོན་པའི་སློབ་སྦྱང་
 སོགས་སློབ་སྦྱང་གི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུང་རོ།

སེ་རའི་ཁྱིམ་ཕེབས་མ་ཁད་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་རབས་བདུན་པ་སྤྱལ་

36 རྩོམ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

སྤྱི་མི་བསྐྱོད་དེ་རྩོམ་མཚན་ཕུར་ཕེབས་ནས། འབྲུམ་རམས་པ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ལ་ཁྱེད་ཅག་མཁས་པ་ལས་ཀྱང་མཁས་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་རང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་མང་པོའི་ངག་ལས་ཐོས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་དང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཁྲིཀ་ཆེན་གནང་ནས། འདི་ལ་དགག་སྐྱབ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་ན་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཞིང་ཁྲིཀ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་སུ་འགྱུར་བས། དགག་སྐྱབ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་དགོས་གསུངས་བྱུང་བས། རྩོམ་མཚན་ཀྱང་མཚོས་ཀྱང་རེད་བྲེལ་བས་མི་བྱལ་གྱི། ཁྱེད་ཅིས་ཀྱང་ལན་གནང་དགོས་གསུངས་པ་དང་དུ་བྱངས་ནས། ཀར་ལན་སྐྱབ་དགོངས་ཀྱན་བཅམས་ཏེ། འབྲུམ་རམས་པ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་འབུལ་དུ་བཏང་། རྩོམ་མཚན་པ་སྟོ་མོར་བཞུགས་པའི་སར་ཕུལ། དེའི་ཆེ་རྩོམ་མི་བསྐྱོད་དེ་རྩོམ་མཚན་ལམ་དུ་བར་སྤང་གི་སྐྱབ་ཞིག་ལས། ཀྱན་གཉིས་པོ་ཅེ་ལྟ་ནས་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་རྒྱུའི་སྐྱལ་པས་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པས་དེ་རིང་ཉིད་དུ་ཁྱེད་ཆོས་པར་འགྱུར་ཟེར་བ་དང་། རྩོམ་མཚན་པའི་བཀའ་ཤོག་ཡིན་ཟེར་བ་གཏད་པ་ཞིག་ཀྱང་མིས། རྩོམ་མཚན་པ་ལ་ཡང་ཀར་ལན་ཅོ་མ་པའི་སྐབས་རྩོམ་མཚན་པ་ཀྱི་གཟིགས་སྤང་ཡང་ཡང་བྱུང་། རྩོམ་མཚན་པས་གཟིགས་ཤོག་ལེགས་པར་མཛད་པས་མཆོག་དུ་མཉེས་ཤིང་། དབྲུམ་གཙང་གི་སྤྱི་དཔོན་གང་ཆེད་གང་མཁས་ཆད་ལ་བསྟན་ནས་ཆེས་ཆེར་བཞུགས་ཤིང་། འདིའི་ལན་ཡང་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ཤོག་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གནང་བས་རྩོམ་མཚན་པས་སྤྱི་གཉིས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་ཤོག་ཤོག་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟོད་བཞུགས་ཆད་མེད་པ་གནང་ཞིང་གནང་སྤྱིན་ཡང་དཔག་མེད་མཛད།

རྩོམ་མཚན་པས་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་ནས་གོ་བཀག་གི་ལན་གཉིས་སྤར་ཤིང་རྣམས་མགོ་བཅམས་ཡོད་པ་མཛད་གྱི་ཤོགས་པར་བཅམས་ཏེ། ཀྱན་པའི་སྤང་ཆེན་

ཟུལ་ཕྱར་ཕེབས་དུས་ཉི་གནས་བསྟན་འཕེལ་བ་དང་འབྲུམ་རམས་པ་གཉིས་
འབྲུལ་དུ་བཏང་བས་མཆོག་དུ་དགྲེས་ཤིང་གནང་སྤྱིན་ཡང་ཆེན་པོ་གནང་།

མེ་རར་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་སྡེ་པ་དགེ་ལྡན་པ་དམག་དཔོན་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་པོ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱང་ཕེབས་ཏེ་དབང་བཀའ། རྗེས་གནང་།
ལུང་སོགས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་པ་སྟག་ཅེ་བ་སོགས་མི་ཆེན་
མང་པོ་ཡང་གང་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱོན་པར་བྱས། མེ་རའི་དགོན་པ་ཡང་
ཆོས་འཛིན་ཉེན་གཉིས་ཀའི་སློན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་། གསང་ལྷགས་མཁའ་
དང་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་སོགས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་སོ།།

དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་དགེ་ལྡན་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་
པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། དབང་། རྗེས་གནང་། མན་ངག་ ཟབ་བྲིད་སོགས་
ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བཞི་མཐའ་ཡས་སོ།།

བཅུ་མས་ཆོས་ཀྱི་གྲངས་ནི། ཀར་ལན་སྐྱ་སྐྱབ་དགོངས་ཀྱིན། ས་
སྐྱ་པ་བྱུ་མཆོག་ལྡན་གྱི་ལན། གེ་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གའི་ལན། སར་
ཕྱིན་གྱི་མཐའ་དཔྱད་ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་། སྤྱོད་ན་སྐབས་
དང་པོ་རུང་ཟད་མ་ཆང་བ་གཅིག་ དབུ་མའི་སྤྱི་མཐའ་ཆ་ཆང་། དྲང་པེས་
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པ་ཡན་གྱི་ཁྲིའི་ཆད་མའི་སྤྱོད་ན། མཐའ་དཔྱད་
ལེའུ་གཉིས་པ་རུང་ཟད་མ་ཆང་བ་གཅིག་ མཛོད་ཀྱི་སྤྱོད་ན་བཅི་གཞག་དུ་
གནང་བ་རྗེ་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་ཟིན་བྱིས་སུ་བྱས་པ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་
ཀྱི་ས་བཅད། དབུ་མའི་ལྟ་བྲིད་བསྟུས་པ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། གནས་
རྟེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། སྒྲོལ་དཀར་སྤྱན་བདུན་
མའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟོད་པ་དང་བཅས་པ། ཉ་མ་གྱིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་
དང་བསྟོད་པ། ཀུ་རུ་དག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས། ཀུ་བན་གྱི་ཡུམ་བཞེད་པའི་དཀར་

ཆག་གཞན་ཡང་པར་ཚད་དབྱ་གསུམ་གྱི་པར་གཞན་གནང་བ་ནི་ལ་སྒྲིབ་
ནམས་ཀྱིས་ཟིན་གྱིས་སུ་བྱས་པ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་སོ།།

ཆོས་གང་འཆད་ཀྱང་ཆོག་ཏེ་ལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འི་བཤད་སྤྲེལ་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་ལུང་རིགས་དང་སྦྱར་ནས་གྱུར་ཆེན་གྱི་ཆོན་ཐག་བརྒྱུངས་པ་བཞིན་
དུ་འཆད། གཞུང་ལུགས་གང་བཅོས་ཀྱང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཐུགས་
དང་ཐུན་པས་མཁས་པ་སུ་ལའང་ལན་འདེབས་རྒྱ་མེད་སྟེ། ལེགས་བཤད་
གང་ཅི་མ་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད་པ། ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་གོ་བ་ཐོགས་
ཆོད་དུ་སྤྱིར་བར་ཕྱེད་དོ།

འཕུལ་གྱི་མཛད་པ་ཡང་ཀུན་ལ་ཞེས་ཤེད་ཅིང་མཐོན་པོ་ལ་ལྷག་པར་
མི་བཀྱར་བ། དམའ་མོ་ལ་མི་བརྟན་པ། བརྟན་པ་ལ་ཐུགས་ཞེན་ཆེ་བ། ཆོས་
འཆད་ཉན་ལ་ཐུགས་སྤོང་བ། ཆོས་མཐུན་གྱི་གྲུ་པ་ལ་བུ་ལྟར་བརྟེན་བ། ཆེ་འདིའི
ཆེ་ཐབས་དང་མཁས་དྲེགས་ལ་མི་དབྱེས་པ། གཉིས་ཆུང་གིས་དར་ཁ་ཅམ་
ཐུལ་བ་ལ་ཡང་དབྱེས་དབྱེས་ལྟར་མཛད་པ། མི་ཆེ་ཁྱིལ་པོར་ཞབས་བྱུང་བྱ་
འཁོད་ཀྱང་སྦྱོན་གྱི་ཆ་གས་བྱུང་བཟད་ཀྱང་མི་རྟོད་པ། ཉིན་མཆན་ཐུགས་དམ་
གིས་འདེམ་ཡང་ཕྱི་རུ་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མི་མངོན་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་མཐའ་
ཡས། དྲགས་པོ་སློབ་དཔོན་པས། ཐུགས་དམ་ཇི་ལྟར་གནང་གི་ཡོད་ལུས་
པས། ཐུགས་དམ་ཡོང་བ་ལ་ངས་ཐུགས་དམ་ཤེད་གྱི་མེད་པ་མ་མཐོང་ངམ་
གསུངས། ཡང་ནན་ཆེར་ལུས་པས། ཤེད་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་བཟུ་བ་ལ་
ཐུགས་དམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་ཤེད་ཀྱང་། ངའི་ཐུགས་དམ་གྱི་གཙོ་བོ་དཔེ་ཆ་བཟུ་
བ་འདི་རང་ཡིན། རོ་འཕྲོན་འཛིགས་ཤེད་གྱི་བདག་འཇུག་རེ། མཆན་བཟོད་
ཆར་རེ། གཏོར་འབུལ་ཉུང་འདུས་རེ། རྣོམ་པ་གོང་འོག་གསུམ་རང་རང་
གི་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་སྒོ་ནས་བཞགས་བཟུམས་རེ་ངང་། རོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེམ་

བཟུང་ཡི་མེ་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་ཙ་རེ་དང་འབྲེལ་བ། མཚན་མོ་ཐུན་གསུམ་དུ་བཅད་
ནས་ཐུན་དང་པོ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ། བར་བ་ལ་བདེ་མཚོག་དེའི་ཕྱི་བའི་བུ།
ཐ་མ་ལ་དེ་རྒྱུ་འཛིག་པ་བྱེད་ཀྱི་བྱིད་རྣམས་ཆག་མེད་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་གསུངས།

འབྲུག་ལོའི་རྟོན་དགེ་ལྡན་ནས་ཐུགས་སྤུས་རྒྱུ་ཀླུ་མཚན་བཟང་པོ་
མཇུག་པ་ལ་བྱོན་པས། དེད་དཔོན་སློབ་ད་ལམ་མིན་མི་མཇུག། སྤྱིར་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བཟུང་པ། སྤོས་རྒྱུ་ཚོང་ཁ་པའི་བཟུང་པ་ལ་ཐུགས་སྤུས་མ་ཆུང་།
སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུང་པ་ལ་གང་ཡན་བྱེད་པ་གཤམ་ཆེ་གསུངས། རྒྱུ་ཀླུ་མཚན་
བཟང་པོས་ད་དུང་དཔོན་སློབ་མཇུག་དགོས་ཞུས་པས། ང་ཀླད་པོ་རྒྱུ་
ཆེ་རིང་ཡང་སངས་མེད་ད་ཅུ་མ་ཡན་ལ་མི་སྤོ། དེ་བར་མཇུག་ལེ་ཐུབ་མི་ཤེས་
གསུངས། ཡང་རྒྱུ་ཀླུ་མཚན་བཟང་པོས་བཟུང་པ་ཞུགས་ཕྱལ་པས། གང་ལྟར་
ཀྱང་བཟུང་པ་ལ་ཐུགས་སྤུས་མ་ཆུང་། བཟུང་པ་ཉམས་དམའ་བའི་དུས་ཡིན་
གསུངས།

ཡང་གཟིམས་ཁང་གི་ཕྱིར་ཞབས་སྤྱོད་མཇུག་པའི་ཆེ། ང་དོ་ཅིག་
(ད་ལོ་)འཆི་བར་འདུག། རྒྱུ་ཀླུ་མཚན་ལ་འདུག་པར་བྱང་ཤམ་ཞུ་
ལར་འབྱོན་པའི་མནལ་ལམ་བྱང་བ་ལྟར་ང་ལ་ཡང་ད་ལོ་དགའ་ལྡན་དུ་འགོ་
བའི་མི་ལམ་ཡང་ཡང་བྱང་གསུངས།

འབྲུག་ལོའི་རྟོན་ལྷ་དགུ་པའི་བཙོ་ལྟོས་ཀྱི་ཐུགས་སྤུས་དུགས་པོ་སློབ་
དཔོན་པ་དང་མཉམ་དུ་ལྟ་ས་ལ་ཤེས། རོ་བོ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་དང་བཅུ་གཅིག་ཞུ་
གཉིས་ལ་ཞུ་གཤེར་དང་སྟན་དར་ཕྱལ་ནས་སྤོན་ལམ་བཏབ། གཙུག་ལག་
ཁང་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྟན་དར་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱལ་ནས་སྤོན་ལམ་མཇུག།
སྤུས་དེར་གང་ན་(གདན་)འབྲེན་པ་མང་དུ་བྱང་བ་ལ་སྤོན་ལམ་འཆག་པར་
འདུག་པས་མི་འགོ་ མི་ཀན་རོ་བོ་ལ་ཕྱི་ཕྱག་འཆལ་དུ་འོང་བ་ངས་འཁྲེང་

40 རྩེ་བརྩན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བརྒྱུགས།

ན་མི་འོང་གསུངས། གསུང་དེ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་དྲགས་པེ་སློབ་དཔོན་པས་བརྟན་
བཞུགས་པུལ། དེ་ནས་དཔོན་སློབ་ལྟན་དུ་སེ་རར་ཕེབས། ཞག་ལྔ་དྲུག་གི་
རིང་ལ་གསུང་སློབ་མཛད་པའི་སྐབས་ཤིག་ཞལ་ནས། དུས་དེང་སང་ལས་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་པ་ཉམས་དམའ་བ་མ་བྱུང་། བརྟན་འཛིན་སྟེས་བྱར་
ཁས་འཆེ་བ་མང་དུ་འདུག་ཀྱང་བརྟན་པའི་ཁྱར་སུ་ལས་རྒྱུང་བར་འདུག་ཞལ་
སྟེ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་གང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་བརྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་
པར་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས། ཆོས་རྩེ་ཆོས་སྤྱིང་རྒྱ་མཚོ་
དེ་བརྟན་པ་ལ་ཐུགས་ཁྱར་ཆེ་ཡང་དེ་ཡང་མི་བཞུགས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་
པ་མིང་ཅམ་དུ་གྱུར། བརྟན་པའི་ཁྱར་འཛིན་ཉིན་སྐར་ལས་ཀྱང་དཀོན། རང་
རེ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཐབས་ནི་འདིར་ཟད་པས་བྱེད་ཐབས་མི་འདུག་གསུངས་ནས་
སྟུན་ཆབ་མང་དུ་བྱུང་བས་ཀྱན་མཆི་མ་ཤོར་རོ།

དོར་ཆེ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྩ་གཅིག་པ་ལ་སྟེ་པ་དགེ་ལྟན་པ་དམག་
དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བརྟུང་བ་ལ་སྟུན་དངས་པས་ཆལ་དུ་ཕེབས། སང་
ཉིན་སྟེ་པ་གཤེགས་པར་གསན་པས་བརྩ་གསུམ་ལ་ཕྱིར་བྱོན། བརྩ་བཞིའི་
གྲང་ཆོགས་གསོལ་མ་ཐག་ཞལ་སྐྱུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རུང་བའི་ཅིག་བྱུང་། བརྟུང་
ཟུག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ཁམས་ཉོག་པ་དང་སྐྱེ་ཤིང་རྒྱུང་བའི་ཉམས་ཤིག་བྱུང་ནས།
ལྟ་རྩེ་ལ་བརྟན་པས་སྐྱེ་བྱིབ་ཡིན་པར་འདུག་ཟེར། སྐྱེ་བྱས་གསོལ་ཞིང་སྐྱེ་
རིམ་གང་དགོས་ཞུས། སྐྱེ་རིམ་གྱི་འབྱེད་ཅིག་གཤམ་བྱེད་པའི་ཆོ། དེལ་
བྱ་གཅིག་དཀྱོལ་བས། ཉེ་གནས་སོགས་ཕྱིན་པས། ཅི་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་གསུངས།
འབྱེད་ཅིག་བྱེད་ཅིས་ཡོད་ལགས་ཞུས་པས། ངའི་རྣམ་སྟུར། ལྟར་བཟེད།
དེལ་བྲ། མགོན་དཀར་གྱི་ཐང་ག་རྣམས་ཞོག་གསུངས། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དགོང་
མོར་གོ་ཤིག་གཉིས་ཀྱིས་རྩེའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མེད་པའི་ལྟ་ལོག་མང་པོ་རྩེའི་ལྟ་

གྲུབ་ཡིན་ཟེར་ནས་སྐྱུར་བ་བཏབ་འདུག་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འཆི་ཁར་ཁ་
འདོན་བཅག་ནས་བྱས་པ་གོ་གསལ་གི་ལན་འདི་གཉིས་ཡིན་གསུངས་ནས་དབུ་
བཏུམས་ནས་བཞུགས་པས་ཀྱན་འཆི་མ་ཤོར་བ་ལ། ཟླ་མ་བཟུང་ནས་བསྐྱོད་
པ་སུ་ཡང་མེད། ང་ཀྱང་པོ་ཞིག་བསྐྱོད་ཀྱང་བསྐྱོན་པ་དང་མེམས་ཅན་ལ་ཕན་
པ་ཞིག་མེ་ཡོང་། བྱིད་རང་ནམས་ཀྱང་གཞི་ཚུལ་བྱིས་ནས་དག་དང་ལྡན་
པར་གྱིས་ལ། རང་རང་ལ་གང་བབ་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་ལ་གང་ཕན་དང་། དཔེན་
ཁྱོད་རེ་ལྟ་བུར་དགོ་སྤྱོད་ཅི་འཕེལ་བྱས་ན་བདག་གི་བསམ་པ་ཡང་དེས་ཆོགས་
གསུངས། དགོང་མོ་དེ་ནས་སྐྱུ་ཁམས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་སྐྱུ་མདངས་ཡང་
རྟེན་གསལ་ལ་མོང་།

དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་བཞེས་པ་(ཀུན་མཁྱེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་ནམ་
ཐར་དུ་དགྲའ་ལོ་དོན་དུག་ཏུ་གསལ། ལོ་གཅིག་གི་བར་ཁྱད་བྱང་བཞི་ལོ་གངས་བཅི་
ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན།)ཤིང་ལོ་འབྲུག་གི་ལོའི་(1544AD)དོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆེས་བཅུ་དགའི་ནམ་མེད་དེ་བ་ལ། འབས་དྲི་རྩེའི་སྤྱིལ་ཀྱང་། དུག་མཉམ་
བཞག་མཛད་ནས་དགའ་ལྡན་བྱམས་པའི་ལོ་བྱང་དུ་གཤེགས་སོ།། དེའི་ཆེ་
འག་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱུ་མདངས་གསལ་ལ་འལ་
རས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ནམ་མཁར་འཇའ་ཆོན་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན།
ཟླ་བེ་ལྟར་ཤར་བས་གང་། མེ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཆར་(ཁང་པའི་)ཐོག་གིས་མ་
ཞེགས་པར་ཁང་པའི་ནང་དུ་བབས། མེ་རའི་སྤྱིང་ཁྱོད་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་མེ་
དོག་གི་ཆར་གྱིས་བར་མཚམས་མེད་པར་གང་། མེ་དོག་ཆེ་ཤོས་ནི་དགའ་ལོལ་
ཅམ་དུ་འདུག་ལ་གཞན་ནི་ཆད་ལ་དེས་པ་མེད་དོ།།

ཐུགས་དམ་གྲོལ་པའི་ཆེ་སྐྱུ་བྱས་གསལ་པའི་རྒྱུ་རིལ་བུ་སྐྱུར་བ་ནམས་
ལ་ཡང་རིང་བསྐལ་མང་དུ་བྱུང་། ཉི་ཤུ་བདུན་གྱི་རྩལ་མོ་དགས་པོ་སྤྱོད་དཔོན་

42 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཚུགས་བསྒྲིགས།

པས་སྐྱ་གདུང་བཞུས་པས་མེ་ཏོག་སྒྲ་ལྡེའི་ཆར་གྱིས་མེ་རའི་སྦྱང་བྱ་བ་ཅིང་།
གཟིམས་ཁང་དང་སྤར་ཁང་གི་ཐོག་དང་། ཅིག་པས་མ་ཐུབ་པར་ནང་དུ་བབས།
གདུང་ཁང་ཞལ་ཕྱེ་བས་དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་གསུམ། དུང་གི་ཉམས་ཡོད་
པ་ཙམ་ཞིག་དང་བཞི། ཐོད་དཔུག་རང་ཕྱོན། གདུང་རུས་བདུམས་པའི་རས་
ཀ་གི་ལ་འཛིགས་ཐེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་ཇོགས་རང་ཕྱོན། ཨ་སོགས་ཡིག་འབྲུ་
དང་རིང་བསྐལ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཕྱོན།

དུང་དཀར་ཅིག་བཞུན་པའི་སྦྱན་བདག་དེ་རྩེ་བཙུན་སྦྱོང་རྒྱལ་མོས་མགོ་
ཐོད་གཡུ་དང་མུ་ཏིག་གིས་སྤྲས་པས། རྩེ་འདིའི་གསེར་གདུང་བཞེངས་པའི་
བང་རིམ་ལ་ཕྱེ་བཞུས་ན་ནང་གསལ་གྱི་ཤེལ་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས། དུང་དཀར་
གཅིག་གོང་མ་ལྷ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕུག་ལ་ཕུལ་བས་མཆོད་ཐེབས་ཀྱི་རིན་པོ་
ཆེ་མང་པོ་བྱུང་། དུང་དཀར་གཅིག་དང་འཛིགས་ཐེད་རང་ཕྱོན་ཉེ་གནས་
དུང་ཆེན་ཕྱག་ན་བཞུགས། ཆེམས་ལས་ཨ་ཉིས་བཅེགས་ཕྱོན་པ་དྲགས་པོ་
སྦྱོབ་དཔོན་པའི་ཕྱག་དུ་བཞུགས། དུང་གི་ཉམས་ཡོད་ཙམ་དེ་རྩེ་པ་ཆོས་པ་ལ་
ཕུལ་བ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དུང་གསལ་ལ་དོད་པ་ཞིག་བྱུང་།

ཡང་གྲ་བུ་སྦྱོབ་དང་སྦྱན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གདུང་རུས་དང་གདུང་ཐལ་
རང་རང་གི་གནས་སུ་སྦྱན་དངས་པ་ལ་ཡང་དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་དང་རིང་
བསྐལ་མང་དུ་ཕྱོན།

གསུང་ལས་སྦྱེས་པའི་སྦྱོབ་མའི་རིམ་པ་མཐའ་ལས་ནའང་ཐུགས་སྤྲས་
རྣམས་ལས། ཨེ་བ་དཀར་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་པོ་གཙང་གི་རི་ཁྲོད་དགེ་ལྡན་
དང་དྲགས་པོ་རྩེ་མིངས་སོགས་སུ་སྦྱབ་པ་སྦྱིང་པོ་རུ་མཛད་ཅིང་། རྩེ་བཙུན་
གྱི་བཤད་སྲོལ་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་སུ་དབུ་མ་དང་དང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་
འྲིལ་སོགས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཚུམ་ཡང་མང་དུ་མཛད།

ཁྱུང་ཁྱུག་(སྤྱག) བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་ནི་བྱེས་པའི་འཆད་ཉན་མང་ད་
པའི་སྒོ་ནས་དབྱ་ཡར་གྱི་སྤྱི་ཐལ་སོགས་བརྩམས་པའི་སྒོ་ནས་ཇེ་བཙུན་གྱི་བཤད་
སྲོལ་རྒྱས་པར་མང་ད། ཉན་ག་དགེ་འདུན་སྒོ་བཟང་གིས་གཙང་ཐོས་བསམ་
སྦྱང་གི་འཆད་ཉན་གནང་ནས་ཆད་མའི་ཡིག་ཆ་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཇེ་
བཙུན་པའི་བཤད་སྲོལ་བཟུང་།

ཇེ་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་བྱེས་པའི་སྒྲ་མ་གནང་ནས་འདུལ་མངོད་ཀྱི་སྤྱི་
དོན་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཇེ་བཙུན་གྱི་བཤད་སྲོལ་བཟུང་ཞིང་། མངུག་
ཏུ་པ་པོང་ཁར་སྐྱབ་པ་སྤིང་པོར་མང་ད། གཞན་ཡང་ཇེ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་
པོ། དྲགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས། རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆན། ཇེ་
བྱམས་པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བུ་སྒོ་བ་མཐའ་ཡས་སོ།

ཀུན་མཁྱེན་མུས་སྤྱད་སྒྲིགས་རིན་ཆེན་སང་གེ་ནི། རྣམ་གྲོལ་གཙང་
པའི་གདུང་རྒྱུད་རྟོགས་ལྡན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྤྱི་སོ། ལ་སྟོད་དུ་ཡབ་
ལ་རྟ་མགིན་ཡང་གསང་བཀའ་སྤྱང་དང་བཅས་པའི་དབང་ལུང་ཇེས་གནང་
སོགས་ཆོས་སྒྲིབ་མང་དུ་གསན་ནས། མུས་སྤྱད་དུ་རྟ་མགིན་གྱི་གཏོར་སྐྱབ་
མང་དུ་སྤྱོད། གཏོར་མའི་མགོ་ལ་རྟ་མགོ་ཡོད་པར་གཟེགས་ཤིང་རྟ་མགིན་
གྱི་ཞལ་ཡང་མང་ལ། ཕྱིས་ཇེ་ཡབ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་། ཁྱུང་པར་འཇམ་དབྱངས་
ཆོས་ཇེ་སྒྲ་མར་བཞེན་ནས་མདོ་སྤྱེས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པས་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་
མཆན་གསོལ། ལ་སྟོད་ནས་ཡབ་ཀྱི་གདན་འདྲེན་པ་བྱུང་བ་ལ། ད་བྱ་པ་
མང་པོ་ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་ཀྱི་ཉན་ཡོད་པས་འོང་མི་བྱུབ་ཞུས་པས། སྒྲར་ཕྱག་
ཐམ་གནང་སྟེ། ཁྱུང་མཆན་ཉིད་པའི་བྱ་བ་ཐལ་ཕྱིར་བ་མང་པོ་འདུས་པའི་
ང་རྒྱལ་འདུག་སྟེ། འདིར་མི་འོང་ནའང་། དའི་ཡིད་མ་ཆོས་སྦྱོང་དེ་རྣམས་
མ་བཞེན་ན་ཁྱོད་ལ་ཆེ་རིང་པོ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་མི་འོང་བས། དའི་

44 རྩེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཡི་དམ་ཚེས་སྐྱོང་མ་བྲལ་བར་གྱིས། ཡུར་བ་འདི་དཔལ་ལྡན་གྲུབ་ཐོབ་མདའ་
འཕུར་གྱི་ཐུགས་དྲེན་གྱི་དྲེན་ཡུར་བྲག་ལ་ཐེབས་པ་དེ་ཡིན། ཁྱོད་བྱ་མན་ཤོས་
ཡིན་པས་བསྐྱར་བ་ཡིན་གསུངས་ནས་དྲེན་ཡུར་ཡང་བསྐྱར། ཡབ་ནི་ཀུན་
མཁེན་དཔལ་ལྡན་མེད་མེདའི་ཞལ་སྒྲོབ་དྲ་མཁེན་པ་དང་མ་དབང་ཆེན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་
ཅིག་གོ།

དཔལ་ལྡན་མེད་མེདེ་གསང་སྤྲགས་གསར་རྟིང་མཐའ་དག་ལ་མཁས་
ཤིང་ཁྱད་པར་དྲ་མཁེན་གྱི་གྲུབ་པ་བརྟེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་གོ།

དེ་ལྟར་རྩེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི།

རྣམ་ཐར་སྒྲོ་སྐྱར་སྤངས་ཏེ་བརྩོད་པའི་མཐུས།

སྒྲ་མའི་ཞབས་བརྟན་ཐུབ་བརྟན་དར་བ་དང་།

འགྲོ་ཀུན་སྐྱ་གསུམ་དཔལ་ལ་རོལ་པར་ཤོག།

ཅེས་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་རྩེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་འདི་ནི། རྩེ་དེ་ནིད་
གྱི་ཐུགས་སྤྲས་པ་པོང་ཁ་པ་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་རྩེ་བཙུན་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་ནས་རྣམ་ཐར་
གྱི་སྐོར་རྣམས་མ་ནོར་བར་ཚང་བར་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བརྒྱུས་ནས་རྩེ་བཙུན་གྱི་ཚེས་རྒྱན་འཛིན་
པ་སྤལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཁའ་གོང་གི་ནགས་ཁྲོད་བསམ་འགྲུབ་བདེ་ལྡན་དུ་རྒྱར་བའི་ཡི་གེ་
པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །

༡༡། ཇི་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་དངོས་བྱུང་གི་
ཆར་འབེབས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

པཌ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ།

46 རྩེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་ཀྲུལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཚུགས་བསྐྱེགས།

༡༡། །མི་འཛིགས་རྣམ་པའི་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་བཞུགས་ནས།
 ལུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཚན་གཡོ་མེད་འཛིན།
 དཔལ་ལྷན་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི།
 བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲོས་དེར་འདུད།

གང་གི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གསལ་པ་མཐའ་ནི།
 རྟོགས་བརྒྱ་ལྷན་པའི་མཁའ་ལྗོངས་དབང་པོས་ཀྱང་།
 གཞལ་མི་རྣམས་ན་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྷན་པའི།
 བྱིས་པའི་བྱང་བ་བདག་འདྲས་སྟོམ་ཅི་དགོས།

འོན་ཀྱང་དད་ལྷན་མང་པོས་བསྐྱལ་བ་དང་།
 རང་ཉིད་ཆེ་རབས་ཀྱན་རྒྱ་དམ་པ་དེས།
 རྩོམ་སྤྲོད་པའི་རྟོག་འབྲེལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡི་རྣམ་ཐར་རྩུང་ཟད་འདིར་བཞེད་བྱ།

དེ་ལ་འདིར་དཔལ་ལྷན་སྤྲོད་པ་དམ་པ་རྩོམ་ཆེན་གྱི་ཀླུ་མཚན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཆ་གསུམ་རྩུང་ཟད་ཅིག་བཞེད་པའི་གཏམ་
 རྒྱ་བ་བ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆར་འཕེབས་ཞེས་བ་བ་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། དཔལ་སྤྲོད་

50 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྟོགས་བསྒྲིགས།

པ་དང་ཉིང་རྩེ་ཆེ་ཞིང་། སྦྱོན་པ་ལ་དགེས་པ་། ཞི་དུལ་དང་ལྡན་པས་ལུས་
ངག་གི་སྦྱོན་ས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བརྟེན་འཛོག་ཆོག་རྩུབ་སོགས་དང་། བག་
མེད་པའི་ཅེད་མི་སོགས་ཐ་མལ་པའི་སྦྱོད་པ་རྣམས་རིང་དུ་དོར་ཞིང་། དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་བྱིས་པ་གཞན་དག་གྲང་འགོད་པ། ཡི་
གའི་རིགས་རྣམས་གྲང་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པ་ཞིག་ཡོད་
ཅེས་སྦྱོན་པ་ཕོ་འི་དུས་སུ་བྱག་སྦྱར་བསྟན་པའི་ཀན་པོ་དག་གི་ངག་ལས་ཐོས་
ཤིང་། བྱིས་རྩེ་རང་གི་ཞལ་ནས། གོ་གཤམ་གཉིས་ཀྱིས་རྩེ་སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་
དར་བ་མ་བཟོད་ནས་རྩེ་ལ་སྦྱར་ཞུས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ངན་པ་བརྩམས་པ་སོགས་
བྱས་འདུག་པས། རྩེ་སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་དོགས་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་
དེའི་ལན་ཆོགས་བཅད་རེ་གཉིས་བྱས་པ་མ་གཏོགས། གཞན་སྦྱ་ཐུབ་ཅམ་
ནས་བཟུང་ད་ལྟ་པན་ལ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བསམ་པས་ཆོག་གཏན་ནས་སྦྱ་
མ་མྱོང་། ད་རང་མི་ཀན་འཆི་ཁར་དེ་འདྲ་སྦྱ་དོན་ཆུང་ཞེས་གསུངས།

སྦྱོན་པ་ཕོ་འི་ཞེ་བཞེས་པའི་སྐབས་དགེ་ལུན་ན་པར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན་གྱི་སྦྱ་ཞབས་སུ་ཕེབས་པའི་དུས་སུ་ཨ་མ་དུང་པའི་རྒྱ་མ་གཡས་པ་ངའི་
འབུལ་སྐལ་དུ་ཐོངས་གསུངས་པས་དེ་ནས་རྒྱ་མ་གཡས་བ་སྐམ་སོང་བཞིག་
བྱུང་འདུག

སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི།

དགའ་ལོ་དུག་བཞེས་པའི་ཆེ་པར་ཆེན་དགེ་འདུན་གྱུབ་པ་ཉང་སྟོད་ཀྱི་ཆབ་ཚན་
ལ་ཕེབས་པ་སྦྱོན་དངས་དེ། བསྟེན་བཀྱར་མེད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་ཡབ་
ཡུམ་སོགས་ཞལ་ངོ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་དུ་གྱུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་མང་དུ་
གསན་པ་རྣམས་ནི་ཐུགས་ལ་ཤིན་དུ་གསལ་བ་བྱུང་བས། བྱིས་གནས་ནིང་།

རིན་པོ་ཆེའི་བྱུང་ཁྱུ་གསུང་ཆོས་གསན་དུས། བྱེད་ཀྱིས་ངའི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་
 དེ་ལས་ཆེ་དབང་ཐོབ་འདུག་སྟེ། སྤྱི་ན་ཕ་དགས་པས་ངེས་པོ་མ་བྱུང་བ་འདྲ་
 གསུང་བྱུང་བ་ལ། རེས་པོ་བྱུང་ལགས་ཞུས་པས། རི་ཁྱར་བྱུང་གསུང་བ་
 ལ། སྒྲ་མ་བགེས་པོ་དབུ་སྒྱུ་རིལ་བ། སྤྱི་ན་ཕྱི་གཉིས་བྱེད་པ་ཞིག་འདོམ་
 ལ་བཏེགས་ནས་མི་ཐམས་ཅད་འཆོགས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་བ་ཞིག་འདུག་ཆེ་
 དབང་གི་དུས་སུ་ལན་ཅིག་ཆེ་རིལ་ཕྱེད་ཀ་ཞིག་བྱུང་། གཞན་ཆང་བར་བྱུང་
 ཞུས་པས། རེས་པོ་བྱུང་འདུག་པ་ཁིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱུ་ཆེ་དཔག་
 མེད་དངོས་སུ་མཇུག་པ་དང་ཁྱེད་མེད་གསུང་བས། ང་དང་ཇོ་ལགས་ཆེ་རིང་
 པོ་ཡོད་བསམ་པ་ཡོད་ཅེས་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུང་ལས་ཐོས།

སྤྱི་སྤྱི་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱི་རོལ་ནས་སངས་རྒྱུ་དང་བྱུང་མེས་ས་
 ཀྱི་མགོན་གྱིས་རྒྱུ་སྤྱི་བ་བྱུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བའི་སྤྱི་བས་ཀྱིས་དགྲ་
 ལོ་གསུམ་བཞིའི་དུས་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱུ་དང་མེས་ས་ཀྱི་སྤྱི་བརྒྱན་གཟིགས་
 པ་ན་ཐུགས་དད་ཁིན་ཏུ་སོང་བ་ཞིག་ཡོད་པས། ཁྱེད་གཞིས་ཀ་ན་ཐུབ་དབང་
 གི་སྤྱི་འདྲ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་མཆོད་བཤོམས་དང་དཀར་མེ་འབུལ་
 བར་ཡང་ཡང་ལེབས་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལ། ཐུབ་དབང་གི་སྤྱི་འདྲ་དེ་གསུང་འབྱོན་
 པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདུག་པས། ཞལ་ཇོ་སྤྱི་མཆོད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་འདི་
 ལྟ་བུ་བྱས་ནས་ཡོང་ངམ་མི་ཡོང་ཞུས་པ་ལ། བྱ་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་
 པའི་ལུང་ལ་ཡོང་གསུང་གིན་འདུག་ཅེས་དང་། མི་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་མི་
 འོང་གསུང་གིན་འདུག་གསུང་བ་རྣམས་རི་ཁྱར་གསུང་བ་བཞིན་འབྲུལ་མེད་
 རང་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་རྒྱུ་ཀུན་པོ་ནང་སོ་སྤྱི་དབང་གི་གསུང་ལས་
 བྱུང་བ་འབྲུལ་མེད་དུ་ཐོས་སོ།།

དེ་དུས་མནལ་ལམ་དུ་སྤྱི་གས་དུག་མཆོམས་དང་བཅས་པ་ལ་མདའ་

52 རེ་བརྒྱན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

རེ་བརྒྱབ་པས་ཐོགས་པ་མེད་པར་བརྟེན་མོང་བ་ལ། རྟོན་པའི་སྤྱེད་འཛིན་ཞལ་
ནས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། མདའ་དེ་འདྲ་རང་མ་རྒྱག་གསུང་བཞིག་བྱང་
གསུང་།

སྟོན་ལམ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་

བགྱིས་པའི་ཚུལ་ནི།

སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་
པ་ལེགས་པར་བརྒྱབས་པའི་མཐུས། རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྤྱི་
འབྱུངས། དམ་པའི་མགོན་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་
མང་ད། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་ནས་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་ད་ཚུལ་ནམས་ནི་སྤར་བརྟེན་པ་དང་། འོག་ནས་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་ལས་རྟོགས་རུས་སོ།།

འདིར་སྟོས་པ།

སྟོན་སྤྱངས་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་ཁམས་ལས་གྲུབ།།

ཡོན་ཏན་བྱེ་བའི་གཟེ་འོད་སྟོང་འབར་བ།།

སྟོང་རྗེ་སྟོན་ལམ་ཏེ་བདུན་གྱིས་བྱངས་ནས།།

ཞིང་འདིའི་ས་འཛིན་རྩེ་ལ་ཡོངས་གར་བས།

ཐུབ་བརྟན་པད་མའི་ཚལ་ནམས་རབ་བཞད་ཅིང་།།

མཁྱེན་བརྟེན་འོད་སྟོང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོས་པ་ཡིས།།

བག་མེད་སྟོད་ངན་ཕུན་པ་ནམས་སེལ་བའི།།

རྒྱལ་སྤུས་གཞིན་ནུ་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་རྒྱལ།

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟན་པ་ལ་

བྱ་བ་མངོན་པ་ནི།

དགྲ་ལོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་སུ་གནས་སྤྱིང་ཆོས་མཛེས་ཀྱན་དགའ་བདེ་ལོགས་
 རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་དཔེན་གནས་སྤྲན་ཚུ་ན་བཞུགས་པའི་
 བྱང་དུ་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒོམ་པ་ཞུས་དུས། མོང་དུ་བགད་པ་ལྟར་ཡུམ་ལ་མེ་
 བསོ་བས་ལུང་བརྟན་ཚུལ་རྣམས་སྟན་དབང་དུ་གསན་འདུག་པས། གནས་
 སྤྱིང་ཆོས་མཛེས་ཞལ་ནས། ངའི་བྲམ་ལན་དུ་མར་བསྐྱགས་པའི་པརྟེན་ཡིན།
 ཁྱོད་ལ་ཁོང་གི་མཆན་གནང་འདུག་པ་འདི་ངས་སྤྲི་མི་རུས། ཁྱད་པར་འདི་
 ལ་དྲན་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཡོད། དྲན་འབྲེལ་ཆུགས་སུ་མི་རུང་གསུངས་ནས་མཆན་
 དའི་སྟངས་དུ་དཔལ་བཟང་པོ་གནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་
 ཞེས་མཆན་གསོལ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་དུ་ཆོས་སྟོན་ནར་མའི་སྒྲོར་དང་ཟབ་
 ཆོས་དུ་མ་ཞུས་མོང་། ཆོ་དཔག་མེད་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་
 བཀའ་རྗེས་གནང་མང་དུ་གསན། གཞན་ཡང་སྤྲན་དྲག་ཁྱུང་ཅེ་དང་ཁྱེའུ་
 གཞིས་ཀ་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས། དཀའ་ཆེན་བཞིའི་ཅ་གཞུང་། ཅ་འདུག་
 གཉིས། མདོ་རྟུང་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན། མཆན་བཟོད་རྣམས་ཐུགས་
 འཛིན་མངོན་ཅིང་། གནས་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་ལོ་ལྷ་བཞུགས།

དགྲ་ལོ་བདུན་གསུམ་པ་ལ་མེ་འདི་བ་ལ་སྐྱུ་མཆེད་ལྡོལ་དཔའི་བཞི་བ་
 དང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒོམ་པ་ཞུས་
 ཏེ་གཙུང་པོའི་མཆན་ཀྱན་དགའ་ཆོས་ལྟན་དུ་བཏགས། ལོ་དེ་ལ་སྐྱུ་མཆེད་
 ལྟན་ཅིག་དུ་བཀྲ་གིས་ལྟན་པོར་གསན་སྟོང་ལ་ཕེབས། རྒྱུང་འདབ་དུ་ཕེབས་
 པ་དང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་བརྟུངས་པ་དུས་མཚུངས་པར་བྱང་། དེ་དུས་པཎ་

ཆེན་ལུང་རིགས་ཀྱི་མཆོ་བཀྱ་ཤིས་ལྷན་པོའི་བྲི་ཐོག་ན་བཞུགས་པ་དང་མཛེས་
བས། ཁ་སང་གཟི་བརྟུངས་པ་དང་ཁྱེད་འདིར་ཕེབས་པ་དུས་མཚུངས་ཕྱིར་
འདུག དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན། བཙུན་ལྷན་རིགས་རལ་ཡང་སྤར་ཐང་དུ་ཐོག་མར་ཕེབས་དུས་
དབུ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་དྲུང་འབྱུང་པ། ཐེམ་པའི་ནང་དུ་ཞབས་
བཞག་པ་རྣམས་དུས་མཚུངས་ཕྱིར་འདུག དེ་ཁོང་གིས་བསྟན་པ་དར་ཞིང་
རྒྱས་པར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་འདུག་
གསུང་བ་དང་། དེད་རང་གི་བསམ་པ་ལ་ཡང་། བཀྱ་ཤིས་ལྷན་པོ་རང་དུ་
འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་ས་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་སྐམ་པ་ཕྱིར་རྟེན་
རེ་ཤིག་བསམ་པ་ལྟར་གྱི་ཕན་ཐོགས་པ་མ་ཕྱིར་ཡང་། སྟོབ་གཉེར་སྤར་པོ་
ཕྱིར་བས་དེ་ཁ་ལ་བརྟུ་བ་འདྲ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གིས་ཆོས་གྲར་ཡང་
ཡང་གསུང་བ་བདག་གིས་དངོས་སུ་ཐོས་སོ།།

དེ་དུས་ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་སྟོག་སྟོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་
གྱི་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་བསྟུས་སྦྱོར་ཅིས་པར་མཛད་པས། གཞི་གྲབ་ན་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བྱད་གསུངས་པར། འབྲུལ་མེད་ཀྱི་ལན་ལུལ་བས་མཉེས་
ཤིང་། དེའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་འདུག་བསམ་པ་ཕྱིར་གསུངས།

དེའི་ཆོ་ཐོས་བསམ་གཉིས་སྒྲགས་མར་མཛད་ཚུལ་ནི་སྦྱོར་བ་བཙུན་བ་
སོགས་ཆེར་མ་མཛད་ཀྱང་། སྟོན་སྦྱངས་པའི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་རྒྱ་ཆོས་ཙམ་ལ་བསྟུས་སྦྱོར་གྱི་རིགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་དང་། ཉགས་
རིགས་སྟོ་རིག་སོགས་རིགས་པ་དང་པོའི་སྟོ་འབྲེད་རྣམས་ལ་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་སྤར་
བ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་དེའི་བསྟུས་གྲ་དང་། ཚད་རྒྱུང་བ་རྣམས་
ཀྱི་དཀྱིལ་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་གདོང་ལུང་དབང་པོ་བཞིན་དུ་འགྲན་པའི་རྒྱ་

ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བར་གྱུར་ཏེ། ལྷ་མ་གྲུ་བ་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཐུན་པར་
རིགས་ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཐག་ཐོ་སྒྲིད་དང་རིགས་ལམ་ལ་བྱར་ཚུབ་པ་འདི་ལྟ་
བུ་ཕྱོག་མ་བྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་མཐུན་པར་སྒྲེང་བ་བྱུང་།

དེ་ནས་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གཅིག་པོར་མཛད་ཅིང་། ཆད་མ་མདོ་དང་
 རྩེ་བདུན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དོར་ཆོས་སུ་མཛད་དེ་བརྒྱལ་བདུག་རིགས་ཀྱི་
 ལ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཆད་མའི་སྐོར་
 གྱི་དར་ཁྲིཀ་རྣམས་གཅིག་པོར་མཛད་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་བ་ལས་གསལ་
 ཞིང་། པར་ཆེན་ཡུང་རིགས་པ་ལ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིཀ་ཆར་གཅིག་ སྤྱོད་ཆོས་
 ལ་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ། བེ་བུམ་རྩོན་པོ་ཅ་འབྲེལ་དང་། རེས་གནང་
 ཁ་ཡར་གསལ།

དགྲ་ལོ་བཅོ་ལྔའི་དུས་སུ་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལ་
མཁས་པའི་གྲགས་པས་སྦྱགས་ཀྱན་ཁབ་པར་བྱང་། དེ་ནས་མདོ་ནཏོགས་
རྒྱ་ཅ་འབྲེལ། མདོ་པ་མདོད། དབུ་མ་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞུལ་བཟླ་
སྟོད་ན་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་ལ་བ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིམ་ལྟེ་ནས་གཞུང་ཆོག་གི་
འབྲུ་བ་སྟོན། དགྲ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་དོགས་གཅོད་ལུང་འགྲེལ་གྱི་སྟོ་
ནས་མཐའ་ཆོད་པར་ཀྱན་མཐུན་ཆོས་འཁྱར་བ་ལ་གསུམ།

དགྲ་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་པར་ཆེན་ལེ་གེས་ཅེ་མོ་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོའི་ཁྲི་
 ཐོག་དུ་ཡེབས། དེ་དུས་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོའི་མཁན་པོ་སྤུས་མཛད་ཀྱིས། དཀར་
 ཆེན་བཞི། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་དང་བཅས་པ་ཆག་ཅེད་
 དུ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་པར་ཆེན་ལེ་འདུལ་བ་མཛད་ཅ། མཛོན་པ་མཛོད།
 ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་ནམས་ཀྱི་འྲི་རྒྱ་ཆར་རེ། ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད། བཀའ་གདམས་
 རྒྱུགས་བམ་ཆ་ལག་ཆད་བ། རྩོམ་པོའི་བདེན་གཉིས། རྒྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེའི་

56 རྩོམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོད་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྷོགས་བསྒྲིགས།

བཀའ་འབུམ་རྣམ་ཐར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ།
མཁས་གྲུབ་རྩེའི་བཀའ་འབུམ། མགོན་པོ་སྤིང་ལྷགས་མ་གཏོགས་དཀའ་
ཆེན་ཆང་བ། མགོན་པོ་ཐུག་གསུམ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་གི་ལུང་། གནོད་སྤྱིན་པའི་
ལྷ་མོ་དང་བཅས་པའི་ཕུག་དུག་པའི་བཀའ་རྒྱུགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་
བཀའ་མང་དུ་གསན་ཞིང་རིགས་ལུང་འཐབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པས།
དགྲའ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེབས་དུས་ཡར་ཆད་དུ་གསུམ། འདུལ་མཛོད་སོགས་
ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པས་རིགས་ལམ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་ལྟ་བུར་
གྱུར་དོ།།

དེ་དུས་བསྐྱམ་པའི་ཅ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དགོངས་ནས།
དེའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་པས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་ས་ཐོན་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་ཤེས་
ཞེས་ཁྱུང་པོ་བྱ་བྱལ་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཁྱུང་རིར་ཕྱེབས་དུས། ལམ་རིམ་
སྤྱོད་པ་སྤྱི་བསྐབ། གཞི་གསུམ་གྱི་ཕུག་ལེན། སྤྲོ་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་བཅོས་
སོགས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འཕྱོར་པ་ལ།
འདུལ་བ་མདོ་ཅ། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས། ཐམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི། དབུ་
མ་རིགས་ཆོགས་དུག རྣལ་འཕྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་
ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷེད་ནས་གསན་ཞིང་། ལྷ་མ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དང་རིགས་པ་
ལ་གཞན་གྱིས་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པས་ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་
བཀའ་བྱིན་ཆེ་ཤོས་སུ་མཛད་དོ།།

དེ་དུས་གྲུབ་ཤིན་ཏུ་དར་བ་ཡོད་པའི་ཡན་བདེའི་འབྲུང་གནས་ཅན་
དན་གྱི་ནགས་ཆལ་སྒྲིག་པོར་སྒོ་གསལ་གཉིས་སྤྱེས་དབང་པོའི་ཆོགས་རྣམས་
སྤྱིན་ཆོགས་བཞིན་དུ་འདུ། མཁས་པ་མང་ཐོས་ཀྱི་ལུས་སྤྱོད་པར་བརྟུ་རྒྱས་

པའི་རྣལ་གཟིགས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲོད་ལུང་རིགས་ཀྱི་ང་རོ་སྒྲོགས་པའི་དབུས་ན་
མཁས་མཆོག་གདོང་ལྡེང་དབང་པོ་འདི་ནི། གཞུང་ལུགས་འབུམ་ཕྱག་དུ་མའི་
རལ་ཁྲར་ནི་བཅིང། རིགས་པས་མཆོག་སྤྲོད་ལོ་པས་པས་སྒྲོགས་ཐུང་པོའི་ཆོག་སྤྲོད་
ཀྱི་ཆུང་པ་ནི་འགེམས། མཁའ་མཆོག་པའི་ལུས་སྤྲོད་པས་རབ་དུ་ཕྱི་ཕྱི་
ཆོས་སྤྲོད་ང་རོ་བསྒྲུགས་པས། མཁས་སྤྲོད་རི་དུགས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲོད་མཐའ་དག་
སྒྲུག་པར་མཛད་དོ།

དེ་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་སྤྲོད་དཔོན་རྣམས་ཀྱང་རིགས་ལུང་ལ་ཆག་
མེད་དུ་བྱོན་པའི་ཐོག་སངས་རྒྱས་དཔལ་རིན་ཁེས་བྱ་བའི་མཁས་པ་ཆེན་
པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་མི་དམིགས་པའི་རྣལ་ཡང་དག་འདུག་
པའི་དུས་ལ་བཅུད་པས་ཐམ་པར་མཛད། གཞན་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ལུང་རིགས་སྤྲོད་པའི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་མཐའ་དག་ཆོས་བྱ་ཆེན་པོ་དེར་
འདུས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཀྲ་སྤྲོད་མ་སྤོང་བ་མེད་པར། དེ་
དག་གི་ཁྲོད་ན་འགྲན་ཆེད་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིས་དེ་དུས་ཀྱི་བྱ་བ་གན་པ་
རྣམས་ལས་ཐོས་སོ།

དགྲའ་ལོ་ཉིར་གསུམ་པ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགེ་བསྐྱོས་མཛད་ནས།
ཆོས་བྱ་དེའི་འགྲེལ་ལམ་རྣམས་གཞན་རིགས་ལུང་སོགས་དགེ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་
དག་དབྱར་གྱི་ཆུ་པོ་བཞིན་དུ་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད་པ་དང་། དགག་དབྱེ་ལ་
མང་རྒྱ་ཆར་ཟས་སྒྲ་དགོངས་བྱུར་དགེ་འདུན་རེ་རེ་ལ་མར་ཉག་བདུན་རེ་
སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཀྲུར་གྱིས་དགེ་འདུན་རྣམས་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་
དག་གི་སྐབས་སུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སྤང་གའི་དངོས་སྤྲོད་མཁས་བྱུང་རིན་ཆེན་བཤེས་
གཉེན་ལ། ཅི་གུ་ཆོས་དུག་ན་མཁའ་གསལ་སྤྱུང་སོགས་གངས་པ་ལུགས་
ཀྱི་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་དང་། གུ་རུ་ཞི་དུག་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནད་དུ་མ་དང་། དབུ་

58 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་པ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

མ་རིགས་ཆོགས་དྲུག་གི་ཡུང་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བྱིད་
ཉམས་བྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་དྲུག་གསན་པས། དགག་བྱ་འཆར་རྒྱལ་འབྲུལ་མེད་དུ་ངོས་
ཟེན་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྣོན་ས་འགོག་རྒྱལ་རྣམས་ལེགས་
པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་དེ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་བུག་ཆུ་རྒྱུབ་ཡབ་སྲས་
དང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བྱགས་བཙུད། ཟབ་ལམ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
མཐར་བུག་བྱགས་ལ་འབྲུངས་ཏེ་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་དབང་ས་ནས་འབྱེན་པར་མཛད་
དོ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་སྤྱུ་སྤྱེ་བ་མང་པོ་ནས་ཟབ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པའི་
བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་
ཐབས་སུ་མ་སོང་ན་ཆོས་རི་ལྟར་ཟབ་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་འདུག། སྤྱིད་པའི་རྩ་
བ་གཙོད་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པར་གཟིགས་ནས་རྒྱ་
པོད་ཀྱི་ལྟ་བྱིད་མང་པོ་ལ་གཟིགས་རྟོག་དང་། གང་འཐད་རིགས་པའི་སྣོན་ས་
གཏན་ལ་འཕེབས་པར་མཛད་པ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབང་ས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གདམས་པ། དེས་དོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
དང་མཐུན་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟད་ཆད་གྲུབ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་
ཅིང་། རང་རང་གི་དགག་བྱའི་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་རུང་བད་ཀྱང་མེད་
པ་གཉིས་པན་རྒྱུན་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་སོང་བའི་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པ་དང་
། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་གར་བའི་ལྟ་བ་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་
གཟིགས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ནས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཡབ་
སྲས་ལ་བརྒྱད་པ་རྣམས་རྩེ་གུན་དགའ་བདེ་ལེགས་དང་། མཁས་བཙུན་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཆོག་གཉིས་ལས་ཡུང་བྱིད་དྲུག་གསན། འཇམ་དབང་ས་ཆོས་རྩེ་ནས་
ཀུན་མཆེན་སྒྲིབ་སོང་གེ་ལ་བརྒྱད་པ་རྣམས་མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱན་

གྲུབ་ལ་བ་སྤྲོ་ལས་གསན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དང་རྗེ་བཙུན་
ཤེས་རབ་མེད་གེ་གཉིས་ནས་ཀླུ་སྤྲོ་འདུལ་དཀར་བ་ལ་བརྒྱད་པ་ནམས་
ཀྱན་མཆོད་ཆོས་འཕྲོར་པ་ལ་གསན། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་གྱི་མཆོད་ནས་
བརྒྱད་པ་ནམས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོད་ལ་གསན་པ་སོགས་
ལུགས་འདིའི་ལྟ་བུ་སྤྲོ་སྤྲོ་མ་བཟང་ལ་མང་བ་ལས་གསན་འདུག་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་
ཤེས་རབ་མེད་གེ་ལ་མཁས་གྲུབ་རིན་ཆེན་བཤེས་གཉིན་པས་གསན་པ་ནམས་
རྗེ་དེ་ཉིད་ལས་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱི་ཀླུ་འདུལ་གསན་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནམ་པར་དག་
པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྤྲོས་པས་སྤྲོ་མ་འདི་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བའི་སྤྲོ་མ་ནམས་ཀྱི་གཙོ་
བོར་མཛད་དོ།

གནས་སྤོང་རྗེ་ཀུན་དགའ་བདེ་སོགས་ལ། སྤྲོ་སྤྲོ་མཆོད་ཆ་འཁོར་
སྟེ། མ་བྱ་དུག་འཛོམས། སེམས་དཔའི་རིམ་པ། མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བའི་
ཆོས་བཞི། རྩེ་རྩེ་མ་རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་གི་ཀྱ་གཞུང་མཐའ་
དག་དང་། སྤྲོ་སྤྲོ་དོན་བདུན་མ་ནམས་དང་། ཁམས་ལུང་པའི་ཐུན་བརྒྱད་
མ། རྒྱང་རི་ཐང་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་མ་སོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་གི་སྤྲོར་ནམས་དང་།
བཀའ་གདམས་ཐོར་བྱ་བ། ས་ར་པའི་ལམ་རིམ་བརྗེད་བྱང་མ་ལ་སོགས་ག་
ར་བ་ནས་མཆད་ཁ་པ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་མང་པོ་དང་། རྩེ་ཐང་པ་
ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་སྤྲོན། རྩེ་ཐང་པའི་ལམ་མཆོག་ མཁས་གྲུབ་རྗེའི་
ཡིག་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་གི་ལུང་། མགོན་པོ་སྤོང་ལུགས་སོགས་མགོན་པའི་སྤོང་
ཁྱེ་ཟབ་ཆོས་ཁ་ཡར་དང་། ལྟ་མོ་ཕུག་བཞི་མ། གནས་སྤོང་ནས་བརྒྱད་པའི་
མགོན་པོ་ཕུག་དུག་པའི་སྤོང་ནམས་དང་། མགོན་པོ་ལྟ་གཞིན། སྤྲོ་ར་ལ་
ཅན་ནམས་ཀྱི་ལུང་རྗེས་གནང་ནམས་གསན་པའི་ལྟ་སྤྲོར་བཀའ་འདྲིན་ཆད་མེད་
པས་བསྐྱངས་པའི་སྤྲོ་མ་ཡིན་པས་སྤྲོ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་དུ་མཛད།

དེ་ནས་ཆོས་རྩོམ་ཀྱི་དཔལ་འཕྲོར་བས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་ཐང་གཞིག་ཀྱང་བྱིས་པ་མཛད་འདུག་པས། རྩོམ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱགས་ཀྱི་དབང་། མཁའ་འགྲོ་མེད་གདོང་མའི་རྩལ་གནང་། འཇམ་དབྱངས་ནས་པོའི་བསྐྱེད་བསྐྱོག་སྟོན་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་པ་གསན། ཆོས་རྩོམ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་བསམ་པ་ལས་གསང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དང་། བསྐྱེད་རྩོགས་སྟོན་གསང་སྟག་ས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན།

དེ་ལྟར་དགྲའ་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ཡན་ལ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གསན་སྦྱོར་བྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས། དཔལ་འཕྲོར་བ་དེ་ཆེན་དང་གནས་ཉིང་གཟུངས་སྐྱབ་ན་མས་སུ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་གྲ་སྒྲོར་མཛད་པས། ས་དགེ་ཅན་ཀྱི་མཁས་པ་མཐའ་དག་གིས་སྐྱེན་གཞིན་ནུ་འདི་འདྲ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དཔག་དུ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་མངའ་བ་ཞེས་དད་པ་དང་སྦྱོན་པའི་གནས་སུ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དེ་དུས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གྲ་པ་རྣམས་ལས་ཐོས་སོ།།

དེ་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་སྐྱེད་ཆེ་བ་རེ་ཆོས་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱོའའི་སྒྲིལ་ཡོད་པ་དང་། སྟག་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་དུས། འགྲིག་རྣམ་གཞག་དམ་ཞིང་ཆོས་སྦྱར་བ། དགག་དབྱེ་ལ་བསྟེན་བཀྲར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་བས། ད་དུང་རྩོམ་ཆོས་ཁྲིམས་ཅིག་ལ་ཞུ་བ་ལུ་ན་ཡོང་བ་འདུག་ཟེར་བ་མང་དུ་བྱུང་བས། ཆོས་ཁྲིམས་བྱུང་ན་བྱུགས་སྦྱོར་ལ་གཞོན་པར་དགོངས་པ་དང་རྩོམ་ཆོས་པོ་ཆེ་དང་། རྩོམ་ཆོས་པོ་ཆེའི་དདུལ་གདུང་མཇལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྩོམ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་འཕྲོར་ལྷན་གྱུ་བ་སྟོན་ཆོས་སྐྱེན་པས་བྱུགས་བྱངས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བཞོ་སྐྱེལ་ལེན་པར་བཞེད་ནས་ཀྱང་། དགྲའ་ལོ་ཉེར་བཞི་བ་ལ་དབུས་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་

དུ་མཁས་གྲུབ་རིན་ཆེན་བཤེས་གཉེན་པ་དང་། དཔོན་སྒྲོབ་མངལ་བས་
 རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཅིག་གནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་བྱུང་
 ། ཁྱོད་ཀྱིས་དབུས་སྤྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཆུ་ཆེན་པོ་ཐོགས་པ་ཡོང་
 ཞེས་ཐུགས་དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་ལུང་སྟོན་པར་མངའ་། དེ་རྒྱབ་ཀོང་རྒྱུད་གཅིག་
 ཏུ་རྟེན་ཆེན་ལ་མཚན་མེ་ལུལ་པར་ཉིན་ཞག་སྟེལ་བའི་ཡུལ་ཆད་ཐུབ་པས། རྟེན་
 འབྲེལ་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་ཐུགས་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱོན་ནས་གཙང་རོང་གི་སྒྲུབས་སུ་ཞག་གཅིག་
 བཞུགས་པའི་མནལ་ལམ་ལ་རྩོམ་སྒྲོལ་མའི་སྐྱ་གཅིག་དང་དམ་ཅན་ཆོས་
 ཀྱི་ཆུ་ལ་པོའི་སྐྱ་གཅིག་གསལ་བར་བྱུང་། དེ་ནས་སྟེ་ཐང་འོར་དུ་ཕྱེས། མཚན་
 ཁང་རྣམས་མངལ་ནས་ཞག་གཅིག་བཞུགས་པའི་མནལ་ལམ་ལ། བྱིས་བ་
 གོས་དཀར་ཁྱེན་པ་ཞིག་བྱུང་། ང་སེ་ར་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ང་དང་མཉམ་
 དུ་སེ་ར་ལ་འབྱོན་དགོས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་སེ་ར་ར་ཕྱོན་ནས་ཞལ་
 རྩ་ནས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་མངལ་དུས་ཁྱོད་གཙང་ནས་འབྱོན་དུས་མནལ་
 ལམ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོ་འདི་བའི་དགོངས་པ་ལ་མནལ་ལམ་བྱུང་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཞུས་མ་བུས་ན་
 རྩན་དུ་དགོངས་ནས་ཐུགས་ཁྲེལ་ཞུགས་དོགས་ནས། ཡུལ་འདི་འདི་འདྲ་ཞིག་
 ཏུ་བསྟན་པའི་རྒྱབ་རྩོམ་སྒྲོལ་མའི་སྐྱ་གཅིག་མངལ་བའི་མི་ལམ་བྱུང་ཞུས་
 པས། དེ་མནལ་ལམ་བཟང་པོར་འདུག་སྒྲོལ་མ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་པས་
 ཁྱོད་ལ་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་
 རྩོམ་སྒྲོལ་ལམ་འབྱུང་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་ཅ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ལྷོ་ཀློང་དེས་རྣམ་འབྲེད་
 ཀྱི་ལྷོ་ཀློང་ཀམ་ཤ་ཏམ། ཚུལ་ཁྲེམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་ཀློང་
 སྤྱོད་རྒྱུད་གི་ཆུ་གཞུང་འགའ་ཞིག་དང་། རྩོམ་སྒྲོལ་པའི་སྤྱོད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་

བཤད་ལུང་ནམས་གསན་ཅིང་། ཏྲ་མགྱིན་ཡང་གསང་སྒྲིབ་པའི་རྩེས་གནང་
 ལུ་པའི་རྒྱལ། མནལ་ལམ་ལ་མི་གཅིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་བྱིན་བྱུང་བར་
 རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རིགས་ཡིན་དྲིས་པས། སང་མའི་རིགས་ཡིན་ཟེར་བ་གཅིག་
 བྱུང་། སང་ཉིན་རྩེས་གནང་ལུ་དུས། ཁྱོད་ལ་མི་ལམ་ཅི་བྱུང་གསུང་བ་ལ་
 མནལ་ལམ་བྱུང་ཚུལ་ལྟས་པས། མི་ལམ་གིན་ཏུ་བཟང་བར་འདུག་ ཡི་
 དམ་འདིས་རྩེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས། སང་མ་དབང་ཆེན་གྱི་གཏོར་དབང་། ཆོས་རྒྱུང་
 རྩམ་སྤྱིང་དང་། ཡུ་ཁྱོར། ལེགས་ལྡན་ནམས་ཀྱི་རིགས་གཏད། གིང་ལ།
 གཟའ་གདོང་གི་པགའ་བསྒྲོ་དང་བཅས་པ་གནང་ནས། རེད་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་
 རྩོ་གྲོས་རིན་ཆེན་མེད་གེ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་ཡི་དམ་
 ཆོས་རྒྱུང་འདི་ནམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡབ་རྟོགས་
 ལྡན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཞེས་གྲུབ་ཐོབ་གཅིག་ཡོད་པ་དེས། ཀུན་མཁྱེན་མུས་
 སྤྲས་པ་དཔལ་ལྡན་མེད་གེ་ཞེས་གསང་སྒྲགས་གསར་རྟོང་མཐའ་དག་ལ་མཁས་
 གིང་པད་མ་དབང་ཆེན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་པད་མ་དབང་ཆེན་
 གྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྫོགས་པར་གསན་ནས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས།
 ཡི་དམ་ཆོས་རྒྱུང་དེ་ནམས་ཀྱི་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲས་མང་པོ་ཡོད་པའི་
 གན་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡབ་ལ་སྐུ་གཞིན་རྒྱ་ནས་པད་མ་དབང་
 ཆེན་རྩོ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་རྟོར་རྫོགས་པར་གསན་ནས་ཐུགས་ཉམས་སུ་
 བཞེས་པས། མུས་སྤྲས་སུ་ཏྲ་མགྱིན་གྱི་གཏོར་རྒྱུབ་མཛད་དུས་ཨ་ལི་གཏོར་
 མའི་ཅེ་ན་རྩེ་མགོ་འདུག་གསུང་བ་སོགས་རྒྱུང་དུ་ནས་ཡི་དམ་འདི་ཡི་ཞལ་
 གཟིགས་གིང་རྣལ་པའི་རྩེ་བཅུན་པར་མཛད། དབུས་སུ་ཐུགས་སྦྱོད་ལ་ཁྱོན་
 ནས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་སྐྱ་མ་རིན་ཆེན་སྤྱ་བདུན་བརྟེན་ནས་མདོ་སྤྲགས་

ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྡ་ལ་མཁས་པས་
 ཀུན་མཁྱེན་པ་ཞེས་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་བྱུང་བས་དད་འདུས་ཀྱི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་
 ཏུ་མ་ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་དུས་སུ། ལ་སྟོད་ནས་གདན་འདྲན་པ་བྱུང་བ་
 ལ་འཆད་ཉན་གྱིས་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོད་པས་ཕེབས་མི་བྱུང་པའི་ཁྱུ་ཡིག་ཕུལ་
 བས། ཡབ་ཀྱིས་ཕྱག་ཐམ་གནང་སྟེ། བྱེད་མཚན་ཉིད་པའི་གྲ་བ་མང་དུ་
 འདུས་པའི་ང་རྒྱལ་བས་འདིར་མི་ཡོང་ཡང་། ངའི་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱང་དེ་རྣམས་
 དང་བལ་ན་ཁྱོད་ལ་སྦྱ་ཆེ་རིང་པོ་དང་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་མི་ཡོང་བས། ངའི་
 ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱང་རྣམས་དང་མ་བལ་བ་ཀྱིས། ཕུར་བ་འདི་ཡང་དཔལ་ལྡན་
 གྲུབ་ཐོབ་འདར་འཕྱར་གྱི་ཐུགས་དམ་ཆེན་ཕུར་བ་བྲག་ལ་ཐེབས་པ་དེ་ཡིན་པས།
 ཁྱོད་བྱ་ན་གོས་ཡིན་པས་བསྐྱར་བ་ཡིན་གསུངས་འདུག་པས། ཀུན་མཁྱེན་
 པས་གྲ་ཆང་འདིའི་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱང་དུ་བསྐྱོས་པས། གྲ་ཆང་འདིའི་དགེ་བཤེས་
 ཏུག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་སྦྱང་འདི་རྣམས་བརྟེན་དགོས་གསུང་བས་དེ་དུས་ནས་
 གཏོར་འབུལ་སོགས་མཛད། ཕྱིས་གྲ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་ལ་ཕེབས་དུས་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་པད་མ་དབང་ཆེན་གྱི་དབང་གསན་ནས་
 གཏོར་འབུལ་སོགས་མཛད་པས་ཡི་དམ་གྱི་བྱིན་རླབས་དང་། དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་མཚན་མ་བྱུང་བ་དང་། བཀའ་བསྐུང་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་ཚུལ་
 རི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

དེ་ནས་མཁས་མཆོག་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པ་ལ་རྒྱིག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་
 རྟེན་ནས་རྩ་འཇུག་གི་ཞིབ་བཤད་ལུང་དང་བཅས་པ། རྟེན་བྱན་སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ཀྱི་ཞིབ་བཤད་ལུང་དང་བཅས་པ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཞིབ་
 བཤད་ལུང་དང་བཅས་པ། འགྲེལ་བ་བུཏྟ་པ་ལི་ཏ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ།
 འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་། སྟོན་འཇུག་དར་རྒྱུག་བསྐྱབ་

64 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོགས་བསྒྲིགས།

བྱ་ཆེན་མོ། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྲབ་བྱ། རྩེང་འབྲུམ། གྲོ་ལུང་པའི་བསྐྱར་རིམ།
སྦྱིས་ཆོམས་གཉིས། རྩོམ་གསུམ་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱི་ཞིབ་བཤད་ལུང་དང་
བཅས་པ་གསན། དེའི་ཆོ་ཆོས་མཆོམས་ཤིག་ལ་སེ་ར་ཅེར་རྩེའི་གཟིམས་ཁང་
སེར་པོར་དཔེ་མཆོམས་ལ་བྱོན་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་ཐུགས་བྱང་བར་
བཟུང་ནས། དེའི་དོན་རྩེའི་རྩ་འཇུག་གི་ཁྲིཀ་ཆེན་གཉིས་དང་། རྩོང་ཐུན་
སྐལ་བཟང་མིག་འབྲེད། ཀུན་མཁྱེན་སྤུས་སྤུས་བའི་ས་བཅད། རྩེ་དཔལ་
འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་པའི་ཁྲིཀ་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་ནས་ཞིབ་དུ་དཔྱད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ། དབུ་མ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ། དབུ་མ་སྤང་བ་རྣམས་ལ་གཟིགས་
རྟོག་མཛད་པས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་
འཁྱུལ་བ་མེད་པའི་ངེས་པ་རྟེན། དེའི་ཆོ་དུས་བཟང་རྣམས་ལ་སེ་ཏོག་གི་ཆར་
བབས་པ་བྱུང་ཞིང་། མནལ་ལམ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མང་པོ་ཐོན་པ་བྱུང་
བཞི། རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མང་པོ་ངས་རྟོགས་
བྱུང་བ་དེའི་ཕྱི་རྩེ་ལྷས་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གི་གསུང་ལས་
དངོས་སུ་ཐོས་སོ།།

ཡང་སྐབས་ཤིག་སེ་ར་ཅེར་རྩེའི་གཟིམས་ཁང་དེར་དཔེ་མཆོམས་མཛད་
དུས། གནས་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཤེར་ཐུན་གྱི་མདོའི་
དོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐབ་ཡབ་སྤུས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་
རབ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པས། ཤེར་ཐུན་གྱི་མདོའི་འགྲེམ་རྒྱུ་རྣམས་
གསེར་བཙོ་མའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་རྣམ་མཁའ་ལས་གཟིགས་པའི་གནས་ཡིན་
པས། གནས་འདིར་དབུ་མ་ལ་སྦྲོབ་གཉེར་བྱས་ན་སྦྲེད་ཆེ་བ་ཡོང་དགོངས་
ནས་རྩ་འཇུག་གི་འགྲེལ་ཆེན་གསུམ། རྩེའི་རྩ་འཇུག་གི་ཁྲིཀ་ཆེན་གཉིས། རྩོང་
ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྲེད། ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཆོག་གསལ་སྤོང་ཐུན་རྣམས་

ལ་འགྲུས་པར་མཛད་པས། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་། ལྷ་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
 པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་བཤད་སྲོལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་
 ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་ཐུགས་རེས་སྤར་ལས་ཆེ་བ་འབྱུངས། དེའི་ཆོ་མནལ་
 ལས་ལ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་བླ་མ་ཞིག་གིས། དགོ་
 བཤེས། དབུ་མའི་ལྷ་བ་འབྱུང་པར་ན་འདོད་ན། རྩོམ་པ་རྒྱུ་ལྟར་མཛད་པར་
 དབྱངས་དཔྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། བསགས་སྤྱང་
 ལ་འབད་པ་དང་། གཞུང་ཁྲངས་ཐུབ་ལ་དཔྱོད་པ་གལ་ཆེ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་
 བས། གནས་འདིར་དབུ་མ་ལ་ཐོས་བསམ་ཕྱེད་མཁན་གྱི་ན་མོ་སྤྱིད་ཆེན་
 པོ་ཡོང་བའི་གནས་ཡིན་གསུང་བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གི་ཁ་ལ་ལས་ཁོ་པོས་
 དངོས་སུ་ཐོས་སོ།།

དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་རི་པོ་དགོ་ལྷན་ནས་དེ་རྩི་འཆར་ཤེས་རབ་བཟང་
 པོས་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་རྩི་ལྷུ་ལ་བྲིམས་བཟང་པོས་ལས་སློབ་མཛད་ནས།
 མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཁ་སློང་གྲངས་ཆོང་བའི་དབུ་མ་སུ་བཞུགས་ཤིགས་ཀྱི་
 རྩོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས་ཏེ་ལྷག་པ་ལྷུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་
 གའི་ཆུ་པོས་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་པ་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཏོ།།

དེ་སྐབས་རྩི་ཤེར་བཟང་བ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་མེ་ཏོག་འཕྲེང་རྒྱུད་ལ་
 སོགས་པའི་བཤད་ལུང་དུ་མ་དང་། བཀ་མོ་བདུན་པའི། དཔལ་མཆོག་རིགས་
 བསྐྱས་རྣམས་ཀྱི་དབང་། ཏ་མ་གྱིན་ཤོ་ན་བཞིས་བསྐྱོར་ལ་སོགས་རྩིས་གནང་
 འགའ་ཞིག་གསན།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ལ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ལོ་དེའི་མཇུག་
 གནས་རྩིང་སེར་གྲ་ཆོང་གི་འཆད་ཉན་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས་པས་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་རང་ལ་ཕེབས་བཞེད་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་། གནས་རྩིང་རིན་པོ་ཆེ་

ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ནན་ཆེ་བ་མ་ཐེག་པར། སེར་གྲ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་ལ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་ཀྱིས་ཆིམ་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་ལ་བ་སོ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་བྱམས་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཆད་ཉན་ལ་གདན་འདྲན་པ་བྱུང་བའི་ཆེ། རྟེན་འདི་བའི་མནལ་ལམ་ལ་གྲང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་གིན་རྒྱ་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་བཀའ་ནས་བྱམས་ཆེན་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་བ་ཅིག་བྱུང་བས། འཆད་ཉན་གྱིས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་ལྷས་སུ་གོ་ནས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ལ་བྱམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་པའི་ཉིན། མེ་དོག་གི་ཆར་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བབ་པ་དང་། འཇའ་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྗེའི་གུར་ཕུབ་ཅིང་། རྣམ་མཁའ་ལ་ལྗེའི་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལྗེར་ན་བས་མ་ཐོས་པ་བྱུང་བ་སོགས་དོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་བྱུང་བས་ཕྱོགས་དེའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དད་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ།

དེའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ནས་སློབ་གཉེར་བ་མང་དུ་འདུས་པ་དང་། གྲ་ཚང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བ་དང་བཅས་པ་བྱ་བལ་འཆད་ཉན་བཞིན་གྱིས་ཆོས་གྲིགས་ལུང་སྒྲར་བ་བྱུང་།

དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱན་པོར་ཆོས་པར་མཛད་པས་གཞི་བའི་གྲ་ཚང་རྣམས་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བཤེས་རགས་ལ་སློབ་གཉེར་བ་མང་བས། འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་ཉན་འབྱུང་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཏ་ལས་པར་གྱུར། པཎ་ཆེན་ལེ་ཤེས་ཅེ་མོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་རྣམས་ཐུགས་དཔྱེས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་པའི་གདན་ས་ལ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་།

ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་པའི་མཁས་པ་ཚོ་ག་ཚེ་རྒྱུ་བཟང་བཤེས་གཉིན་
ཕེབས་འདུག་པ་ལ་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཅིག་མཛད་པས། ཀྱན་མཆོན་པ་ལྟག་
པར་ཐུགས་དབྱེས་ཏེ། ང་ལ་འཇམ་གླིང་གི་ཚོར་སྤུལ་བ་པས་ཚོས་རྒྱུ་བཟང་
འབྲེལ་མཛད་པ་འདི་དག་འཁོས་ཐུགས་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

དེའི་ཆེ་སྐལ་བཟང་བྱམས་སུ་བྱུ་ཏི་བརྩུ་ལྟག་པ་ལ་དཀའ་བའི་གནད་
རྣམས་ལ་འབྲུ་བསྟོན་རེ་དང་སྤྱགས་པའི་དམ་བཅའ་འཛོག་པ་གནད་བ་ལ།
སུས་ཀྱང་བཀྲོ་གླིང་འགྲོ་བ་མ་བྱུང་ཞིང་། སར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་རེ་གཉིས་
རེ་ཙམ་གནད་བས་ཤོལ་བ་རྣམས་པམ་པར་མཛད་པས་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཐུན་
པར་དེང་སང་ས་དགེ་ལྡན་གང་གི་ཁྲོད་ན་ཡང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གོ་ཀྱང་དང་
སྟོན་པ་བཟང་བ་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པ་འདི་ལྟ་བུ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་ཡང་
དཀོན་པར་འདུག་ཟེར་ནས་དད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་བྱུང་།

དེ་ནས་བསོ། བྱམས་ཆེན། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་རྣམས་སུ་ཆོས་ཐོག་མཛད་
ཅིང་། པོ་ཏི་ལྟ་བུ་ཙམ་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད་ཅིང་། ཆོས་གྲ་འཇུགས་པའི་
བར་སྐབས་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་མཁས་
བརྩུན་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚོ་ལྟ་རིན་བཞུགས་པ་མཇལ་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱུ་སྟོན་མ་
དེ་ལ། རྒྱུ་མཁས་བརྩུན་པའི་མནལ་ལམ་ལ་བུད་མེད་སྤྱོད་སང་རེ་བ་གཅིག་གིས་
གོས་ཆེན་སེར་པོ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་མཚན་དྲི་མས་རུང་ཟད་གོས་པ་གཅིག་
གཏད་ནས། འདི་ཁྲོད་ཀྱིས་དྲི་མ་དང་བུལ་བ་གྱིས་ལ། རྒྱུ་མཚོ་པོ་ཆེ་འོ་ཆོས་
ཁྲི་ལ་ཚུགས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། མཇལ་བའི་རྒྱུ་དེ་ལ་ཡང་མནལ་ལམ་ལ་
རྒྱུ་སྟོན་མའི་བུད་མེད་དེས། རིན་པོ་ཆེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་གཅིག་
གཏད་ནས་འདི་ནང་དུ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་མར་ཞོག་ཚུགས་(འདི་ནི་བདུད་ཅིས་
ཁེངས་པར་བྱོས་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་པ་འདྲ་བ་ལ། སལ་སྐང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།) ཟེར་

68 རྩེ་བརྩམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཚུགས་བསྒྲིགས།

བ་གཅིག་བྱང་། དེའི་ཉིན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཡིས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་ཞུས་པས། རྩེ་མཁས་བརྩམ་པས་བྱེད་སྡོད་ལྡན་གྱི་སྒྲོབ་མར་འདུག ཆོས་
གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་གཏུགས། ངས་ཀྱང་ལན་གཏོང་གསུང་
ནས་བྱགས་དགེས་པ་ཆེན་པོ་གནང་།

རྩེ་མཁས་བརྩམ་པ་དེ་རྩེ་འདི་བའི་སྐྱ་ཆེ་ལྷ་མ་དུ་མའི་བླ་མར་འདུག་
པས། སྐྱ་ཆེ་འདིར་ཡང་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་བློབ་པས། དབང་ལུང་
རྩེས་གནང་བཅའ་བྱེད་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་པ་ལ། རགས་པ་ཕུང་བཅའ་
ཅམ་འདིར་བརྩོན་པ་ནི། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འཇམ་དོར་གཉིས།
བདེ་མཆོག་ལུ་འི་ལ། འི་ལ་བུ་ལྷ་ལ། མཁའ་འགྲོ་ཆུ་མཆོ། མེ་ཏི་བརྩམ་གསུམ་
མ་རྩེ་བདེ་མཆོག་སྒྲོར་དང་། འཛིགས་བྱེད་བརྩམ་གསུམ་མ། རོ་ལངས་བརྩམ་
སྒྲོར། གཤེད་དམར་བརྩམ་གསུམ་མ། གྱེད་རོ་མཆོན་ཆ་ཅན་དང་རྩེ་དགྲ་
མ་གཉིས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། བག་མོ་བརྩམ་གསུམ་མ། མི་འབྲུགས་པ།
ཆེ་དཔག་རྩེ་དགྲ་མ། ཀྱན་རིག་རྣམ་པར་སྤང་མཛད། དོར་དབྱིངས། རྣམ་
སྤང་མཛོན་བྱང་རྣམས་ཀྱི་དབང་། འབྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་སྤྱིང་ནས་ཅ་རྩེ་
ལེའུ་བརྩམ་བརྩམ་པའི་ཞིབ་བཤད་ལེའུ་བཙོ་བརྩམ་པ་ན་རོ་བའི་འབྲེལ་བའི་སྤྱིང་
ནས་ཞིབ་བཤད། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་འྲིམ་བཤད་རྩེ་རྩེ་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས།
ཡེ་ཤེས་དོན་རྩེ་ཀྱན་ལས་བརྩམ། རིམ་ལྡན་གནས་རྩེ་གས། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན།
མཐའ་དཔྱད་རིམ་པོ་ཆེའི་ལྷ་གྲ་ དོན་རྩེ་ལྷ་པོ་རྩེ་གྱི་རྩེ། བདེ་མཆོག་
འདོད་འཛོ། འི་ལ་བུ་རིམ་ལྡན་འྲིམ་བདེ་མཆོག་ཅ་རྩེ་གྱི་འྲིམ་ཆེན། འབྲེལ་
ཆེན་འྲིམ་འདོད་ཀྱི་ཞིབ་བཤད། པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། བརྩམ་གཉིས་ས་
ལུགས། མཁས་གྲུབ་རྩེ་བརྩམ་གཉིས་རྣམ་བཤད། རོག་བརྩམ་རྣམ་བཤད།
དོན་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ། ཅ་རྩེ་རྣམ་བཤད། ལྷ་བརྩམ་པའི་

ནམ་པག་དང་། འཕྲོ་བྱིད་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྲེད་ནམས་ཀྱི་ཞིབ་པག་ལུང་དང་
བཅས་པ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ཐོར་བྱ་བ། གསང་འདུས་སྒྱུན་
སྒྲིག་སྒྱུན་སྒྲིག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོ། ཆོས་བཅུ་ལག་མཆོད། འཇམ་དཔལ་
ཅ་ཀྱུད། སྐུ་ཏྲ་ནམས་ཀྱི་ལུང་། གསང་འདུས་བསྐྱེད་ཚོགས། བདེ་མཆོག་
ལུ་ཨི་བའི་བསྐྱེད་ཚོགས། རིལ་བྱ་བའི་ཚོགས་རིམ། འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་
རིམ། འཁོར་ཆེན་བསྐྱེད་རིམ། བས་རྗེའི་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ། དུས་
འཁོར་སྒྱོར་དུག་ན་རོ་ཆོས་དུག་གི་བྲིད་ལ་སོགས་པའི་བྲིད་ཀྱི་སྒྲོར་དུ་མ་
ནམས་གསན་པས་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་མཛད་དོ།

བུམས་ཆེན་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་ཆོ། རིན་སྤངས་སུ་སྡེ་བའི་
གཞུགས་གྲལ་དུ་ས་སྐྱ་བའི་དགེ་བཤེས་དུག་པ་ནམས་དང་། དགེ་ལྡན་པའི་
དགེ་བཤེས་ནམས་འབེལ་གཏམ་དང་བཀྲོ་སྐྱེད་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་ལ།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་བཀྲོ་སྐྱེད་ལ་ནམ་བཞེངས་དགོས་པའི་རྒྱབ་དམ་ཅན་
ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་གཟི་བཞིན་དང་ལྡན་པ་རེ་གཟིགས་སྤང་བྱུང་ཞིང་བཀྲོ་སྐྱེད་
ཡང་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀླུ་པ་བའབའ་ཞིག་བྱུང་བས། ས་སྐྱ་བའི་དགེ་བཤེས་མཁས་
གྲགས་ཆེ་བ་མང་དུ་བསགས་ཡོད་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་རྗེ་འདི་ཉིད་འགྲན་ཟུང་དང་
བྲལ་བར་གྱུར་དེ་ལུང་རིགས་རྩི་མ་མེད་པས་ཡ་རོལ་གྱི་ཀོལ་བ་ནམས་པམ་
པར་མཛད་དེ། ཀླུ་བཙོང་ཁ་པའི་བཟླས་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་སྒྲན་གྲགས་
ཀྱིས་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཁྱབ་པར་གྱུར་དོ།

དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་བུམས་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པའི་འཆད་ཉན་
མཛད་པས། སྒྱོར་བ་བཅིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རབ་འབུམས་གྲ་སྒྲོར་ཐེངས་
པའི་དགེ་བཤེས་བཅུ་ཕྱག་ལྷག་ཅམ་དང་། པོ་དེ་གཉིས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཆགས་པ་ནི་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱུང་བས། ཕྱོགས་དེར་ཀླུ་བཙོང་ཁ་བ་ཆེན་

པོའི་བསྟན་པ་དར་ཁིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ།

དེ་ནས་སེར་རྩོམ་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པས་མཁས་སྙན་གྱི་ཆང་གི་འཆད་
 ཉན་འཛིག་པར་གར་བས། རྩོམ་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པས་རྩོམ་མ་སྒྲོལ་
 མ་དང་ཆོས་རྒྱུ་མཁྱེན་པའི་ཡི་དམ་ཆོས་སྒྲིང་ནམས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་
 བཏབ་ནས་མནལ་ལམ་བཏག་པར་མཛད་པས། རྩལ་གཅིག་མནལ་ལམ་ལ་
 བུ་མོ་རས་གོས་ཁྱོན་པ་གཅིག་དང་། ཨ་ཙ་ར་དྲུང་ལུང་སྒྲུ་ཁྲོལ་ལེ་བ་གཅིག་
 དང་གཉིས་བྱུང་ནས་འཆད་ཉན་པ་གཙང་ན་ཡོད་དེ་གདན་དྲོངས་དང་བསྟན་
 པ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོགས་པ་ཡོང་བར་བ་བྱུང་། རྩོམ་ཡོད་པ་ལ་མདོ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་པར་མཛད་པའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་མང་དུ་ཡོད་
 ཅིང་། རྩོམ་ཡོད་པས་ཡོན་ཏན་གཙང་ཕྱོགས་སུ་རྣམས་པར་མཛད་ནས་རྩོམ་
 ཡོད་དཔལ་ལྡན་ཏ་ཙང་རྒྱུན་རིང་བར་མ་བཞུགས་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
 རྣམས་པའི་འགྲན་ཆེད་དང་བྲལ་བ་གཅིག་ཡོད་པས། རྩོམ་ཡོད་པའི་དགོངས་
 པ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་དང་ཆུ་མས་ལུང་བསྟན་པར་དགོངས་ཏེ། གྲ་
 ཆང་གི་མི་སྒྲ་བསགས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་འོས་རིས་སྒྲར་གྲ་ཆང་ནང་གསེས་
 གྱི་ཆགས་སྣང་གིས་དགེ་ལྡན་སྒྲོ་མ་ཆང་པ་གཅིག་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་
 ནམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་
 ཡིད་འཕྱོགས་ཤིང་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ནས་གཙང་ལ་སྙན་ཞུས་འབུལ་དུ་སྤོང་
 བས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་རིན་ཆེན་བཤེས་
 གཉན་གྱིས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བར་ལུང་
 བསྟན་པ་དང་། སྙན་ཞུས་པ་སྒྲེབ་པའི་རྩལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ལ་དམ་
 ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་པོའི་སྒྲུ་སྒྲུམ་ཁིང་བཞིན་པ་གཅིག་གི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་བས་
 འཆད་ཉན་ལ་ཕེབས་ན་འཆད་ཉན་འཕེལ་བར་དགོངས་ཏེ། རྩོམ་ཡོད་པས་

བ་བྱུང་ཞིང་གྲ་ཚང་འདི་ལ་འཆད་ཉན་པ་ཅིག་འཁོད་ན། ཞལ་ལྷ་ནས་དོན་
 ཡོད་པས་བཀའ་ནན་ཆེ་བར་འདུག་ཅིང་དེད་རང་ལའང་མི་ལམ་བཟང་པོ་བྱུང་
 བས་ཤིང་རང་རྣམ་པའི་ཅི་གསུང་བཞིན་བྱས་ཆོག་གསུང་ཞལ་བཞེས་གནང་
 ནས་སྟན་ཞུས་པ་རྣམས་དབུས་ལ་ལོག་པའི་མཚམས་ལ། སྤར་མཐུན་སྤར་
 ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་དགོ་ཆན་དེས། རྩེ་བ་སྤར་བའི་སྒྲ་མ་ཆོས་རྒྱུ་ཏེ་བ་རབ་ལ་གོས་
 ཆེན་ཏུ་ཏུ་ལྷག་གཅིག་གིས་གཅོས་པའི་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་རྩེ་འདི་
 བ་དབུས་ལ་ཕེབས་མི་བྱུབ་པའི་གོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། དེའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཏེ་དོན་
 ཡོད་དཔལ་ལྷན་བས་གསན་པས་ཁོ་རང་དཔོན་སློབ་གསུམ་ཞལ་གཙུགས་སུ་
 རིན་སྤངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དབྱུང་བ་(ཡང་ན་རྒྱུང་པ་ཡིན་ནམ) བརྒྱད་ནས་བསྐྱོས་
 པ་ཞུས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྲ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་ལ་བསྐྱོ་བར་ཐག་བཅད་
 ནས་དཔོན་སློབ་རྣམས་སྟོན་ལ་ཕེབས། རྩེ་འདི་བ་དཔོན་སློབ་རྣམས་པར་ཆེན་
 ཡེ་གས་ཅེ་མོ་མཇལ་དུ་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོར་བྱོན་པས་པར་ཆེན་སྤར་ཐང་ན་
 བཞུགས་པའི་དེར་བྱོན་ནས་དབུས་སུ་འཆད་ཉན་ལ་འབྱོན་དགོས་ཚུལ་དང་
 འདོད་ཆོས་རྣམས་ཞུ་བ་ལ་ཡོད་བཡིན་ཞུས་པས། དེ་ག་ལོགས། ཁྱོད་འཕྲིན་
 ལས་ཆེན་པོ་ཡོད། འདོད་ཆོས་རྣམས་ད་ལན་གྲུབ་པར་བྱེད་གསུངས། ཐུགས་
 དཀྲུས་པ་ཆེན་པོས་འདོད་ཆོས་དུ་མ་གནང། འཁོར་ཆེན་གྱི་དབང་ཞུས་དུས་
 འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཚུལ་ཞིབ་དུ་གསུང། མགོན་པོ་ཕྱག་
 བཞི་བ་གཏེར་མའི་རྩེ་ས་གནང་ཞུས་དུས་དང་དང་པོ་སྤར་ཐང་བུམས་ཆེན་དུ་
 རྩེ་གྲིབ་གྱིས་ཁ་ལྷགས་ནས་བཞུས་པ་མི་བྱུབ་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་འདོད་ནལ་འབྱོར་
 བསྐྱོམས་པས་ཐོག་མར་བྱ་རོག་གཅིག་གིས་ལྷེ་ནས་འཕེན་པའི་མི་ལམ་བྱུང་
 བས། སྤར་བྱུབ་པ་དང་ཞལ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བྱུང་བས། ནད་ཁམས་
 དེ་ཡང་གཞི་མེད་དུ་སོང་གསུང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་མ་ལྷག་

72 རྩེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

པར་གནང་ཞིང་ཐུགས་མཉེས་པའི་བཀའ་ལུང་མང་དུ་བྱུང་གསུང་བ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ལས་དངོས་སུ་བོས་སོ།།

དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་དཔོན་སློབ་དབུས་ལ་བྱོན་པའི་སྟེ་ཐང་
དུ་ཕེབས་པའི་རྒྱབ་མནལ་ལམ་དུ། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་རྒྱབ་རིའི་
ཅེ་དེར་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་སྐྱེ་ཆོས་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་བཞེས་པ་ཉི་མ་འབུམ་
གྱི་མདངས་འཕྲོག་པ་གཅིག་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་རྩེ་འདི་བས་དུང་དཀར་
ཆེ་བ་གཅིག་འབུད་པ་བྱུང་། དེ་ནི་རྩེ་འདི་བས་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པའི་བལྟན་པ་
དར་རྒྱས་སུ་མངོད་པའི་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་ས་སྟངས་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་འདིའི་
ལྟས་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟེམ་པོ། དེ་ནས་སེ་རར་ཕེབས། མཁས་གྲུབ་དོན་
ཡོད་དཔལ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་མཁས་སྟན་གྲུ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་ལ་དགྲང་
ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ལྷགས་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་ཕེབས་པར་མངོད་དོ།།

འདིར་སྐྱས་པ།

མཁས་མང་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ནས།།

གསུང་གི་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན།།

མ་ལུས་འདོམས་པས་ངོམས་མངོད་ནས།།

ཟབ་དོན་འགྲོ་ལ་སྦྱོལ་ཉིད་ལགས།།

སྟོང་སེམས་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་དངོས་བརྟེས་ཆོ།།

དགེ་ལེགས་ཀུན་གཞི་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་འཕགས་ནོར་བུ།།

གཟེགས་ཤིང་འདུལ་བ་འབུམ་སྡེའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི།།

བསྐྱབ་པའི་གནས་ལས་ནམ་ཡང་ཁྱོད་མ་འདའ།།

མང་དུ་བོས་པའི་རལ་པའི་ཁྲར་འཆང་ཞིང།།

དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་སྡེར་སྡེར་དྲག་དྲག་གོ།

ཆོས་ཉིད་ཟབ་མའི་ང་རྩ་ཆེར་སྟོགས་ཤིང་།

ཐུབ་བརྟན་གངས་རི་སྟོང་བ་ཁྱོད་ཉིད་ལགས།

དེའི་ཆེ་མཁས་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་པད་ཆལ་ལ་སྟོོགས་ལ་
བྱུང་པའི་སྟོོབ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསུང་
སྟོོས་མདུ་བྱུང་བ་གང་ལ་གང་འཆོམས་སུ་གནང་བས། དབུས་གཙང་ཁམས་
མངའ་རིས་སོགས་མཐའ་དག་ནས་དཀའ་བརྒྱུ་རབ་འབྲམས་དང་། སྟོོགས་ལ་
གྱི་གདུལ་བྱ་བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་བཞི་ཙམ་དུས་རྒྱུན་དུ་འདུས་ཤིང་། འཕྲིན་ལས་
ཁྲུབ་གདལ་ཆེ་བས་ཐུབ་པའི་བརྟན་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་ལྟ་བུར་གྱུར་
ཏོ།

དེ་དུས་སྡེ་པ་སྐར་པས་ས་སྐྱ་པའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་མང་པོ་བསགས་
ནས། པོ་ཏ་ལ་དང་། གཞིས་ཀ་སྟེུ་རྣམས་སུ་སེའུ་འབྲས་ཀྱི་བྲ་མ་རྣམས་
དང་བཞུགས་གལ་དུ་བཞུ་སྒྲིང་མང་དུ་མཇད་པས་རྗེ་འདི་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་ཅིང་
། ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པས་ཕས་ཀྱི་ཞོལ་བ་རྣམས་ཕམ་པར་མཇད་པས།
ས་སྐྱ་པའི་གུབ་མཐའི་ཕྱོགས་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དཔོན་སྐྱ་མང་པོས་ཁྱེད་
ས་སྐྱ་པའི་དགེ་བཤེས་འདི་ཙམ་ཞིག་འཆོགས་ནས། སྟོོན་དུག་ཁྲུང་ཅེ་
བའི་སྟོོབ་དཔོན་འདིའི་ཁ་ཡ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀ་རུ་མི་ཡོང་བ་འདུག་པ་འདི་
ཅི་ཡིན་ཞེས་སྒྲིང་བ་ཡང་བྱུང་། དེའི་ཆེ་ཆལ་སྟོོར་མོ་ལུང་རྣམས་སུ་ཆོས་
འཆད་ཉན་སྟོོར་མོ་མཇད་པས། དཔོན་སྟོོབ་རྣམས་ཆལ་དུ་བཞུགས་དུས་ཤིག་
རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཤིང་མནལ་ལམ་དུ་ཡང་
ཡང་འཁྱོན་པ་ཞིག་ཡོད་གསུངས། གཙང་བའི་དུས་སུ་དབུས་སྒྲིང་ཅེ་ཀ་མ་

74 རྩེ་པུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ཚྭ་གས་བསྒྲིགས།

པ་ལ་ཡུལ་ནས་ཀམ་གྱ་ཆང་བའི་ཆོས་པར་བརྟེན་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། ཞལ་
སྤྲུལ་དོན་ཡོད་པས་རྒྱ་དཔེ་བྱུང་དོགས་ཀྱིས་ཁོང་ནམས་ཆལ་དུ་བཞུགས་
ཐོག་ལ་ཆོས་པར་མི་མཛད་པར་དགོངས་པའི་ཆོ། ཞལ་སྤྲུལ་དོན་ཡོད་པའི་
མནལ་ལམ་ལ་གྱུང་ཐང་གི་མགོན་པོ་བཅུ་གཉིས་པོར་དབྱུག་གིས་གཡལས་
ཏེ་ཁྱེད་རང་ཆོས་པར་བརྟེན་ཆོག་གསུང་བ་བྱུང་བས། ཆོས་པར་བརྟེན་པས་
ཆོས་སྤྲུལ་བ་བྱུང་འདུག རེད་ལ་ཡང་ཆལ་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་འདི་ནམས་མཉམ་
པའི་རྟགས་མཆན་མང་མང་དུ་བྱུང་བས། ཆལ་དུ་ཆོས་སྤྲུལ་བ། གྲ་ཆོགས་
ཆེ་བ་སོགས་ལེགས་ཆོགས་ཆེ་བར་བྱུང་ཞེས་རྩེ་འདི་ནི་དེ་གསུང་ལས་ཐོས་
སོ།།

དེ་ནས་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་པ་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དཔག་དུ་མེད་པ་བསྟན་
ནས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་གདན་སར་སྒྲ་མའི་ཞབས་དོག་ལ་དམིགས་
ནས་རྩེ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་པ་བསྐོས་པའི་བྱུགས་ཁྲུང་ཆེན་པོ་བཞེས་པས། རྩེ་ག་
པ་དག་པའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་མཉམ་པའི་མཆན་མ་མང་
དུ་བྱུང་། དེ་དུས་རྩེ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་ལ་བྱུང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་
ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་དུས་སྐབས་ཤིག་ཐོས་བསམ་མྱིང་གི་འཆད་ཉན་ལ་
གདན་འདྲན་པ་བྱུང་བས། ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་བ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་
ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་བྱུགས་སྤྱོད་ལ་ལེབས་དུས། རྟེན་
འབྲེལ་ལེགས་པ་བྱུང་བས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་དགོངས་ནས། བྱུགས་སྤྱོད་བྱུགས་དང་ལྷན་པས་ལེབས་པར་ཐག་བཅད་
ནའང་། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིའི་སྤང་བ་མནལ་ལམ་རྩན་ཆད་ཡང་
མ་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་མཁྱེན་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་ན་དགའ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལྷང་།

ངེ་བ་གཅིག་བྱུང་བས། གནོད་སྤྱིན་ཤེག་ཅེར་དགོངས་ནས་མི་འབྱོན་པར་
 ཐུགས་ཐག་བཅད་པས། དེ་ནས་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟི་བཙུང་དང་
 ལྡན་པ་མངོན་སུམ་དང་མནལ་ལམ་དུ་ཡང་ཡང་བྱུང་། དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་
 འོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་གདན་སར་གངས་ཅན་
 འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་
 གདན་འདྲེན་བྱེད་པའི་ཁྲར་ཆེན་པོ་བཞེས་ནས། ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་
 འདུན་རྒྱ་མཚོ་གདན་སར་ཡེབས་དེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བས་རྩྱགས་མཐའ་
 དག་ནས་དགོན་པ་སོ་སོའི་གྲུ་མ་དང་། དཀའ་བརྒྱ་རབ་འབྱམས་མང་དུ་འདུས་
 ཏེ་དགེ་འདུན་འདུ་ཁང་དུ་མི་ཤིང་བ་ཅམ་བྱུང་ཞིང་། གྲུ་ཆང་སོ་སོའི་ཆོས་
 གྲུ་རིགས་ལུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྤར་བས་ཆོས་འདི་ག་དེ་ན་དཔལ་འབྱོར་ནམ་
 མཁའ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་དོ།

དེ་དག་གི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་
 རྒྱ་མཚོ་ལ་གསུང་ཆོས་གསན་པ་ཅུང་ཟད་བཙུང་ན། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ།
 མཁས་གྲུབ་ཤོར་བཟང་བའི་དུས་འཁོར་སྤྱོད་ན། འགྲེལ་བསྐྱོན་གསལ། དཀའ་
 གདམས་སྒྲེགས་བཟ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤྲངས་པ། གདམ་རྒྱུད་རིན་སྤྲངས།
 བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ། དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་། སྤན་ངག་མེ་ལོང་། མཚན་
 བཙུང་ནམ་བཤད་སོགས་ཇེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཆང་བར་གསན།

དེ་དུས་སྐབས་ཤིག་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་འབྲས་སྤྲངས་སུ་སྦྱུབ་
 ཐབས་རྒྱ་མཚོ་གནང་བའི་དུས། ཇེ་འདི་བ་དཔོན་སྦྱོབ་ཀྱིས་སྦྱུབ་ཐབས་རྒྱ་
 མཚོ་གསན་པ་ལ་ཆོས་བར་བདེགས་ནས་འབྲས་སྤྲངས་སུ་བྱོན། ཇེ་བཙུན་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐུ་འཁོར་ལ་ཆོས་ཇེ་ལེགས་དོན་པ་སོགས་དགེ་བཤེས་
 མང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཇེ་འདི་བའི་སྐུ་འཁོར་ལ་ཇེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲམ་གྱི་

76 རྩེ་བརྩན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྷོགས་བསྒྲིགས།

ཐུ་བོ་རྒྱལ་པོའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སློབས་པ་བརྟེས་པ་
རྩེ་བྱམས་པ་བཀྲ་གིས་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་བརྩུ་རབ་འབྱམས་པ་བརྩུ་ཕྱག་
བདུན་བརྩུད་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། ཡོངས་རྒྱལ་དཔོན་སློབ་བཞི་བརྩུས་ཤོན། མཁས་
པ་དེ་དག་དང་ཆོས་སྡེ་དེ་ཡི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གྲར་
རིགས་ལུང་མཛད་པས། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྩེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཐོག་
གཅིག་ལ་ད་པན་ལྟ་བུའི་གྲུ་ཆོགས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
སྒྲུང་བ་བྱུང་ཞིང་། དགེ་བཤེས་མཁས་ལ་མང་བ། གྲུ་ཆོགས་ཆེ་བ་བྱེས་པ་
འདི་འདྲ་བ་ད་ལྟ་གང་ན་ཡང་མེད་པ་འདྲ་ཟེར་ཞིང་། རྩེ་འདི་པ་ལ་དགེ་བཤེས་
མཁས་པ་མང་པོས་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྤྲིལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་གནས་རྣམས་
ལ་དོགས་གཅོད་ཞུས་པས། འབྲུལ་མེད་ཀྱི་ལན་གྱིས་སློབ་འདོགས་ཆོད་པར་
མཛད་པས། ཐམས་ཅད་ཡི་རངས་པས་དེང་སང་པོ་དྲི་གཉིས་གསུམ་ཙམ་
ལ་མཁས་ན་ཡང་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཞིག་འདུག་ཟེར་ཞིང་བཅིན། བྱེས་
པའི་སློབ་དཔོན་འདི་གསུང་རབ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པ་འདི་འདྲ་བ་དེང་
སང་གང་ན་ཡང་མེད་ཟེར་བ་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་བ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་གཞུང་གི་
དཔེ་ལུང་དང་བཅས་པ་གསན་ནས། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་དུ་ཕུག་ཐེབས།

ཡང་སྐབས་ཤིག་སྒྲུང་ཕུ་ཡུལ་མཛལ་བ་སོགས་ལ་ཤོན་པས། དེ་དུས་
གཙང་ལྷོགས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་མང་པོ་གསུམ་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྦྱེད་ཅིང་འབུལ་བ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བྱས་པས། དེ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སློབ་དང་འཆམ་
པའི་ཆོས་དང་བཅས་ཅིང་གིས་ཆོམ་པར་མཛད་པས་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྦྱོལ་མང་པོ་
སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ།

དེའི་ཆེ་སྐབས་ཤིག་འོད་ཟེར་སྐྱ་ཆོགས་པའི་པོ་བྱང་ཕྱི་བལྟས་ནང་
གསལ། རང་བལྟས་ཕྱི་གསལ་བ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་

པོ་དངོས་སུ་བྱོན་ནས། དེས་ཁྱོད་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་གྱིས་འཆད་ཉན་ལ་བསྐྱོས་པ་
 ཡིན་པས། སྦྱར་བར་ད་བྱས་སུ་སོངས་ལ་རང་དོན་ལ་མ་ཆགས་པར་འཆད་
 ཉན་གཅོ་བོར་གྱིས་ལ་བསྐྱན་པ་ལ་བྱ་བ་གྱིས་དང་། བཀའ་བསྟུང་རྣམས་ཀྱིས་
 འཕྱིན་ལས་སྦྱབ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་བྱང་གསུང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་
 སྦྱོམ་དུ་མ་ནས་ལྷག་པའི་ལྷས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། སྦྱོམ་འདིར་ཡང་སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་ཡི་དམ་དུ་མས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་
 ཀྱིས་འཕྱིན་ལས་སྦྱབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྦྱང་ཉིད་སྦྱང་རྗེའི་སྦྱང་པོ་
 ཅན་ཐུགས་ལ་འབྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། བཀའ་བསྐྱོ་
 ཅམ་བྱས་པས་གདོན་བགེགས་ཐོན་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པས་འདིར་བྱི་བར་ག་ལ་
 ལང་།

འོན་ཀྱང་མཆོན་ཅམ་བཞིན་ན་དེ་དུས་སྒྲང་ཕྱ་ནས་མི་གཅིག་འདེས་
 བསྐྱོད་ནས་རྒྱན་རིང་དུ་སོང་བ་ལ། གདོན་འདུལ་རྒྱས་མཐུ་ཅན་དུ་གྲགས་
 པ་དུ་མས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མ་བྱུང་ཞིང་། བྱིན་ཆུབས་བྱེད་མཁན་རྣམས་
 ལ་གནོད་ཆབས་ཆེ་བར་བྱུང་ནས། རྗེས་སུ་གསང་སྤྲུགས་གསར་སྦྱང་གི་
 གྲུབ་ཐོབ་དུ་སྦྱོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་བསྐྱོ་ཅམ་རེ་མི་རྒྱས་པའི་དུས་སུ།
 རྗེ་འདི་པས་བཀའ་བསྐྱོ་ཞིག་གནང་བས། ཆོས་རྒྱན་པའི་བཀའ་གཉན་ཟེར་
 རས་མི་དེ་གདོན་བགེགས་ལས་ཐར་པས། ཀྱན་གྱིས་ཨོ་རྒྱན་པད་མ་དངོས་
 སུ་བྱོན་ཡང་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཟེར་ནས་ངོ་མཚར་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་བྱུང་།

།

ཡང་ལན་གཅིག་བྱེ་རི་སྤྲུག་ཅེར་དཔོན་པ་དོ་རྗེ་བསྐྱན་སྦྱོང་ཀླུ་མོ་
 གདོན་ཁད་གཅིག་གིས་ཤངས་མཆལ་ཤོར་ནས་བཞུགས་མི་བཞུགས་ལ་ཐུག་
 པའི་ཆོ། རྗེ་འདི་པ་གདན་འདྲན་དུ་བྱུང་དུས་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་འཛིགས་

ཤིང་རྩམས་པ། དུག་གཡམས་ན་ལྷགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བ་སྒྲམས་པ་ཞིག་གི་གཟེགས་
 སྒྲུང་བྱང་། ད་ལན་ངས་ཁག་ཐེག་ འདི་ལ་བྱགས་ཞེད་མི་དགོས་གསུངས་
 པས། རྩེ་པ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེད་སངས་རྒྱས་སུ་སོང་བའི་བྱགས་རྩེ་
 ཞིག་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། ད་ལན་ཁག་ཅན་ཞིག་ལ་གཏོད་པ་འདྲ་གསུངས་
 རྣམས་བྱགས་འཛབ་པར་གྱུར་པ་ལ། དགའ་བསྟོན་ཞིག་གནང་བས་གངས་མཚལ་
 རྩེ་ཉུང་དང་བྱགས་བྲན་རྩེ་གསལ་དུ་སོང་ཞིང་། སྤྱུ་ཁམས་གཞི་མེད་དུ་བྱངས་
 པས་ཐམས་ཅད་བྱིན་རྒྱབས་དང་རྣམ་མཐུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཆེན་པོ་
 ཐོབ་པར་གྱུར་གྱོ།

ཡང་རགས་ཁ་བའི་ཨ་ལགས་ཤིག་ལ་གདོན་ཞད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་བྲན་
 པ་མི་བེན་པ། ཁ་ནས་འདྲེས་བརྒྱམས་པའི་གདམ་སྒྲ་ཚོགས་ལབ་པ་ལ་སྦྱིད་
 ཤོད་ཀྱི་སྒྲགས་པ་མཐུ་ཆེ་བ་མང་པོས་རྩེས་གནང་དང་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་པས་
 ཁྱེད་མ་བྱུང་བའི་ཁར་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་མཁན་འདས་པ་ཡང་བྱུང་འདུག དེའི་
 ཆོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་བྱིན་རྒྱབས་ལ་གདན་བྲངས་པའི་ཆོ་རྩེ་འདི་བས་
 དམིགས་མེད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་ཐོག་དུ་བཞག་པའི་སྤྱུ་མདུན་
 དུ་སློབ་ཙམ་ནས། དུག་འཛལ་ནས་ཆོས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཙུན་པ་ཕེབས་འདུག་
 པ་ཁྱེད་རང་གིས་གང་གསུངས་བྱེད་བེར་བ་ལ། སེམས་ཅན་ལ་གཏོད་འཆོ་
 བྱེད་མི་ཉན་པའི་ཆོས་བཤད་མཛད་པས། ཨ་ལགས་གདོན་ལས་ཐར་པར་
 གྱུར་བས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རྣམས་མཚན་ལ་ཐམས་ཅད་ཏ་ལས་པར་གྱུར་བ་
 སོགས་མཐའ་ཡས་སོ།

གཞན་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་གཟེགས་སྒྲུང་དང་། རོ་མཚར་བའི་མནལ་ལམ་བྱུང་ཚུལ་འགའ་
 ཞིག་སྒྲབས་དང་སྦྱར་ནས་བརྗོད་བྲིན་ལ། རོ་མཚར་བའི་གཟེགས་སྒྲུང་མནལ་

ལམ་རྟོགས་པ་བརྟེན་ཚུལ་འགའ་ཞིག་འདིར་བཟོད་པ་ནི་ལན་ཅིག་མནལ་ལམ་
 ཏུ་བྱད་མེད་ཤིང་ལོའི་གོས་ཅན་བཞིས་ཁྱིམ་ན་པོ་ཞིག་བཏོགས་པའི་སྟེང་ཏུ་རྒྱལ་
 བཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པའི་མདུན་ཏུ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་
 དེས། བྱང་པེས་རྣམ་འབྲེད་དང་དབུ་མའི་སྟོར་གྱི་དེ་བ་མང་པོ་མཛད་པའི་
 མདུན་ཏུ་སྒྲིང་སྒྲུད་པ་ཕྱོགས་ལྟ་ལོད་ཟེར་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ།
 བྱད་མེད་དེའི་གཅིག་གིས། ཐེ་འདི་ལ། དེ་ལྟར་ཨ་མྱི་ཏ་འདི་བྱང་ན་འཆོངས་
 ཟེར་ནས་མོད་པ་ཞིག་བྱང་།

ཡང་ལན་ཅིག་མནལ་ལམ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་ཐེ་ཡིན་ཟེར་བའི་བླ་མ་
 ཞིག་གིས། རྣམ་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་གྱི་དཀར་གནས་མང་པོ་ཞིབ་ཏུ་གནང་
 ར་ས་ལྡན་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་པད་མ་དཀར་པོ་ཞིག་སྒྲངས་ནས་གནང་སྟེ། དེ་ཞལ་
 ཏུ་བཞེས་པས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་ངང་ནས་མནལ་
 སད་པ་དང་། ལུས་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆད་མེད་པ་སྦྱེས་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ཀྱི་བཤད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་མ་བཟེད་པར་ཡོད་བཞིག་བྱང་གསུངས།

མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཞལ་ཡང་ཡང་ཏུ་གཟིགས་པ་ལ།
 ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་ཐང་སྐྱ་ཞིག་བཞེངས་ནས་ཡོད་པ་ཞག་རེ་ཅམ་གར་འབྱོན་
 ལ་ཡང་སྐྱན་འདྲན་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལྷག་དྲུག་པ་དང་སྦྱོལ་དཀར་
 ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཞལ་གཟིགས་པ་གྲགས་ཆེ་བར་འདུག་པས། ཁོ་
 བོ་སྦྱོབ་མའི་ཐ་ཚུང་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱིས་བྱགས་དཀྲུག་པ་གནང་
 བོན་ཡོད་པས། ལྷག་དཔེ་རྣམས་བསྐྱིགས་ནས་འབུལ་བའི་དུས་ཤིག་ཐེའི་ཞལ་
 རྩ་ནས་ཞལ་གཟིགས་འདི་ལྟར་ཡོད་པར་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་སྦྱང་བར་འདུག་
 པ་བཀའ་ལུང་གསལ་བཞིག་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་དགོས་ཁྱུས་པས། དར་གཅིག་
 ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པས་སྐྱ་ཟིལ་ཆེས་དྲག་པས་བསྐྱར་ནས་བྱ་མ་རུས།

རབ་མིན་དུ་བྱེད་པ་ཀྱེ་ཆེ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་བྱུང་གསུང་
 ཞིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ཡང་ཡི་དམ་གྱི་བདག་འདུག་རེ་དང་རྫོགས་
 རིམ་རྣམས་འཕྱོར་བཞི་པའི་དམིགས་རིམ་ཆག་མེད་མཛད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 རས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མུད་ལ་འཁྱུངས་པ་དོན་གྱིས་གོ་
 བ་བྱུང་ཞེས་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱུགས་སྒྲས་དམ་པ་ཡེ་བ་དགའ་བཙུ་བ་ཤེས་རབ་
 ཀླུ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་སོ།།

ན་མཁྱིན་ཡང་གསང་ཁྲིས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བཀའ་བསྐྱུང་རྣམས་
 གྱིས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདུག་སྟེ། རྟེན་རབ་མི་ཞལ་ནས་གོང་
 དུ་བཤད་པ་ལྟར། རྟེན་དཔལ་འཕྱོར་ལྷན་གྲུབ་པ་ལ་པད་མ་དབང་ཆེན་གྱི་རྗེས་
 གནང་གསན་དུས་མནལ་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་ཞིང་། རས་ཡི་དམ་ཆོས་
 སྤྱོད་འདི་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་སྐྱབ་སོགས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱོད་འདི་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྤོབས་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རྟགས་མང་དུ་བྱུང་བས། ཀྱུན་
 མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཚད་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་འདི་རྣམས་བཤད་ན་གྲ་ཚང་ལ་
 དར་རྒྱས་མིན་དུ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་འདུག་ཀྱང་། རྟེན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་དང་མི་
 མཐུན་པ་རེ་གཉིས་འདུག་པ་ལ་དགག་པ་འབུལ་དགོས་པ་བྱུང་ཞེས་རྟེན་ཉིད་
 ཀྱི་གསུང་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་སོ།།

དེ་སྐབས་དགེ་ལྡན་བྱང་སྒྲིབ་གི་ཞལ་བདག་ལོ་འགའ་ཞིག་མཛད། དེ་
 རས་ཚུ་མོ་ལུག་གི་ལོར་སྐག་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒྲུབ་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་དེ་བྱང་
 ཚུབ་ལམ་རིམ། བདེ་གསང་གི་བསྐྱེད་རྫོགས། ཁྲིམ་ཆོས་མ་ཁི་བཀའ་འབུམ་
 སོགས་གནང་བས་སྐུ་ལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཐར་པ་མཚོག་གི་བདེ་བ་ལ་
 འགོད་པར་མཛད་དོ།།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ས་པོ་ཁྱིའི་ལོ་ལ། འཇིག་རྟེན་དབང་ལུག་

དུར་སྒྲིག་གར་གྱིས་ནམ་པར་རོལ་པ་གངས་ཅན་གྱི་མགོན་པོ་དགེ་འདུན་ཀྱི་
 མཆོད་ཀླུ་ཆབ་དུ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་
 ནས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་ཆོས་སུ་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་
 པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་ཕབས་ནས། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་དཔག་
 དུ་མེད་པ་སྤྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཡན་བདེའི་ལོ་ཐོག་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་
 པར་མཛད་ཅིང་། ལོ་གསུམ་ཙམ་ལ་མཁས་སྙན་གྲུ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་དང་
 སྤྱགས་ནས་མཛད་དེ། བྱི་པའི་ལོ་གྲུ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་ལ་དཔལ་ཆོས་རྩེ་ཤེས་
 རབ་སེང་གེ་བསྐྱོས་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གཟིམས་ཁང་དུ་བཅར་
 བཞུགས་མཛད་དེ་དཀར་ཆེན་བཞིའི་ཁྲིམས་ དང་ངེས་ནམ་འབྲེད་སོགས་གང་
 ལ་གང་འདོད་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་གནང་ནས་གདུལ་བྱ་ནམས་ཆོམ་པར་མཛད་དོ།

སྐབས་ཤིག་གོང་དཀར་ནས་དཔོན་མ་བདག་མོས་གདན་འདྲན་མཛད།
 ཞལ་ངོ་ནམས་ཀྱིས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་དུས་ཚྭ་གས་དེའི་རང་
 གཞན་གྱི་མཁས་པ་ཆགས་སྤང་དང་ཚྭ་གས་འཛིན་དབང་དུ་མ་གུར་པ་དུ་མ་
 དང་། གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་སོགས་ནས་དགེ་བཤེས་དྲག་པ་དུ་མས། རྩེ་འདི་
 པའི་སྒྲིག་སྤྱང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་མདུ་བྱང་བ་ལ་ཐུགས་དད་ཆེན་པོ་འཁྱུངས་
 ཤིང་། བཀྲུར་བཞི་དང་དད་གུས་ཆེན་པོས་གསུང་ཆོས་གསན་པའི་མཁས་
 པ་དུ་མ་བྱུང་བས། མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྙན་གྲགས་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་
 ཆེ་བ་བྱུང་གསུངས།

སྐར་སེ་རར་ཕེབས་པའི་སྐབས་ཤིག་ད་ལྟོ་སྐྱེ་ནམས་བཞེངས་པའི་
 ཐད་ཙམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་བཞུགས་
 པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོ་ དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་

བྱིས་པ་ཀུན་ནས། རྟོ་རྟོ་མཁན་མ་རྟེན་པ་ལ་གཙང་པ་ཡིན་ཟེར་པའི་མི་ཞིག་
 བྱུང་ནས། རྟོ་རྟོ་རྣམས་པོ་སྐྱེས་ཀྱིས་པ་ན་གནང་སྒྲིན་མཛད་དགོངས་ནས་ཡོད་
 ཅན། གར་སོང་ཆར་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་བས། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཆོས་ཀྱི་ལྷ་ལ་པར་ཐག་པ་ཅད་དོ།

དེ་ནས་དགྲུང་ཡོད་ན་གསུམ་པ་ལྷགས་མོ་སྒྲུང་གི་ལོ་ལ་པདེ་ཆེན་གསང་
 རྟེན་མ་ལའང་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་ཞིང་ག་ཞན་དུ་གསེགས་ཀྱི་པར་ལོ་
 རེ་པ་ཞིན་ཆོས་རྟེན་པར་ལང་བྱ་བ་གཉིས་ཅམ་ལ་བསྐྱབ་བྱ། ལམ་རིམ་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་གནང་ནས་ཆོས་རྟེན་པོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་པར་
 མཛད། ཆོས་རྟེན་ཉིད་དུ་ཐུགས་ཆེ་དགེ་བསེམས་གསུང་ཆོས་དོན་གཉེར་
 པ་ཞབས་ཀྱི་འབྲངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཙུ་འདུག ཐར་ཆད། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་རྒྱུད་བླ་མ། དྲང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་ལ་
 ཞིབ་དུ་ཐུགས་པ་མཛད་པས་དེ་དག་གྱང་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་པར་མཛད། སེ་རའི་
 གདན་སར་ཕེབས་ནས་དབྱུང་ཞལ་མཁེལ་སོགས་འདུལ་པའི་ཐུག་ལེན་རྣམས་
 དར་བར་མཛད་ཅིང་། བྱ་བ་སྤང་པོ་ལ་གཞུང་སོ་སོའི་རྟེན་དང་། དཀའ་
 གནས་རྣམས་ལ་མཐའ་དཔྱད། སྤྱོད་ན་གནང་པའི་ཆེ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་མནལ་
 ལམ་དུ་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་རྒྱུན་པ་ཅིག་བྱུང་ནས། རྟོད་ཀྱིས་སྟོབ་མ་འདི་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གཉིས་གསུམ་ཅམ་སྒྲིན་པར་གྱིས་དང་སྒྲོ་སྒྱེད་རེ་ཡོང་གི་
 གཞན་འདི་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྒྱེད་བྱུང་པ་ཞིག་མི་འདུག སེམས་ཆོས་དང་རྒྱལ་
 པ་སྟོལ་དུ་སོང་པའི་ཆོས་སྐད་ཀྱི་རྣམ་པ་རེ་ལ་བརྒྱ་ཡོད་པས་སྒྲོ་སྒྱེད་དུ་མི་འགྲོ་
 སྒྲོ་སྒྱེད་བྱུང་ཟེར་པ་དེ་ཉིད་རྟེན་དང་བྱུང་བུ་ཕེམས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཐུག་ཅིང་།
 རེགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེན་ཅན་གྱི་པ་མར་ཤེས་ནས་པདག་
 གི་པདེ་དགེ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟུག་པ་ལྷལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་པའི་སྒོ་དུ་རེ་པ་

སྤྱི་གཙུག་དུ་ཐོག་བབ་ཀྱང་མི་བརྟེན་ཅིང་། བདག་འཛིན་གྱི་འབྲི་བ་ཆོད་པ་
 ཞིག་ལ་སྒོ་སྤྱོད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོ་བ་མ་འདི་རྣམས་ལ་མ་རིམ་
 དང་སྒོ་སྤྱོད་གཅི་བོར་གྱིས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཟེར་བ་བྱུང་བས། ལོ་རེ་ལ་ཆོགས་
 པ་རྣམས་ལ་སྒོ་སྤྱོད་གི་རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་དང་། ཇི་དོར་སྟོན་པའི་སྒོ་སྤྱོད་སོགས་
 སྒོ་སྤྱོད་མང་པོ་གནང་བ་ཡིན་གསུང་བ་བྱུང་འདུག

དེ་དུས་སྐབས་ཤིག་ཇི་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོན་ཇི་ཇི་འདི་པ་ལ་བྱེད་མཁས་
 པ་ལས་ཀྱང་ཆེར་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་རང་གཞན་གྱི་ཚུགས་འཛིན་པ་མང་
 པོའི་ངག་ལས་ཐོས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། ཁོ་རང་གིས་མཛད་
 པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཁྲིའུ་གཉིས་འབུམ་རབ་འབུམས་པ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ལ་
 བསྐྱར་ནས། རེད་ཀྱི་ཁྲིའུ་འདི་ལ་དགག་སྐྱབ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛད་ནས་བརྟན་
 པ་ལ་ཕན་ཞིང་ཁྲིའུ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་དགག་སྐྱབ་ཅིག་མཛད་
 དགོས་གསུངས་པ་དང་། ཇི་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་
 ཞལ་སྤྱན་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་ཀམ་པ་ས་རེད་ལ་དེ་བཞིན་གནང་བྱུང་ཡང་། རེད་
 གྲེལ་བས་གཡོངས་ནས་ལན་གྱེད་ལོང་ཞིག་མི་ཡོང་བ་འདུག རེད་རང་དཔོན་
 སྒོ་བ་དགོངས་པ་གཅིག་པས་བྱེད་ཀྱིས་ལན་ཅིས་ཀྱང་མཛད་དགོས། ཁྱོད་
 ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ལན་མ་མཛད་ན་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོང་དཀའ་
 ཞིང་། ཀམ་པ་སྐྱུ་ཡུལ་གཉན་པམ་ལན་མ་བྱས་ན་བརྟན་པ་རུ་ཡང་འགོ་བ་
 དང་། བརྟན་པ་ལ་མི་གུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་ལྡན་པའི་དཀྱིལ་ལ་ལན་
 འདོན་ནས་པ་མེད་ཟེར་ནས་སྐྱར་བ་ལྟ་བའི་རྒྱུན་དུ་འགོ་བས། ཅིས་ཀྱང་ལན་
 མཛད་དགོས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལྟངས་ཁྱེད་དུ་བཞེས་ནས། ཀར་ལན་སྐྱུ་བ་
 དགོངས་རྒྱུན་བརྟམས་ནས་འབུམ་རབ་འབུམས་པ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་འབུལ་
 དུ་བཏང་བས། ཇི་ཀམ་པ་སྐྱར་ཆེན་རྩེ་མོན་བཞུགས་པའི་ཆོ་ཕུལ་བ་ལ་ཇི་

ཀམ་པས་གཟིགས་ནི་གཞི་བ་པར་མང་དུ་ཅིང་། སྤྱི་འཁོར་གྱི་དགོ་བཤེས་རྣམས་
ལ་ཡང་། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་གཟིགས་ནི་གཞི་བ་པར་གྱིས་ལ། མི་འཐད་
པ་འདུག་ན་དགག་ལན་འཕྱེར་ཤོག་གསུངས་པ་མོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱུང་པ་ཞིབ་
པར་མང་དུ་པས། ཀར་ལན་དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་ཆད་དུ་བྱུང་བར་གཟིགས་
ནས། ཀླུ་བ་ཙོང་ཁ་པས་སྤྱི་འཁོར་པ་བཀྲལ་བའི་དབྱ་
མའི་ལྟ་བུ་ལ་ཐུགས་དད་ཆེན་པོ་འབྱུངས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་
བརྟགས་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཤོག་དང་། ཀླུ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་དབྱ་སྤྱི་འཁོར་
མའི་མོགས་ཀྱི་དེ་ན་གནང་བ་དང་བཅས་པ་འབྲུམ་རམས་པས་མེ་རར་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཐུགས་དད་ཆེན་པོ་འདི་དང་ཀར་ལན་གཉིས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་པའི་གཤམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱུང་། རྟེན་འགྲུབ་དབྱུང་གཙང་གི་
མཁས་པ་གཤམ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། རྟེན་འགྲུབ་ལ་ཀར་ལན་གནང་ནས་
འདི་ལ་ལན་ཁྱེད་དགོས་གསུངས་པས། སྤྱི་འཁོར་བྱུང་གིང་མེ་འབར་སྤྱང་
གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སྒོ་ནས་པའི་གཤམ་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་
ཏེ་ས་ཡི་སྤྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཀྱང་ཏོ།

ཀར་ལན་རྟེན་འགྲུབ་པ་ལ་ཐུགས་དད་སྐབས་སུ་རྟེན་འགྲུབ་པའི་མནལ་ལམ་དུ་
བར་སྤྱང་ནས་སྤྱི་འཁོར་ལ། རྟེན་གཉིད་པོ་ཅི་ལྟར་ལྟས་འཇམ་དབྱུངས་རྣམས་དུ་འདི་
སྤྱི་འཁོར་ལ་སྤྱི་འཁོར་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པས། དེ་རིང་
ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཆོས་པ་གྱིས་ཟེར་བ་བྱུང་། ཞེས་འབྲུམ་རམས་པ་ལ་བཀའ་ལུང་
གནང་འདུག བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཀར་ལན་བཅུ་མས་པ་དང་འབྲུམ་
པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་གཟིགས་སྤྱང་དང་། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་
ཀླུ་པོ་བརྟེན་བཀའ་དང་ལྟར་པའི་གཟིགས་སྤྱང་དང་། མནལ་ལམ་དུ་ཡང་
ཡང་བྱུང་བར་སྤྱི་འཁོར་བ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་ཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་ཀླུ་པོ་ལ་གསུང་

དངོས་ཕྱོན་འདུག དེ་དུས་ཀྱི་ཕ་ལ་གོ་གཞི་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དགག་
 པ་བྱས་པའི་ལན་ཞིག་གྱུད་པས་དཔང་པོ་མཛད་དགོས་གསུངས་པས། རྗེ་ཀྱི་
 པས་བརྟན་པའི་དག་ཐེར་གྱི་དྲ་ལུང་གྱིས་བྱ་དམ་པས་མཛད་པར་རིགས་པས།
 ཅིས་ཀྱང་བརྟམས་པར་མཛོད་ལ་བདག་ལ་འཕྲོད་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་གསུངས་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས། གཞི་ལན་རྗེས་པར་མཛད། གོ་ལན་གྱི་སྟོང་ཙམ་བརྟམས་
 གྲུབ་ནས་ཡོད་པ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐུང་ན་ལས་འདེམ་ཁར་རྗེ་ཀྱི་པའི་
 ཐུག་དུ་འབྱུང་བའི་གསུངས་པས། རྗེ་ཀྱི་པ་བྱུང་ཐུང་ཐེབས་དུས་
 འབྲུམ་རམས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་བརྟན་འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུང་དུ་བྱོན་
 པས། རྗེ་ཀྱི་པས་མདུ་བྱུང་པའི་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཅིང་ཁོང་གཉིས་
 ལ་གནང་བྱིན་ཆེན་པོ་གནང་བ་དང་། རྗེ་ཀྱི་པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་
 སྤྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་མཛོད་པའི་ས་དགེ་ལྡན་
 གྱི་དགེ་བཤེས་མང་པོ་ལས་ཐོས་སོ།།

མེ་རའི་ཁྱིམ་གནང་པའི་ཆེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ལ་གང་
 འདོད་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་ཅིས་སློབ་གསལ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོམ་
 པར་མཛད་པ་དང་། སྤེལ་དགེ་ལྡན་པ་ཞལ་ངོ་རྣམས་དང་སྤེལ་འཕྲོང་རྒྱས་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་མེ་རར་ཐེབས་ཏེ། ཟབ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་པའི་བཀའ་ཆོས་ཟབ་བྲིད་གསན་པ་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དཔུས་
 གཙང་ཁམས་མངའ་རིས་སོགས་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནས་དགེ་ལྡན་དགེ་སྟོང་
 གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་། རྣམ་དག་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་འགོད་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བརྟན་པ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཆོས་བྲལ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་
 འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀའི་སྒྲིམ་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ།།

བརྟན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡན་པའི་ཐུགས་རྩིས་མཛོད་པའི་བརྟན་བཙུགས་ཀྱང་

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀར་ལན། ཀཀ་ལན། གོ་ལན་དང་། མད་མའི་
 སྤྱོད་ན། མཐའ་དཔྱད་ལེན་གཉིས་པ་ཆ་ཆང་བ་གཅིག སར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་ན་
 སྐབས་དང་པོའི་འཕྲོ་རུང་ཟད་མ་གཏོགས་ཆ་ཆང་བ། དབུ་མའི་སྤྱོད་མཐའ།
 དང་པོའི་རྣམ་འབྱེད་གྱི་མཐའ་དཔྱད་ཉུང་དུ་བསྐྱས་པ་གཅིག དབུ་མ་འཇུག་
 པའི་དཀར་གནས་རྣམས་ལ་དོགས་གཅོད་ཉུང་བསྐྱས་གཅིག མཁས་གྲུབ་
 རྩེ་རྣམ་ཐར། གནས་རྟིང་ཆོས་རྩེ་ཀྱན་དགའ་བདེ་ལོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཆོགས་
 བཅད་མ་གཅིག ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་གྱི་ས་བཅད། བཟང་སྤྱོད་སྟོན་
 ལམ་གྱི་ས་བཅད། ལུ་རུ་དག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས། སྐྱོལ་དཀར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་
 བསྟོད་པ་དང་བཅས་པ། ཉ་མཁྱེན་གསང་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟོད་པ་དང་
 བཅས་པ། དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་ཉུང་བསྐྱས་གཅིག རྒྱ་བན་གྱིས་འབུམ་བཞེངས་
 པའི་དཀར་ཆག འདུལ་བ་དང་མཛོད་ལ་ཐུགས་ཚིམ་གནང་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་
 ཞལ་སྐྱོབ་རྣམས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་མང་དུ་ཡོད། འཇུག་པོའི་འྲིམ་སྤྱོད་གཉིས།
 དུགས་པོ་རབ་འབྱམས་པ་དང་སྐྱོབ་དཔོན་པོའི་མཛོད་གྱི་ཟིན་བྲིས་གཞན་ལས་
 ཁྱད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག སར་ཆད་དབུ་གསུམ་ལ་ཞལ་སྐྱོབ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་
 ཕྱིར་ཟིན་བྲིས་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་རུང་ཟད་ཅམ་འདུག
 དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་དང་མཁས་པའི་ཡན་ལག་འཆད་ཚིད་ཚིམ་
 གསུམ་གྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པར་མཛད་ཚུལ་རུང་
 ཟད་ཅམ་བཛོད་པའོ།། འདིར་སྒྲུས་པ།།

གང་ཞིག་རྣམ་དཔྱད་འོད་ཟེར་ཕྱེ་བ་ཡིས།།

མདོ་རྒྱད་པད་ཆལ་མ་ལུས་རབ་བཞད་ཅིང་།།

ཟབ་དོན་བདུད་ཅི་བཟང་བས་གདུལ་བྱ་ཡི།།

བྱང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་ཆོས་མཛད་ཁྱོད་ཉིད་ལགས།།

ཐུབ་དབང་ཀླུ་པ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པ།
 འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་ཀུན་སྐྱབས་ཀྱི་མཚོག།
 རྩོམ་སྒྲིལ་མ་ལ་སོགས་ཡི་དམ་གྱི།
 རབ་མཛེས་སྐྱུ་ཡི་སྤང་བ་དཔག་མེད་གྱིས།
 མགོན་པོ་ཁྲོད་ཀྱི་མིག་ལ་དཔལ་སྟེར་ཞིང་།
 གསུང་གི་ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་རབ་བཅད་ནས།
 དངོས་གྲུབ་བརྟུན་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་གཏམས།

སྐལ་ལྷན་ཀུན་གྱིས་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན་ཡང་།
 དངས་པའི་ཚུ་ལ་སྤྱིན་བལ་ཆེ་གཟུགས་དང་།
 དག་པའི་ཤེལ་ལ་ལྷ་དབང་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།
 ནམ་དག་ཐུགས་ལ་ཡི་དམ་གཟུགས་འཆར་བ།
 དངོས་པོའི་ངང་ཚུ་ལ་ཡིན་པས་མཚར་ཅི་ཡོད།

མཐུ་ལྷན་ཚོས་སྤྱོད་སྤང་མས་མགོན་ཁྲོད་ཀྱི།
 འཕྲིན་ལས་སྤྲོ་ཚོགས་ཚུ་ལ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ལས།
 བརྟན་དང་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་འབྱུང་བ་ནི།
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་ལགས།

མཁས་བརྟན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་

དོན་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ཡང་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡོངས་
འཛིན་རྣམས་དང་། འདིར་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་
མ་བཞེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་དབང་ལུང་མན་ངག་གཞུང་ལུགས་སོ་སོའི་ཆོག་དོན་
མ་ལུས་པར་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་དེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འཆད་པ་ན། གཞུང་ལུགས་
གང་འཆད་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཁས་པས་བཤད་སྟོལ་
མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལུང་རིགས་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པས། གོ་བ་པོགས་ཆོད་བདེ་
སྒྲག་དུ་སྟེར་ནུས་པ་དང་། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་བཞུགས་ཞིང་བརྟག་
པར་མཛད་པའི་ཆེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་ལོག་པར་རྟོག་
པ་རྣམས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སུན་འབྲིན་ནུས་ཤིང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་
པ་ཡང་དེང་སང་གི་ཆོག་ཕྱིར་འབྲངས་ཏེ། བར་འཐེན་ཚུར་འཐེན་གྱི་སྟོན་ས་
ཆོག་གི་ནང་འགལ་རུང་ཟང་ཅིག་བྱུང་བ་ལ་སྟོན་པ་བཟང་པོར་རྫོམ་པ་ལྟ་བུ་
མ་ཡིན་པར། བརྟན་བཙོས་ཚོམ་པ་པོར་ང་གི་དགོངས་པར་འཐད་པའི་ཕྱོགས་
རྣམས་སྒྲུབ་ནུས་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་
པས་སུན་འབྲིན་ནུས་པ་ཡོད་པ་ནི། རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་རྣམ་
དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་པས་ཤེས་ནུས་ཤིང་། ཐ་
ན་རྩེས་གནང་རེ་ཅམ་ལ་ཡང་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དང་། གཞན་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ཟབ་ཁྱད་རེ་འཇུག

སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་བཙུན་ཞིང་
ཡིད་ཆེས་པ་འབྱུལ་མེད་རེ་འབྱུང་ཞིང་། ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་འཕྲོར་དཔལ་བཟང་
སོགས་ལུང་རིགས་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་

འཐད་པ་རེ་རེ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཆོ། རེད་ཀྱི་བླ་མའི་ཞལ་
 རྩ་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་ཞེས་ལུགས་དེ་བསྐྱར་ནས། དེ་ལ་དོགས་གཙོད་ཀྱི་
 རྩལ་དུ་དགག་པར་མཛད། ཐུགས་ཚིམ་རྣམས་སུ་ཡང་ཕྱོགས་སྤར་བཅོད་
 པ་ན། བདག་གི་བླ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ཅེས་བཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་
 མོ་ནས་བླ་མ་བརྟེན་རྩལ་ཡང་གཞན་ལས་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་མཁས་མང་རི་དྲགས་ཀྱི་ཁྱོད་ན་མཁས་མཆོག་གཤོང་
 རུའི་དབང་པོ་འགྲན་པའི་ཆུ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟན་པའི་གྲགས་པ་
 ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས།

བཅུན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། རྩོམ་པ་གསུམ་ལེགས་པར་མནོས་
 ནས་རང་རང་གི་ཉེས་བྱས་སྤྲོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་རྩོམ་གསུམ་རིན་པོ་ཆེའི་
 རྒྱན་གྱིས་རྣམ་པར་མཛོམས་པ་ནི། གསེར་བཟང་པོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་རིན་པོ་
 ཆེའི་འཕྲ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པས། ལྟ་དང་
 བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་ཡུལ་དམ་པར་གྱུར་ཏོ།

བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་
 བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བཅེ་བ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་བྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཐའ་བྲལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་
 ཅན། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཐུགས་རྒྱད་ལ་མངའ་
 བས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱོང་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཞལ་
 གཟིགས་ཤིང་། ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པའི་རྩལ་ནི་གོང་དུ་
 བཤད་པས་ཤེས།

འཕྲལ་གྱི་མཛད་པ་ཡང་མཐོན་པོ་ལ་ལྷག་པར་མི་བཀྱར། དམའ་བ་
 ལ་མི་བརྟན་པར་མཐོང་མའུ་ལྟ་ལ་ཞེས་རེ་དང་བཅས་པའི་གསུང་རྒྱུང་གཞན་

བ། ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་སྒྲིགས་ཆེ་བ། ཆོས་མཐུན་གྱི་གྲ་བ་རྣམས་ལ་བྱ་
 གཅིག་པ་ལྟར་བཅེ་བ། བསྟན་པ་ལ་ཐུགས་རུས་ཆེ་བ། ཆེ་འདྲིའི་ཆེ་ཐབས་
 དང་སྟན་གྲགས་ལ་མི་དགེས་པ། འཕྲལ་དུ་གྲ་བ་སྟོམ་ཆུང་གི་རྩ་ལྷན་རེ་ལམ་
 དར་ཁ་ཙམ་ཕུལ་བ་ཡང་ཐུགས་དགེས་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པ། རྟོན་ལ་འཛམ་
 སྐྱང་གསེར་གྱིས་བཀྲང་ནས་ཕུལ་ཡང་ཞེན་ཆགས་མི་མང་ལ། མི་ཆེ་བྱིལ་
 པོ་ཞབས་འབྲིང་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྟོན་གྱི་ཆ་རུང་བད་ཙམ་མི་མངོན་ཞིང་། ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཆ་ནས་གྲས་པ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བ། ཉན་མཚན་ཐུགས་དམ་གྱིས་འདེམ་
 ཡང་མི་གཞན་ལ་སྟོགས་ཙམ་ཡང་མི་མངོན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། རྩོམ་པ་
 རང་གི་ཐུགས་སྒྲས་དྲགས་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོ་ཞེས་པའི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་བྱུང་པར་ཅན་དེས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་
 རིམ་པ་རྩི་ལྟར་གནང་གིན་ཡོད་ལུས་པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གི་ཞལ་
 རས། ངས་ཐུགས་དམ་བྱེད་གྱི་མེད་པ་མ་མཐོང་ངམ་གསུང་བ་ལ་ནན་ཆེར་
 ལུས་པས། བྱེད་རྣམས་གྱིས་དཔེ་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་ཐ་སྟངས་མི་བྱེད་
 པར་འདུག་ཀྱང་། ངའི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་དཔེ་ཆ་ལྟ་བུ་འདི་རང་ཡིན།
 ང་དཔེ་ཆ་བལྟ་བུ་ལ་རྣམ་རབ་ཡོད། གཞན་ཁ་འདོན་ཆེར་མེད། རྟོ་རྩི་འཛིགས་
 བྱེད་གྱི་བདག་འཇུག་རེ། མཚན་བཛྲོད་ཆར་རེ། རྟོ་རྩི་སེམས་པའི་བསྟོམ་
 བརྒྱས། ཡིག་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་ཅ་རེ། སྟོམ་པ་གསུམ་རང་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་
 གྱི་སྟོན་པ་བཤགས་སྟོམ་རེ། གཏོར་འབྲལ་ཉུང་བསྐྱུས་རེ། མཚན་མོའི་བྱན་
 གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་བྱེད། བར་པ་ལ་བདེ་མཆོག་བྱིལ་བུ་བའི་
 བྱེད། ཐ་མ་ལ་རྟོ་རྩི་འཛིགས་བྱེད་གྱི་བྱེད་དམིགས་རེ་རྣམས་ཆག་མེད་དུ་
 བྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཅི་དར་དང་། བསྟན་
 འཛིན་གྱི་སྐྱེས་པའི་སྐུ་རིམ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་སྦྱིད་འབྲུང་བའི་ཐབས་

འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན།

ལར་ངས་ལོ་བཅོད་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་སྒྲན་ཆུན་ཞལ་སྒྲན་སྒྲན་དགའ་བདེ་ལེགས་ལ་སྒྲོ་སྒྲོང་ཉན་པའི་དུས་ཤིག་ནས་བཟུང་སྟེ། བ་ན་ཅིས་བཞག་ཆོས་ཐུན་རེ་བཟུང་བ་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ཆོས་ཐུན་རེ་བཞད་པ་ནམས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་པ་ཅི་དར་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་པ་དར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཞར་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་གསུངས་འདུག།

དེ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་པོད་གངས་ཅན་གྱི་སྡོང་ས་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱ་ནག་པོའི་ཡུལ་ཁམས་ནམས་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་གཏམས་ཤིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ། བུམས་ཆོས་ལ། རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་བཞད་སྟོལ་དྲི་མ་མེད་པ་འཛིན་པའི་བཤེས་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་མཐའ་ཡས་པས་གང་བར་མཛད་ཅིང་། གར་ཕྱོན་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དད་པའི་ས་ལ་བཀོད་དེ་ཐར་པའི་ས་བོན་བཞག་ཅིང་། མདོར་ན་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་དོ།།

སྐྱེད་དོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་རྟོགས་པའི་མཐར་ཆུ་མེལ་ས་ཀྱི་ལོ་ནས་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་གནང་འདུག་སྟེ། ལོ་དུས་སྟོན་དུས་ཤིག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་མཇུག་པ་ལ་ཕྱོན་པའི་ཆེ། ད་ལན་ཕྱོན་པ་ལེགས། རེད་རང་དཔོན་སྟོབ་ད་ལན་མིན་པ་མི་མཇུག། རེད་རང་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སུ་མིང་བཏགས་པའི་འདུ་འཛི་ལང་ལོང་བདུད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆེན་པོར་འདུག། འདི་ལ་མ་ཆགས་པར་སྦྱིར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་པ། སྟོས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བརྟན་པ་ལ་ཐུགས་རུས་མ་རྒྱུང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བརྟན་པ་ཅི་དར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་གསུང་བ་ལ།

94 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྤྲུགས་བསྒྲིགས།

ཆོས་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོས་བདུན་བཞུགས་ཕུལ་བས་གང་ལྟར་ཡང་བསྟན་
པ་ལ་བྱགས་རུས་མ་ཆུང་། བསྟན་པ་ཉམས་དམའ་བའི་དུས་ཡིན་གསུངས།
སྟོང་ཉིད་སྟིང་རྩེའི་སྟིང་པོ་ཅན་བྱགས་ལ་འབྱུངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མ་དག་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་ངོ་དང་བསྟན་ནས་སྟུན་ཆབ་འདོན་པ་སོགས་མི་སྲིད་ཀྱང་
དེ་དུས་བསྟན་པ་ཉམས་པ་བྱགས་ཀྱིས་མ་བོཅད་ནས་སྟུན་ཆབ་མང་དུ་བྱུང་
བས། ཆོས་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོ་ཡང་སྟུན་ཆབ་མང་དུ་བྱུང་བར། ཆོས་
རྩེ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོས་དྲགས་པོ་རབ་འབྱམས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་པ་ལ་
དངོས་སུ་གསུངས་འདུག གསུང་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་ཤེས་མངའ་བའི་གསུང་
ཁོན་སྟེ། ཅི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ཆོས་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོས་ཀྱང་དེའི་
རྩེས་སུ་མཇལ་མ་བྱབ་པར་འདུག་གོ།

དེ་ནས་དགའ་ལོ་དོན་དུག་པ་གིང་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་དུས་གཅིག་གཟིམས་
ཁང་གི་ཅེ་ཐོག་དུ་ཞབས་འཆག་མཇུག་པའི་དུས་གིག་ང་ད་ལོ་འཆི་བར་འདུག་
ཆོས་རྩེ་ཆོས་སྟོང་རྒྱ་མཆོ་ཞི་བར་གཤེགས་ལོ་ལ། བྱང་མཐུ་ལ་ལ་ཕྱོན་པའི་
མནལ་ལམ་བྱུང་འདུག ང་ལ་ཡང་ད་ལོ་དགའ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་ལམ་ལན་
འགའ་བྱུང་གསུངས།

དེ་ནས་ལོ་དེའི་རྟོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་སྟོབ་དཔོན་ཉུང་འདུས་
གིག་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསེར་ཆབ་འབུལ་དུ་ཕྱོན་པའི་ཕྱག་ཕྱིར་དྲགས་པོ་རབ་
འབྱམས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་པས་ཀྱང་ཕྱོན། རྩོམ་བཙུག་ཅིག་ཞལ་ལ་གསེར་
ཆབ་སྟན་དར་ཕུལ་ནས་སྟོན་ལམ་རྒྱས་པར་མཇུག། དེ་ནས་རིམ་པ་ལྟར་གཙུག་
ལག་ཁང་རྣམས་ལ་གསེར་ཆབ་སྟན་དར་ཕུལ་ནས་སྟོན་ལམ་རྒྱས་པར་མཇུག་
པའི་དུས། གང་ན་འདྲན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྟོན་ལམ་ཆག་པར་འདུག་པས་
མི་འགྲོ་ མི་ནན་རྩོམ་ལ་ཕྱི་ཕྱག་ཅིག་འཆལ་དུ་ཡོང་བ་ཇས་ཁྱེར་ན་མི་ཡོང་

གསུངས་པ་ལ། དྲགས་པོ་སློབ་དཔོན་པས་གསུང་དེ་སྒྲིན་ཆེ་བར་དགོངས་
ནས། ཐུགས་ཐོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས། དར་ཅིག་གི་རིང་ལ་གསུང་
མ་ཐོན། དེ་ནས་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དགོངས་ནས་བཞུགས་
དགོས་པའི་བརྟན་བཞུགས་ལུལ་བ་ལ། ད་ལོ་ཡང་མང་པོ་ལོན། ནམ་འཆི་
ཆ་མེད་པས་རྩི་བོ་ལ་ཡང་ཡང་མཇུག་ཏུ་ཐུབ་མི་ཤེས་བསམ་པ་མ་གཏོགས།
རྩི་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱི་ཕྱག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡོད་གསུངས་ཡང་། དེ་དྲགས་
པོ་སློབ་དཔོན་པ་རང་ཐུགས་གསོ་ཙམ་དུ་འདུག་དགོངས་ནས་སེ་ར་ལ་ཕྱག་
ཕྱར་པེབས།

ཞག་ལྔ་དུག་གི་རིང་ལ་དཔོན་སློབ་གསུང་སྐྱེད་མང་པོ་མཇུག་པས།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ཞལ་ནས། དུས་དེང་སང་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་
པ་ཉམས་དམའ་བ་མ་བྱུང་། བརྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲེས་བུར་ཁས་འཆི་བ་མང་དུ་
འདུག་ཀྱང་བརྟན་པའི་ཁྲར་ཤིན་དུ་ཆུང་བར་འདུག ཞལ་ལྔ་ནས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་གང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་བརྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཇུག་པས།
བཞུགས་པ་གཅིག་བུས་བརྟན་པ་ལ་ཡན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཞིང་ག་ཞན་དུ་
གཤེགས། ཆོས་རྩི་ཆོས་སྒྲིང་རྒྱ་མཚོ་བ་ལ་བརྟན་པའི་ཁྲར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་མི་བཞུགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་མིང་ཙམ་གྱི་དུས་ལ་བབས། བརྟན་
པའི་ཁྲར་བྱེད་པ་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ཙམ་ལས་དཀོན། རང་རེ་ནམས་ཀྱི་
ཁ་ཐབས་ནི་འདིར་ཟད་པས་བྱེད་ཐབས་མི་འདུག་གསུངས། བརྟན་པ་ཉམས་
པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བོད་ནས་གསུང་འདར་ལྟར་ངེ་བ་ལ་སྒྲུན་ཆབ་མང་དུ་བྱུང་
བས། དྲགས་པོ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་སྒྲུན་ཆབ་མང་དུ་བྱུང་
འདུག

དེ་ནས་དོར་སྐྱབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་བདེ་ཆེན་ནས་སྡེ་

96 རྟེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྟེན་པ་བསྒྲིགས།

པ་དམག་དཔོན་བསྐྱེད་ནས་གདན་འདྲེན་བྱུང་བས། དེ་ཉིན་ཆོལ་དུ་བཞུགས་
པ་དང་སྡེ་པ་གཤེགས་པ་གསན་ནས་ཆོས་བརྟུ་བཞི་ལ་སེ་རར་ཕེབས། ཆོས་
བརྟུ་བཞིའི་གསོལ་བ་གུང་ཆེགས་གྲོལ་མ་ཐག་ལལ་སྐྱགས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་བྱུང་། སྐྱེ་
ལ་བསྐྱེད་ཐུག་སོགས་ཡེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ཁམས་ཉོག་པ་དང་སྐྱེ་ཤིང་ཆུང་བའི་ཉམས་
ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་བས་ལྷ་རྩེ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱི་བྱེད་ཡིན་པ་འདུག་སོགས་སྐྱེ་རིམ་
དང་སྐྱེ་བྱས་གསོལ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕྲོད་རྟེན་ཞུས་ཀྱང་ཕན་ཆ་ཆེར་མ་བྱུང་།
སྐྱེ་རིམ་གྱི་འཕྲོད་ཆ་རྣམས་གྲུབས་ཡུལ་ཤིང་དུས་ཤིག་རིལ་བུ་ཞིག་འཁྲོལ་
བ་ལ་ཤིང་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཤིང་གིན་ཡོད་གསུང་། སྐྱེ་རིམ་གྱི་འཕྲོད་ཤིང་རྒྱ་
ཡིན་ཞུས་པས། ངའི་སྣམ་སྦྱར། ལྷུང་བཟེད། མགོན་དཀར་གྱི་ཐང་ག་
རྣམས་ཞོག་གསུངས།

དེ་ནས་ཆོས་བཅོམ་བརྟུ་གྱི་དགོང་མོ་སྐྱེ་ཁམས་དྲངས་ཤིང་སྐྱེ་མདངས་
ཀྱང་སྤར་ལས་བཟང་བ་ཞིག་བྱུང་བས། སྐྱེ་དྲུང་ན་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེས་
སྦྱིད་ཅིག་ཡོད་དུ་རེ་བའི་སྦྱིད་སྤང་ཆེན་པོ་བྱུང་།

སྐབས་ཤིག་སྐྱེ་དྲུང་ན་འཁོད་པ་རྣམས་ལ་གོ་གྲག་གཉིས་ཀྱིས་ཀླུ་བ་
ཙོ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱན་པ་དར་བ་མ་བཟོད་ནས། རྩེའི་ཐུགས་བཞེད་ལ་མེད་
པའི་ལྷ་གྲུབ་ལོག་པ་མང་པོ་རྩེའི་ལྷ་གྲུབ་ཡིན་ཟེར་ནས། རྩེ་ལ་སྐྱེར་ཞུས་དང་
དགག་པ་མང་པོ་བྱས་འདུག་པས། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ལན་འདི་དག་འཆི་ཁར་
ཁ་འདོན་རྣམས་བཅག་ནས་བྱས་པ་ཡིན། གོ་ཤོར་བ་འབྱམས་པའི་ལན་འདིའི་
འཕྲོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་འདི་ཉིད་རྩེ་ཀམ་པ་ལ་འབུལ་དགོས་པས། རྩེ་ཀམ་པའི་དྲུང་
དུ་ཅིས་ཀྱང་འབུལ་གྲུབ་པ་ཞིག་གིས་གསུངས་ནས་དབུ་ཕུར་ནས་བཞུགས་པས།
སྐྱེ་དྲུང་ན་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐུང་ན་གྱིས་གདུངས་ནས་དུས་པས། དབུ་
ཕུར་བ་བསངས་ནས་ཤིང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཤིང། ཐུང་མ་བཟུང་ནས་བསྐྱེད་

པ་སྤྱུ་ཡང་མེད། ལྷག་པར་བན་ནན་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
 ཅན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་མི་ཡོང་བར་འདུག བྱེད་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་
 པར་དག་པ་དང་ལྷན་པར་གྱིས་ལ་རང་རང་བབ་ཆོད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་གང་
 ཕན་དང་། དཔེན་ཁྲོད་རེ་སྟེན་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཅི་འཕེལ་བྱས་ན་ངའི་བསམ་པ་
 ཡང་དེས་ཚོགས། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཅིས་སུ་བྱེད་དགོས། ལས་རྒྱ་
 འབྲས་ལ་མི་འདྲེས་པར་བཅའ་ཏེ་བཏང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁ་རལ་སྒྲ་རལ་དུ་
 མོང་། ཆོས་མང་པོ་ཤིས་ཀྱང་དེས་ཕན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཚུལ་ཁྲིམས་
 ནམ་པར་དག་པར་གྱིས་ལ་མིག་སྟོན་ལ་གང་ཕན་གྱིས་གསུངས། ཐུགས་རིག་
 པ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་མཆན་དེ་ལ་ཡང་ཐུགས་དམ་ལ་འགྲུས་པར་མཛད། དེ་
 ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྐྱེད་པའི་གདམས་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་
 བཞེས་ནས་བཅུ་དགའི་ནམ་མེད་ལ་བབས་པ་ན། ཞབས་དྲི་རྩེའི་སྒྱིལ་ཀྱང་
 བཅས། ཐུག་གཉིས་མཉམ་གཞག་མཛད་ནས། དག་འཇུག་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་
 མི་ཕམ་རྒྱལ་བའི་མདུན་སར། ནམ་མཁའ་རྩི་མ་མེད་པ་དང་འདམ་དཔལ་
 རྟེན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུ་པོར་གསེགས་སོ།

དེ་ཡང་ཨར་སྐྱུ་བསྐྱེད་པའི་དུས་སྤྱན་གོང་དང་ཤངས་སོགས་གཞོམ་
 པ་ལ་སྐྱུ་མདངས་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འོད་གསལ་འདྲིན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་མངོན་དུ་མཛད་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་རབ་དུ་རྒྱས་པས་སྐྱུ་
 མདངས་གསལ་ཞིང་། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་རྒྱས་ཏེ་ཞག་བརྒྱད་ཀྱི་
 རིང་ལ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པར་སྒྲུང་བས། དེ་དུས་ནམ་མཁའ་སྤྱན་དང་
 བྲལ་ཞིང་། འཇའ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆན་གྱི་དབྱེབས་
 འདྲ་བ་བྱ་རེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་མངོན་པར་མཆོད་པའི་མེ་

ཏོག་སྒྲུ་ཆོགས་པ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རྣམས།
 འགའ་ཞིག་གཟིམ་ཁང་གི་སྐུ་མཐོག་གིས་ཀྱང་མ་བྱབ་པར་ཞོལ་ཁང་དུ་མར་
 བབས་པ་རྣམས་དང་། གདུང་ཁང་གི་ནང་དུ་བབས་པའི་ཆེ་ཤོས་རྣམས་ནི་
 དཀར་ཡོལ་གྱི་ཁ་ཞེང་ཅམ་ཡོད་པ། ཁ་དོག་མེར་པོ་གམེར་ཤོག་ལས་བྱས་
 པ་འདྲ་བ། འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྒྲུ་ཆོགས་འཕྲོ་བའི་གམེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། གཞན་
 ཡང་སེ་རའི་ཁྱིང་ཁྲིད་དང་ཕྱོགས་མཐའ་རིང་པོ་རྣམས་སྤྱའང་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་བབས་པ་ནི་ཁ་དོག་སྒྲུ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ། དཔའ་པོ་མཁའ་འཕྲོ་
 རྣམས་གྱིས་མངོན་པར་མཆོད་པའི་སྐུ་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་
 རྫོས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དོ།། དེ་རྣམ་ཐུགས་དམ་གྲོལ་བ་དང་རྩི་
 བཟང་གི་རྒྱུས་སྤྱོད་བྱས་གསོལ་བ་ལ་རིལ་བྱ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རིང་བསྐལ་
 མང་དུ་བྱུང་།

དེ་རྣམ་ཉི་ཤུ་བདུན་གྱི་དགོང་མོར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གི་ཐུགས་
 སྐུ་དྲགས་པོ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱ་གདུང་ཞུགས་སུ་ལུལ་བས།
 མེ་ཏོག་དཀར་མེར་ལྡར་སྤོན་སྐགས་སེ་རའི་ཁྱིང་ཁྲིད་དང་ཕྱོགས་མཐའ་རྣམས་
 སྤྱའང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བབས་པས་གཟིམས་ཁང་གི་ཐོག་དུ་མི་སོང་བའི་
 རྩེ་མི་མངོན་པ་ཅམ་བྱུང་། ཐོག་གིས་མ་བྱབ་པར་གདུང་ཁང་ནང་དུ་ཡང་
 གམེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཚོལ་མེད་དུ་བབས་པ་དང་། འཇའ་ཁ་དོག་སྒྲུ་ཆོགས་པ་
 གུར་བྱབ་པ་ལྟ་བུར་སེ་རའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུག་པ་བྱུང་། དགུང་ཞག་
 རིང་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། གདུང་ཁང་ཞལ་ཕྱེ་བ་དང་། གམེར་གདུང་རབ་གནས་
 བྱེད་པའི་དུས་རྣམས་སྤྱའང་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དེ་རྣམས་བྱུང་བས། བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཞལ་བཞུགས་དུས་མི་གསུམ་པའི་སྐྱེ་པོ་རན་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲོད་
 པ་དཀ་པོས་བཞགས་པ་བྱེད་ཅིང་གསུམ་པ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད་པ་བྱུང་།

དེ་རྣམས་ཀླུ་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་ཀླུ་པ་ཚོང་ཁ་པའི་
 བསྟན་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་ལ་མི་སྤྱེད་པའི་དད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། ཁྱད་
 པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་དད་གུས་ཐོབ་པའི་སྤྱིན་
 བདག་དཔོན་པ་དྲེ་མེ་བསྟན་སྦྱང་ཀླུ་མོས་རང་གི་སྤྱི་ཀླན་གཡུ་མུ་ཉིག་སོགས་
 རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་གསེར་གདུང་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་སྤྱར་དུ་
 བཞེངས་ནས་སེ་རར་ཕེབས་པ་དང་། གདུང་ཁང་ཞལ་སྤེལ་ལ། དུང་གཡམས་
 འབྲིལ་གསུམ། དུང་གི་རྣམ་པ་དོད་ཅམ་གཅིག་ ཐོད་དབྱུག་གཅིག་ རིང་
 བསྐྱེལ་ཁ་དོག་མི་འབྲུ་ཐ་སྤྱོད་གསུམ་པ་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དད་
 པ་ཅན་གྱི་ལག་རྒྱ་འཕེལ་ནས་མང་རྒྱ་ཡོད་པར་འདུག

གདུང་རུས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ལྷན་དྲུག་དང་། ཡམར་ཇའི་ཡིག་འབྲུ་ཐོར་
 རེ་བ་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། གདུང་རྣམས་ཀ་མི་ཁ་གང་གི་སྤེལ་སྤྱོད་བདུ་མས་
 པས། ཀ་མི་ལ་དྲེ་མེ་འཛིགས་སྤྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་སྤྱོད་གསུམ་
 པ་ཞིག་ཕྱོན། གདུང་རུས་དང་གདུང་ཐལ་དེར་འདུས་པའི་གྲ་བ་རྣམས་
 དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་དང་གྲ་བ་རྣམས་ལ་གནང་བའི་ནང་དུ་ཡང་དུང་
 གཡམས་འབྲིལ་དང་རིང་བསྐྱེལ་མང་དུ་བྱུང་འདུག དུང་གཡམས་འབྲིལ་གཅིག་
 གསེར་གདུང་གི་བང་རིམ་ལ་ཤེལ་སྒྲིབ་རྣམས་ཡོད་པ་ད་ལྟ་ཀྱན་གྱི་མིག་ལ་མ་
 ལ་བཀྲ་བར་ཡོད། དུང་གཡམས་འབྲིལ་གཅིག་དང་ཐོད་དབྱུག་གི་རྣམ་པ་དེ་
 གཉིས་གོང་མ་ལྟ་བཙན་པོས་འཛིག་དེན་དབང་ཕྱག་ལ་ཕུལ་བས་མཆོད་ཐེབས་
 གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་མང་དུ་བྱུང་། གཅིག་དུང་ཆེན་ལ་ཡོད་གསུང་བར་འདུག དུང་
 གཡམས་འབྲིལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་ཅམ་དེ་སྤེལ་པ་འཕྲོང་རྒྱས་པ་ལ་ཕུལ་བས་ཁོ་རང་
 གི་ཕྱག་རྒྱ་དུང་གཡམས་འབྲིལ་གསལ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ཟེར། ཀ་མི་ལ་དྲེ་
 མེ་འཛིགས་སྤྱེད་ཕྱོན་པ་དེ་དགོས་ཟེར་མཁན་འབྱུང་དོགས་རྣམས་གཞན་ལ་མ་

100 རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

མངོན་པར་དྲང་ཆེན་ལ་ཡོད་པ། ཕྱིས་དྲགས་པོ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་
མངལ་ཁ་དགོས་གསུངས་པས། ཆོས་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ལ་ཕྱལ་ཟེར་
ཡང་ཆོས་རྩེ་ལ་མ་ཕྱལ་བར་འདུག་གསུངས། དྲགས་པོ་སློབ་དཔོན་རང་ལ་
ཡང་ཆོས་ཀ་ཅིག་ལ་ཨ་ཉིས་བཅེགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་གསུངས་པར་འདུག
མདོར་ན་སྐྱུ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འདུག་པ་རྣམས་རེ་ཞིག་འདིར་མ་བཞོད།
འདིར་སྒྲུས་པ།

འགྲོ་བའི་མུན་སེལ་པན་བདེའི་འོད་སྟོང་ཅན།།
ཐུབ་བསྟན་པད་མའི་གཉེན་གྱུར་ཡོངས་འཛིན་མཚོག།
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་རྟ་ལྗང་གིས་དྲངས་ནས།།
སྒྲིང་གཞན་དག་པའི་ཞིང་དུ་མངོན་ཕྱོགས་ཆེ།།
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་མཚོད་པའི་རོལ་མོའི་སྒྲུས།།
འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཀྱན་མ་ལུས་འདར་བྱེད་ཅིང་།།
ལེགས་བྱིས་སྙིམ་པའི་རབ་མངོས་ཐུ་སྒྲུས་ཆར།།
མཐའ་ཡས་བབས་པས་ས་ཆེན་གང་བར་གྱུར།།
དབང་པོའི་གཞུ་ཡིས་ལྷ་ལམ་རབ་བརྒྱན་ཅིང་།།
མཚོད་པའི་སྒྲིན་གྱིས་དད་ལྡན་ངོ་མཚར་གྱུར།།

མགོན་ཁྱོད་དག་པའི་ཞིང་དུ་གསེགས་ན་ཡང་།།
བཅེ་ཆེན་བྱགས་ཀྱིས་བདག་ཅག་གདུལ་བྱ་ཡི།།
བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་ནོར་བུ་ཐུ་ཤེལ་ལྟར།།
དཀར་ཞིང་འོད་འཕྲོའི་རིང་བསྐལ་དཔག་མེད་དང་།།

ལྷ་ཡི་སྐྱེ་དང་དྲུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་དང་།
 གཟུངས་སྒྲགས་ཐེང་བའི་རང་བྱོན་དཔག་མེད་ཀྱིས།
 སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་ཆོགས་རྣམས་དབྱགས་དབྱུང་ཞིང་།
 བྱིན་རྒྱབས་གཟི་འོད་འབར་བའི་དགེ་ལེགས་གྱུར།

དམ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་དགེ་བ་འདིས།
 འགྲོ་ཀླན་སྐྱེ་གསུམ་དཔལ་ལ་རྩལ་པར་སྟོག།

ཅས་བདག་ཅག་གི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མ་དམ་པ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་རྗེ་པུན་ཆོས་
 ཀྱི་ཀླུ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་གཏམ་དུ་བྱ་བ་དངོས་
 གྲུབ་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཞེས་པ་གདུལ་བྱ་བྱན་མོང་བ་རྣམས་ལ་སྒྲུང་བ་ཆེ་ཡོང་ཅམ་བརྗོད་པ་
 འདིན། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྟོན་ལ་ཡང་དུ་མ་འདུག་པ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས། གཙང་
 རྟོགས་ཀྱི་རྒྱས་ཅན་རྣམས་དང་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་འབྲིང་དུ་ཡུན་རིང་འཁོད་པ་རྣམས་
 ལ་བཅད་བཅད་ཅིང་ཡིད་བདན་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བ་རྣམས་སྣོ་སྒྱར་སྒྲངས་ཏེ་བསྒྲགས་པ་འདིན། དད་ལྷན་དུ་མས་བསྐྱལ་བ་དང་། རང་
 ཉིད་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པ་དེས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་པའི་བྱིར་དུ་
 རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོབ་མའི་ཐ་གཡ་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་བ་མ་ཁི་བ་བཤེ་ལེགས་ཉི་མས་པ་
 བོང་ཁ་བྱང་རྒྱུབ་ཤིང་གི་ནགས་ཁྲོད་དུ་སྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བཞུན་པ་དང་མེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡན་པ་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག། །

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པ།				
ས་མོ་གྲང་།	ལྷགས་པོ་ལྷག	ལྷགས་མོ་ཡོས།	རྩ་པོ་འབྲུག	རྩ་མོ་རྩལ།
1469	1470	1471	1472	1473
ཤིང་པོ་ན།	ཤིང་མོ་ལྷག	མེ་པོ་རྩལ།	མེ་མོ་བྱ།	ས་པོ་བྱ།
1474	1475	1476	1477	1478
ས་མོ་ལག	ལྷགས་པོ་བྱ།	ལྷགས་མོ་གྲང་།	རྩ་པོ་ལྷག	རྩ་མོ་ཡོས།
1479	1480	1481	1482	1483
ཤིང་པོ་འབྲུག	ཤིང་མོ་རྩལ།	མེ་པོ་ན།	མེ་མོ་ལྷག	ས་པོ་རྩལ།
1484	1485	1486	1487	1488
ས་མོ་བྱ།	ལྷགས་པོ་བྱ།	ལྷགས་མོ་ལག	རྩ་པོ་བྱ།	རྩ་མོ་གྲང་།
1489	1490	1491	1492	1493
ཤིང་པོ་ལྷག	ཤིང་མོ་ཡོས།	མེ་པོ་འབྲུག	མེ་མོ་རྩལ།	ས་པོ་ན།
1494	1495	1496	1497	1498
ས་མོ་ལྷག	ལྷགས་པོ་རྩལ།	ལྷགས་མོ་བྱ།	རྩ་པོ་བྱ།	རྩ་མོ་ལག
1499	1500	1501	1502	1503
ཤིང་པོ་བྱ།	ཤིང་མོ་གྲང་།	མེ་པོ་ལྷག		
1504	1505	1506		
རབ་བྱུང་དྲུག་པ།				
མེ་མོ་ཡོས།	ས་པོ་འབྲུག	ས་མོ་རྩལ།	ལྷགས་པོ་ན།	ལྷགས་མོ་ལྷག
1507	1508	1509	1510	1511
རྩ་པོ་རྩལ།	རྩ་མོ་བྱ།	ཤིང་པོ་བྱ།	ཤིང་མོ་ལག	མེ་པོ་བྱ།
1512	1513	1514	1515	1516
མེ་མོ་གྲང་།	ས་པོ་ལྷག	ས་མོ་ཡོས།	ལྷགས་པོ་འབྲུག	ལྷགས་མོ་རྩལ།
1517	1518	1519	1520	1521
རྩ་པོ་ན།	རྩ་མོ་ལྷག	ཤིང་པོ་རྩལ།	ཤིང་མོ་བྱ།	མེ་པོ་བྱ།
1522	1523	1524	1525	1526
མེ་མོ་ལག	ས་པོ་བྱ།	ས་མོ་གྲང་།	ལྷགས་པོ་ལྷག	ལྷགས་མོ་ཡོས།
1527	1528	1529	1530	1531
རྩ་པོ་འབྲུག	རྩ་མོ་རྩལ།	ཤིང་པོ་ན།	ཤིང་མོ་ལྷག	མེ་པོ་རྩལ།
1532	1533	1534	1535	1536
མེ་མོ་བྱ།	ས་པོ་བྱ།	ས་མོ་ལག	ལྷགས་པོ་བྱ།	ལྷགས་མོ་གྲང་།
1537	1538	1539	1540	1541
རྩ་པོ་ལྷག	རྩ་མོ་ཡོས།	ཤིང་པོ་འབྲུག		
1542	1543	1544		

༡༡། །འདིར་བཀོད་པའི་ནམ་ཐར་ཁག་ནང་ས་སྐང་དང་མེ་བྱི་ཟེར་
བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནམས་ཚུང་གསལ་ཁ་དོད་པོ་
ཡོང་བའི་དགོས་པ་སེམས་ལ་བཅངས་ནས། གོང་གསལ་རེའུ་མིག་
ནང་གི་བྱི་ལོ་དང་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆོགས་འདི་དག་བཀོད་པ་ཡིན།
དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་
འཁྲུངས་ལོ་ནས་མགོ་བཙུགས་ནས་གཤེགས་
ལོའི་བར་བཀོད་ཡོད།

